

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XVI. NÚMERO 367

15 DE JULIOL DE 1997

PREU: 200 PTS

JUSTÍCIA PER A LA NOSTRA NACIÓ ESCLAVA

Pensen dins seu els insensats:
"Déu no és res".
Són corromputs, és detestable el seu obrar,
ningú no fa el bé.

El Senyor guaita des del cel
per veure com són els hòmens,
per observar si n'hi ha cap d'assenyat
que cerqui Déu.
S'han desviat, s'han pervertit tots plegats,
ningú no fa el bé, ni un tan sols.

Aquests malèfics veuran clarament,
i ho proclamaran,
que els qui devoren el meu poble,
és pa sagrat que devoren.

Quin esglai s'apodera d'ells
quan veuen que Déu fa justícia!
Es reien de la causa del pobre
i han vist com Déu l'empara.

Oh! que vingui Sió
la salvació d'Israel!
Que el Senyor renovi
la vida del seu poble,
Jacob s'omplirà de goig,
Israel s'alegrarà.

Milenars de persones exigeixen a Gandia poder veure altre volta la TV3

Moment en que una vintena de blaveros (a l'esquerra) increpà i insultà a les persones que se manifestaven a Gandia.

Milenars de persones exigiren la setmana passada el restabliment de la senyal de TV3 a la Safor. Unes 4000 persones anaren a al manifestació convocada per la Plataforma per la Llibertat d'Informació de la Safor i Acció Cultural del País Valencià. L'emissió de la

cadena de televisió catalana no es pot captar en aquesta comarca des que el passat dos de maig, tècnics de RTVV connectaren el segon canal de televisió Valenciana, encara en proves, notícies 9, per la mateixa freqüència que Acció Cultural utilitzava per emetre TV3.

Els manifestants se concentraren a la Plaça de l'Ajuntament, però abans de l'inici de la marxa aparegueren una vintena de joves blavers, partidaris de la secessió lingüística, que els increparen a crits de "no català, soc valencià" i pancartes amb el lema "TV3: atra merda és". Un reduït grup de manifestants contestaren a aquestes provocacions i fou necessària la intervenció policial. Els congregats resolgueren l'assumpte amb aplaudiments i les forces de seguretat feren fora als contra-manifestants sense produir-se cap detingut

ni cap ferit de consideració.

La resta del recorregut pels carrers centrals de Ciutat es desenvolupà sense cap incident. Encapçalava la manifestació una pancarta en que s'exigia el restabliment de la televisió catalana sota el lema "A la Safor. Volem la TV3". La portaven la secretària general del PSPV-PSOE i alcalde de Gandia Pepa Frau, la presidenta de la Mancomunitat de Municipis de la Safor, Pepa Bonet, així com els representants comarcals d'EU, Joan Francesc Peris, d'UPV Emili Salfa i d'UGT i CCOO. Seguien a la comitiva ini-

cial representants d'Acció Cultural i membres d'associacions de veïns i religioses adherides a la Plataforma. Així mateix s'adheriren a la manifestació ciutadans de la Ribera Baixa i de la Marina Alta.

El recorregut va acabar a la Plaça del Rei En Jaume de Gandia, on l'escriptor Josep Piera llegí un manifest en nom dels organitzadors: "No estam en contra de Notícies 9 ni de qualsevol altre televisió, però l'aparició de noves cadenes no pot fer-se interferint les altres que teniem entre nosaltres des de fa més de 10 anys". Ω

SUMARI

- 2 Foc i Fum
- 3 El manifest de l'Arquebisbe de Barcelona
"Adversus" Canal 9
- 4 L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). III part
- 8 L'esperit republicà
- 10 1984, 1994, 1997. Tres reformes laborals i un mateix objectiu:
Treballadors a bon preu i sense drets
- 11 Terra cremada
El Pare Apel·les oficia com a sacerdot a València
- 12 Cronologia de la Història de Catalunya Plena (V)
- 13 Les passions
Desfetes
- 14 Cartes al Director
"El peor desprecio es no hacer aprecio"
Garcia, Losantos i Herreros compran a la COPE
Conya al Mallorca
- 15 Els Sanadors
Fent memòria del passat
Rei de copes
- 16 Petits Anuncis
- 17 Xesca Ensenyat en defensa dels nostres escriptors i contra els covards
Les empreses de treball temporal
- 18 Intel·lectuals, polítics i entitats de la Safor demandaran al director de Canal 9 per tallar TV3
El Bloque Nacionalista Gallego (BNG)
"La Trinca" i el castellà
- 19 Informació i protecció de les sectes
El poder de les sectes
- 20 Notícies de l'Exèrcit
- 22 Associació per la Defensa dels Itineraris de Mallorca (ADIM)
- 23 Programes contra la minoria cristiana de Pakistan
Una constructora de Portugal pagava als obrers amb tres dosis de droga
- 24 Egipte
Declaració dels drets humans
Camp@nya Domini "CT"
- 25 La justícia italiana investiga connexions del comando de la Plaça de Sant Marc
Família
Els acudits d'en Balutxo
- 26 Situació de la llengua a Andorra
- 27 Friül
- 28 Llengües vives
- 30 Llibres de cal llegir
- 31 Les Mans al Foc (III)
Breus
- 32 ABC, amic de n'Hitler
Premis literaris Vall de Sóller 1997
Es Gall

En Jesús Fernandez, de quatre anys i mig, estava malament per que no podia donar del cos. Els metges no en treien aguller. Va anar al sanador **Jaume Joan i Bover** i en un tres i no res el va curar. Ara fa 4 anys, en Jaume Joan ja va curar la seva padrina, na Josepa Mari que tenia una vàlvula del cor embosada i una hepatitis B.

Na Maryline Bronsard, regenta des de fa un any l'**Oficina de Turisme** del Port de Sóller. La majoria dels turistes que van a aquesta oficina son anglesos, seguits dels alemanys. En menor quantitat, catalans, francesos, espanyols i belgues.

Fa 4 anys que na Mª Magdalena Mas regenta la **Botiga d'Envinagrats del Mercat Municipal de Sóller**. Són pare, en Francesc Mas va obrir aquesta botiga l'any 1958. A la fotografia, amb la seva filla Mª Magdalena Aquareles.

Especial dedicat a

ELS POBLES DE

SÓLLER - FORNALUTX - DEIÀ - ESPORLES

Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada quinze dies.

El matrimoni Arbona-Estrany regenta des de fa 13 anys el **Restaurant Can Paco de Deià**. Recomanen el peix fresc, la paella mallorquina i el conill amb seba. Se menja per unes 3000 ptes a la carta.

En Sebastià Pasch, natural de Berlín, regenta des de fa 3 anys el **Restaurant Sebastian** al carrer del Clot de Deià. Despatxa la cuina alemanya a una mitjana de 5000 ptes a la carta.

Fa 25 anys que en Vicenç Reinés regenta el **Forn de Deià**. A més de pa i pastissos, en Vicens ven un poc de tot: Queviures i begudes, premsa... un poc de tot.

Na Clàudia Allende, d'ètnia maputxe de Xile, fa un any que regenta la **Sabateria Valldemossa**. Ven vestits i sabates. Na Clàudia està indignada contra els espanyols que genocitaren el seu poble. Avui, en queden uns pocs milenars de maputxes, uns 5000 al sud d'Argentina i Xile, abans eren milions.

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

* Sóller, un poble i una comarca de les més mallorquines de les Illes Balears i Pitiüses: dos setmanaris en català que se veuen per tot arreu contribueixen a que la nostra llengua sia coneguda i practicada per mallorquins i estrangers. A propòsit, el setmanari Sóller que era vil·lingüe, ara ha tornat català de cap a peus.

* El mes de juliol de 1997, vint-i-dos anys menys tres mesos de la mort del dictador, la plaça Major de Fornalutx, està retolada amb el nom de **General Franco**. Ara que el Batle Arbona ha dimitit, potser seria l'hora de llevar aquesta placa d'una punyetera vegada. Un home que causà tanta desgracia i misèria a l'Estat espanyol amb una guerra de tres anys, no mereix tenir el seu nom a cap carrer ni plaça de Mallorca.

* L'altre dia parlarem amb na Margalida Gerlinguer, una alsaciana qui, juntament amb una japonesa, regenta una floristeria a la plaça del Mercat de Sóller. Els alsacians són alemanys en tot i per tot, però a la Segona Guerra mundial caigueren sota el domini dels francesos. Els més grans, parlen l'alemany, ens digué la senyora Gerlinguer, però els joves, se pensen ser francesos i parlen francès. Tots els qui guanyen les guerres, miren d'imposar la seva llengua als vençuts, i quasi sempre ho aconsegueixen. Comencen per les escoles, els mitjans de comunicació, l'exèrcit... i maten l'ànima del poble conquerit.

* Diverses organitzacions que fan feina en temes d'educació han creat una xarxa per a l'educació, la pau i el desenvolupament, connectada a Internet via Pangea. La xarxa te una base de dades de publicacions i una fixa resum de cada document, una base de dades de grups i persones que fan feina en aquestes àrees, una agenda d'activitats i un apartat de documents i propostes pedagògiques, oferint la possibilitat de cercar i introduir nous materials per anar consolidant entre tots la xarxa. Podeu accedir a la xarxa a l'adreça: www.pangea.org/edualter i connectar per correu electrònic: edualter@pangea.org

* Gandhi i Martin Luther King, amb la no violència, aconseguiren transformar societats. Un sol objector de consciència de 1971 ha generat, al 1997, 100.000 objectors "legals."

* Des d'Unió Mallorquina reben una comunicació que diu: L'informe anual del "Defensor del Pueblo" posà especial relleu a la denúncia efectuada per una persona a la qual s'obligà a declarar en castellà, durant la seva compareixença a un jutjat de Ciutat de Mallorca. Aquest es un exemple evident del tractament desigual que pateix el català, i una clara vulneració dels drets de tots els habitants de les Illes Balears a qui no se'ls permet la lliure expressió en un dels dos idiomes oficials reconeguts per l'Estatut

d'Autonomia. Unió Mallorquina no es cansarà mai de reclamar el dret de tots els ciutadans de la nostra comunitat al lliure ús de qualsevol de les dues llengües oficials en totes les estructures de la vida quotidiana i, evidentment, en tots els estaments de les Administracions, inclosa la de justícia. (Més tard hem sabut que les persones vexades per voler parlar en català eren un matrimoni que se separava, i no el capità del gonelles de llinatge Mulet que també fou sancionat i vexat per parlar en el català de Mallorca.

* El president del Govern Balear Senyor Mates, que un dia si i l'altratambé s'omple la boca en defensa de les modalitats balears de la llengua catalana, però no fa res per aquestes modalitats: no és capaç de pagar un programa corrector informàtic amb les nostres modalitats. Establir un conveni de col·laboració amb la generalitat per incloure les poques variants morfològiques lexicals i verbals baleariques reconegudes per l'Institut d'Estudis catalans no seria molt car i ajudaria als qui escrivim en català a Mallorca.

* El president federal alemany, Roman Herzog ha fet arribar un missatge a la població de Gernika en el que reconeix la "culpabilitat alemanya" en la destrucció de la població ara fa 60 anys per l'aviació nazi i demanà perdó en nom del poble alemany, als supervivents de la catàstrofe i als descendents de les víctimes. També podrien demanar perdó pel bestial bombardeig a Lleida i pel bombardeig a la Batalla de l'Ebre.

* El Govern espanyol ha decidit endurir l'avantprojecte de llei orgànica de règim disciplinari de les Forces Armades, les sancions pel consum d'alcohol i drogues, i l'encalç sexual. El secretari d'Estat, Miquel Angel Rodriguez va informar que "l'encalçament sexual, prendre alcohol portant arma i prendre droga serà considerat falta greu a l'Exèrcit". "Cal dir que els últims succeïts com la mort d'un caporal han servit també per a introduir alguns matisos en la reforma de règim disciplinari". "Entenem que es una resposta ràpida i efectiva a fi que jamai cap fet similar pugui embrutar la bona imatge i el bon nom de l'Exèrcit espanyol". A veure si serà ver!

* El president de PNV, Xabier Arzalluz va dir que no el sorprenia la decisió del Museu Reina Sofia de no traslladar el Guernica, de Picasso, al Museu Guggenheim de Bilbao, i va afegir que "dona la impressió que par a Euskadi foren les bombes i per a Madrid l'art". N'Arzalluz assegura no entendre que aquesta negativa es basi en la impossibilitat de traslladar el quadre. "Es sorprenent que després de 32 desplaçaments; just el 33 sia el que perjudica l'obra. Aquesta frase

resum la filosofia espanyolista: Allò que és meu és meu i allò teu, també és meu. O aquella altre: "per a mi la pela, per a tu la merda".

* L'actor Pepe Sanxo ha denunciat que el director del Programa "Parle vosté, calle vosté", Miquel Vidal, "pagaper opinions per encàrrec". Així li ho va comunicar advertint-li que "la seva postura havia de ser a favor que la gent venguí exclusives a les revistes", en el programa dels divendres "Els famosos tenen dret a la intimitat". Quan l'actor els va dir que el deixassin ser flexible en les seves opinions, li comunicaren que no interessava la seva presència. "Paguen per defensar les seves opinions que encarreguen abans del programa. A mi també me pagaven, i molt bé". Un dels assistents al programa, el periodista Jesús Marinas, va declarar a la cadena COPE que Chabeli Iglesias, que també participà com a convidada, va rebre un milió i mig de pessetes per la seva presència a més del desplaçament des dels Estats Units. que Alesandro Lequio va cobrar 700.000 pessetes, mentre que Rocío i Lolita tingueren una paga de mig milió de pessetes cada una. Un programa infecte que vol ésser en català però que no ho pot ser de cap manera ja que només conviden castellans a participar-hi. Mentre els valencians no és desentenguin dels partits espanyols (PP-PSOE), malament aniran les coses a n'aquests país germà.

* El PP de la Safor s'ha sumat a les crítiques que aquestes darreres setmanes s'han dirigit al Consell de la Generalitat i a Radiotelevisió Valenciana amb motiu del tall d'emissions de TV3 a n'aquesta comarca. El PP de la comarca ha recollit l'indignació de la gent i s'ha unit als altres partits polítics. Tots, inclòs Unió Valenciana defensen el dret dels ciutadans a poder veure la televisió autonòmica catalana. N'Eugèni Pérez, batle de Tavernes de Valldigna i coordinador comarcal del PP, no s'ha mossegat la llengua i ha qualificat la desconnexió de TV3 d'acte "desafortunat" i ha afegit que el responsable d'aquesta operació mereixia "una medalla a la curtesa". En Joan Sanchiz, vicepresident de la Diputació de València i regidor d'Oliva ha reconegut que havia manifestat el seu malestar al president de la institució Manuel Tarancon que és el president del PP a València. En Sanchiz defensa el dret "a poder veure televisions alemanyes, franceses, totes", i ha criticat que s'hagi robat la freqüència de TV3 per emetre el Notícies 9". Com veieu, amics de l'ESTEL, la cosa no acabarà així, perquè els mateixos del PP que comanden, no estan conformes amb el tall de TV3 ordenat pel president dels valencians, el murcià Zaplana.

* Abans que comencés la guerra, les universitats de Bòsnia tenien 1500 professors. Ara en tenen uns 700. Una vintena moriren i la resta viuen a la diàspora o han deixat la docència. Els que queden han perdut el tren del coneixement de la seva disciplina; estaren aïllats, sense informació i dedi-

cats a altres feines mentre durava la guerra. Les onze universitats catalanes han decidit posar remei a n'aquesta situació i, amb la financiació de la Generalitat i la col·laboració del Centre de la Unesco a Catalunya han elaborat un programa de cooperació amb les universitats de Bòsnia a fi que els professors i gestors d'aquest país balcànic puguin estar sis setmanes a centres de Catalunya per assistir a seminaris o sessions monogràfiques que els posarà al dia. També s'oferiran als visitants mòduls d'informàtica que facilitin l'aprenentatge del professor una vegada tornin a la seva universitat.

* Els contractes d'assegurances podran redactar-se a partir d'ara en tots les llengües oficials de l'Estat, segons una llei que ja ha sortit al **Boletín Oficial del Estado**. La pòlissa del contracte s'haurà de redactar en la llengua que vulgui el comprador de l'assegurança, d'entre les que sien oficials al lloc on se formalitzi. També es redactà una llei que permetrà posar la (i) entre els dos llinatges. Aquestes són les tàctiques del genocidi espanyolàs: les engrunes. A mesura que van apareixent grans eines de control, informació i penetració, d'alta tecnologia, com es ara l'Hispassat i l'Internet, o la manipulació de les grans cadenes informatives en castellà, els nostres inímic poden eixcar velles prohibicions com es la d'omplir la paperassa burocràtica en català o poder-nos dir "Mateu" en lloc de "Mateo". Al voltant del 1900 van prohibir-nos parlar català per telèfon, un símbol de modernitat de llavors! Si reclamam, ens donen les engrunes com qui fa un favor!

* Al darrer partit Barça-Rayó, un seguidor d'aquest darrer equip, Marcos Rodriguez, segons va apuntar ell mateix a Catalunya Ràdio, es va passar bona part del partit increpant l'entrenador del Barça, Bobby Robson. Enfundat en un xandall i amplificant les seves paraules amb un megàfon, l'aficionat, a part d'alguns impropis, va escriure al tècnic anglès: "A veure quan parles en castellà, que ja portes un any aquí". I, es que els castellans ho tenen clar: un any és suficient per aprendre un idioma. A Mallorca hi ha persones que duen molts d'anys per aquí i no aprenen la nostra llengua.

* No s'havia vist mai! Els camp del Madrid ple de banderes catalanes i l'himne del Barça cantat per milenars de persones al cor de Madrid. Com si els catalans haguessim conquerit Castella i ho celebràssim bojamunt. No era això. Es que havíem guanyat la Copa del Rei.

* Molt bé pel bisbes catalans que no escolten les queixes dels forasters. Efectivament, en la reunió que els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense que mantingueren la setmana passada a la Casa Espiritual de Tiana, tots coincidiren en mantenir la pràctica actual i fomentar la convivència entre tots els membres de la comunitat eclesial, arrelada en la tradició del país i oberta a tots aquells que arriben d'altres llocs. Ω

Treure l'entrellat

El manifest de l'Arquebisbe de Barcelona

EN JOAN QUETGLES

En Ricard Maria Carles, l'Arquebisbe de Barcelona, no ha fet sentir la seva alta veu respecte del tema calent de la unitat de l'idioma català. Qualques bisbes catalans s'hi han pronunciat de manera decidida, tot indicant als parroquians espanyols de les seves diòcesis el deure moral d'aprendre la llengua de Catalunya. Durant mesos els diaris van plens a vessar sobre el tema de la nova llei del català i del conflicte lingüístic valencià impulsat per N'Aznari En Zaplana. Al moment oportú, la intervenció de l'Arquebisbe hagués pogut ésser especialment aclairadora perquè En Carles és valencià. **Hagués pogut ésser un notable testimoni personal: Un valencià, de parla valenciana, que s'expressa amb el mateix català correcte - oral i escrit - sense cap mena de problema. "On és el conflicte de què parlem?", hagués pogut dir. Però no ha dit res.** En aquesta ocasió, ha callat com un mort. He de pensar que el Prelat és ben disposat a seguir l'estratègia anti-catalana d'aquell qui el va nomenar Cardenal. El gran hispanòfil En Joan Pau II, no ha vist mai de bon ull les reivindicacions "catalanistes" dels fidels catalans.

Quan a la fi En Carles s'ha dirigit als mitjans de comunicació, ha estat per expressar les mateixes conclusions a les que havia arribat la Conferència episcopal espanyola. Al igual que En Yanes, En Carles expressa la seva reprovació moral contra l'homosexualitat, considera que la recent votada "llei de les parelles de fet" és un error moral i un camí de perdició. El manifest d'En Carles, si de cas, presenta un to més dur i inquisitorial (No oblidem que En Wojtyla i els seus pròxims, de forma expressa i decidida, fan costat a l'Opus Dei). **I endut pel zel neocatequista, ataca el rovell del principi del mal: la banalització de la moral. Fa una mena de simbòlic esqueixament de les vestidures sagrades. Dins l'ardor de la batalla, l'Arquebisbe denuncia el mal camí de la lleugeresa de la pràctica democràtica. Lleugeresa, és a dir que es prenen decisions sobre greus qüestions morals; molt d'individus donen el seu vot sense tenir una preparació intel·lectual i moral adequada; sovint, aquesta gent decideix un tema moral d'una manera frívola, superficial. L'homosexualitat és pecat, ara i sempre; però també són greus errors**

morals la introducció del divorci i la despenalització de l'avort. Deplora el procés de creixent *enviliment* de la societat. No ens aclareix si aquest procés es va iniciar a la mort d'En Franco. Tal vegada l'Arquebisbe pensi que les arrels del mal moral venen de més lluny, de l'època de la Revolució francesa, pot ser, tal com explicaven els llibres d'Història de la Filosofia dels jesuïtes (*Historia de la Filosofia*, Federico Klimke, Edit. Labor, Barcelona, 1946). En Carles feu els estudis amb els jesuïtes.

Aquestes declaracions de l'Arquebisbe En Carles no contenen novetats; formen part del discurs tradicional de l'Església catòlica romana. Per a mi em serveixen d'ocasió per descriure la situació de misèria intel·lectual del Pensament catòlic romà d'avui. Allò que pretenc és fer una revisió històrica. Una revisió feta de forma molt succinta, però, no per això, gens superficial. **Miraré de treure'n l'entrellat.**

A començament del segle XVI, la multitud de formacions polítiques d'Europa occidental constituïen el que es deia "la Cristiandat"; eren part integrant de l'Església catòlica romana. Hi havia unitat de fe religiosa i de moral. El Papa era l'autoritat indiscutible en matèria de fe i de moral. Però hi havia més encara: també s'establia com a fet indiscutible la unitat del saber i de la Ciència. I l'Església romana - el Papa i el col·legi de cardenals - també constituïa en Mestre indiscutible de la Ciència. Vegem un seguit de punts de la revisió:

1er. La jerarquia eclesiàstica no solament mantenia l'exclusiva de l'Autoritat en matèria de Ciència, sinó que Ciència i Església eren indestruïbles. Excepció feta de alguns Facultats de Medicina que disposaven una limitada autonomia, les Universitats i els Centres d'ensenyament superior - i, pràcticament, tota la resta d'ensenyament - eren Institucions eclesiàstiques, sota l'autoritat directa del Bisbe - o d'un jerarca religiós -. Les Universitats de més prestigi, com la de París, eren *intervingudes* directament des de Roma. Les diverses ordres religioses i les faccions cardenalícies estaven en lluita política permanent pel control de les càtedres universitàries. O sigui, que les màximes figures "científiques" de l'època eren frares d'una determinada ordre religiosa. La figura d'un jove laic que fes "carrera científica" era excepcional.

2on. Els llibres de text hispans (els catalans són una versió mesquina dels hispans) continuen amagant la verdadera realitat de la "Ciència" del segle XIII al XVI. Aquella "ciència" no era Ciència. No és el cas que fos una ciència poc desenvolupada. Era la negació de la Ciència; era la No-Ciència. **Aquella "Scientia" era el Saber Pervers que tenien aquells frares. I aquesta Scientia establia un sistema jerarquitzat dels sabers i de les ciències. El cim de la piràmide del Saber era la Teologia. La Metafísica i la Teologia eren les "ciències" màximes. "Philosophia ancilla Theologiae", la Filosofia al servei de la Teologia, era l'expressió que definia el producte.** Aquells frares (les monges no; a les monges no les deixaven estudiar) establien una correspondència directa entre la categoria del Saber i la categoria de l'objecte del saber. "Així - raonaven aquells "savis" - posat que Déu és el Sùmmum, llavors la Ciència que té per objecte el coneixement de Déu és la Ciència màxima, la Teologia".

La lamentable degradació a què esta sent condemnada, darrerament, la televisió valenciana és, potser, una de les majors desgràcies que hem hagut de patir els valencians aquests darrers anys, de manera que a més dels mals que afecten les televisions en general, hem de sofrir, amb la televisió pròpia, una sobredosi d'ignomínia. Els interessos polítics i especialment econòmics de certs poders fàctics de signe poc democràtic, per dir-ho suaument, que estan al darrera de l'operació són tan poderosos que manipulen la realitat, retorcen la informació i silencien la que no els convé, apostant descaradament per la castellanització. Per tot plegat, és inevitable pensar que la dimensió de la maniobra i l'èmfasi que hi posen és perquè uns i altres ens estem jugant el futur d'aquesta país i els hi posen tota la seua mala voluntat. Ara es tracta de saber si també nosaltres estem disposats a jugar fort, però per tot el contrari: per la dignificació cultural i moral d'aquests poble. I ens explicarem.

La societat mediàtica ha substituït l'espill per la pantalla del televisor, tant individualment com col·lectivament, les imatges que s'hi representen esdevenen, com en un truc de màgia, la principal representació verosímil de la realitat. Una realitat inventada a la mesura dels interessos dels inventors, construïda a partir dels mites, les exageracions i els somnis o malsons. La realitat i el món, la passió i el desig s'ha alienat de la natura i han esdevingut virtuals en una caixa on la vida no es viu, sinó que s'observa. Ara un *reality show*, després la mort en directe, l'agressió, més tard l'insult, al desmesura, la baralla grollera o els secrets inconfessables del triomfador despallat, que venta els

3er. Ciència i Filosofia eren una mateixa cosa. Des del segle XIII, la Filosofia oficial, imposada i controlada per Roma, era l'aristotèlica-tomista, dita comunament tomista (En Tomàs d'Aquino fou l'adaptador de la filosofia d'Aristòtil al dogma catòlic i als interessos ideològics i polítics de la Cúria romana. Com a recompensa a la seva meritòria tasca, N'Aquino fou canonitzat).

Quasi dos mil anys després, es continuava repetint la Física aristotèlica. Era un discurs cosmològic que no tenia res a veure amb la Ciència. Era un discurs sobre la Naturalesa sempre idèntic a si mateix. No hi havia avanç. **El Papa i aquells frares catòlics romans tenien la Veritat Metafísica, Física i Moral.** Allò que importava, pensaven, era mantenir, gelosament, la Veritat. Tota crítica, tota innovació, era considerada un atac contra el Sistema.

4rt. La Scientia de Roma mantenia la seva "Veritat" amb la presó, el foc i l'espasa. Ai! d'aquell desgraciat que s'atrevis a posar en dubte l'Auto-

ritat de Roma. Crítiques i innovacions n'hi havia moltes, però la seva difusió era clandestina. Fins a l'arribada d'En Luter, Roma va prohibir i ofegar totes les "novetats perilloses".

5ena. Roma no cerca arguments per a convèncer els dissidents, sinó que els escanya. **Roma és militarista de mena. Roma es va blindar dins la seva "veritat aristotèlica-tomista" amb la força de les armes. Tots els qui s'hi li oposaren foren destruïts físicament. Roma no podia ser vençuda dialècticament. Per això, a totes les Universitats es continuava ensenyant que la Terra era el centre de l'Univers i que el Sol donava voltes a la Terra.**

6ena. Al l'any 1520, tot i que hi havia un clamor universal en demanda de la Reforma de l'Església Romana, les veus acabaven afòniques sense que es produís cap canvi substancial. Però, a la fi, la "Providència" va enviar l'home que havia de trencar les cadenes de Roma. **Amb En Martí Luter començava el principi de la fi** (continuarà). Ω

"Adversus" Canal 9

seus draps bruts davant la sorpresa impagable del públic, els aplaudiments, els xiulets i la bronca. I així es va construint una farsa de catarsi col·lectiva que encoratja les baixes passions, n'activa el comerç i ens representa com a estúpides feres ferotges hipnotitzades davant l'espill.

Els sacerdots de la societat mediàtica han fabricat l'instrument mediàtic ideal per dissenyar una sèrie d'individus idiotitzats, forma subtil de clonació perversa que s'escapa al juf de les lleis i la bioètica. Dirigida més que mai, per gànsters i traficants sense escrúpuls, ara la televisió ha posat de moda l'improperi i la grolleria, la qual, fent un ús pervers de la respectable premissa que **tota opinió és respectable**, atropella la raó per crear un **totum revolutum** on tan se val l'opinió que sobre l'univers té un doctor en astrofísica que ha dedicat la seua vida a assimilar una saviesa construïda dins una llarga tradició i sotmesa a mecanismes de contrastació i validesa, com la paraula desficiada d'un visionari, un tirador de cartes, un curander o un retor agosarat i maleducat. Més encara, sovint l'únic que hi ha és una farsa programada on no hi ha veritables opinions ni, en conseqüència, discrepància real. Aquesta interessada perversió de la llibertat per opinar i de l'igualitarisme democràtic representa, en el cas de Canal 9, la pèrdua lamentable del respecte a la dignitat intel·lectual, cultural i artística dels valencians.

Greu responsabilitat la dels miserables que fan de la seua misèria intel·lectual i moral instrument de

manipulació social i ho fan amb la dilapidació dels fons públics que justifiquen amb la coartada de suposades quotes d'audiència que sols busquen garantir ingressos per publicitat? No serà que la retòrica de l'audiència és una simple coartada per justificar l'ús d'allò públic al servei d'allò que és privat, manera coneguda des d'antic que degrada la política a la condició de negoci? Un plantejament que és, sens dubte, sorprenent en una televisió que es defineix com a pública i que, com a tal, va néixer a casa nostra amb la vocació d'informar, promoure la cultura i la llengua dels valencians i aportar un instrument lúdic i de sana diversió. Per contra, ha esdevingut un instrument pernicios per promoure formes d'ignorància fanatitzada, un sistema de valors basat en el culte religiós a l'estupidesa, la veneració del consum i l'insult com a models de comportament social.

Quina justificació política té mantenir amb fons públics una televisió que no respon a cap de les raons que la varen fer néixer? Cap. Si el Canal 9 no és ni una televisió de qualitat, ni és pública, ni valenciana, sinó que més aviat és un insult a la intel·ligència, o que la tanquin, o que els tanquin o haurem d'inventar alguna mena d'in-submissió fiscal perquè no siga amb els nostres diners que s'enriquesquen determinats paràsits socials i continue aquest embrutiment sistemàtic de la ciutadania. **Col·lectiu Juan L. Luís Vives: Antoni Aucejo, Josep M. Aulló, Josep L. Barona, Josep L. Blasco, Emèrit Bono, Enric Casabàn, Joaquim Donat, Ernest García, Ramon Lapiedra, Àngel Llàcer, Josep Martínez i Bisbal, Vicent Martínez i Sanxo, Josep L. Pitarch.** Ω

NO EMPRENYIS

EL MEU POBLE

L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). III part

Anys setanta: Artistes mallorquins per la llibertat i contra el capitalisme (i II)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Els reformistes del règim franquista també assassinaven. En aquestes fotografies podem veure els obrers i estudiants Francisco Aznar Clemente, Pedro M. Martínez Ocio i Romualdo Barroso Chaparro morts per la policia a Vitoria (1976).

La lluita contra el podrit món burgès dels especuladors de l'art

L'any 1976 és el més radical dins la lluita popular que sacseja el poder omnímode de la burgesia espanyola. El feixisme tremola assetjat per les grans vagues revolucionàries de Vitòria, el Principat, el País Valencià... Els assassinats dels obrers de Vitòria en el mes de març, el record dels cinc joves antifeixistes afusellats el 27 de setembre de 1975 (dos mesos abans de la mort del dictador) són ben presents dins de la memòria de tots els lluitadors per la llibertat del poble treballador i de les nacions oprimides.

En els capítols anteriors hem vist com aquesta contestació antisistema s'estén a tots els camps de la lluita de classes. Dins del món obrer, dins de l'ensenyament, els col·lectius professionals, en el món de la premsa, en el del teatre (hi ha vagues generals d'actors, els teatres es tanquen exigint les llibertats polítiques per al poble). A Ciutat, s'accentua la lluita contra el podrit món cultural dels marxants d'art -l'estantí mon de les galeries i els premis oficials-. Hi ha una presa de consciència generalitzada entre la nova plàstica mallorquina que, fins i tot, reparteix fulls volants exigint la nostra llibertat (a les acaballes del 76 molts militants comunistes érem a la presó de Ciutat).

Aleshores, els "incontrolats", grups violents d'extrema dreta (tele-dirigits sovint des dels despatxos oficials) augmenten les seves accions antipopulars cremant llibreries, apallissant gent d'esquerres. A Ciutat un

grup d'assassins en potència (militants del PENS) assaltaven l'exposició de n'Horacio Sapere, en Páez Cervi, en Ferrer Vicedo, N. Cacho Chacon i Marianne Cortés.

Els cadells del feixisme contra els artistes

En el número 757 de la revista *Cort* (juny de 1976) els faig una entrevista. En aquell moment, el grup de què formen part n'Horacio Sapere i en Páez Cervi representa la posició més avançada de la plàstica mallorquina en lluita contra la pastisseria burgesa dominant i en contra del feixisme.

"Quan ens començarem a reunir per treballar conjuntament en aquesta exposició ens movíem a dos nivells alhora. El primer que ens motivava era la situació actual de la lluita del poble per la seva llibertat i en contra de l'explotació capitalista. Les nostres obres anaven sorgint en contacte directe amb la dinàmica de la lluita de classes. Les manifestacions, les vagues, els diversos tipus d'accions que s'anaven desenvolupant en tota l'amplada de l'Estat espanyol condicionaven la nostra feina, ens suggerien noves possibilitats. Que els cadells del feixisme, els al.lots de la dreta, ens destrossàs l'exposició explica ben a les clares els resultats obtinguts per la nostra feina. Aquesta estètica de lluita impactà a les totes tota aquesta xurma reaccionària".

Na Marianne Cortés, n'Horacio, en Páez em continuaven explicant les seves experiències: "Volem bastir un

procés de renovació sistemàtica [de la plàstica i l'escultura actuals]. Pots veure per on anàvem investigant: mans presoneres, fusta, portes, caixes (predomini del negre, el color més econòmic i el més revelador). Utilització de cordes, soldats de paper, ferro rovellat, objectes trobats a les escombraries..."

Les concepcions revolucionàries de Gramsci eren assimilades per l'avantguarda artística mallorquina dels anys setanta

Mentre prenia nota del que em deien els membres del grup, recordava un recent article que havia publicat a la mateixa revista *Cort* (núm. 752). Eren unes reflexions que precisament feien referència a la lluita de classes dins del camp de la cultura. Crec que provava d'anar sistematitzant algunes de les idees dels darrers estudis de Gramsci que havia fet. El treball portava per títol "L'intel·lectual i la Política" i deia: "Dins de tota societat de classes les idees dominants són les de la classe dominant (ho havia escrit Karl Marx). Dins la societat capitalista la classe propietària dels mitjans de producció, és a dir la classe burgesa, té al seu servei un conglomerat d'intel·lectuals (capellans, periodistes, professors, polítics, escriptors, etc) que tenen com a funció garantir la seva hegemonia ideològica i política damunt les classes oprimides. Justificar per tots els mitjans com a 'natural i etern' l'actual sistema socioeconòmic. La funció de l'intel·lectual burgès és molt important, ja que el sistema no es pot mantenir indefinidament damunt la simple violència repressiva, sinó que necessita uns aparells ideològics i polítics que cohesionin l'edifici social en benefici de la classe dominant.

"Evidentment, les classes oprimides produeixen també els seus intel·lectuals que, responen als interessos de la seva classe, lluiten per a independitzar-la ideològicament i políticament de la classe dominant i orientar la seva lluita darrere la perspectiva de la superació revolucionària del model de producció burgès".

"Els artistes no volen ser còmplices d'un sistema artístic elitista..."

Al llarg de tot l'any 1976 les posicions revolucionàries dins del camp de la plàstica mallorquina s'anirien consolidant. Fóra impossible en aquests moments deixar constància dels noms de tots els artistes que participàvem en aquelles accions autènticament revolucionàries. A tall d'exemple podríem parlar de l'acció en contra dels Premis Ciutat de Palma que es realitzà a la Sala Mozart de Ciutat. En Roman Piña, que aleshores era l'encarregat de la presentació solemne dels Premis, restà astorat en constatar com els artistes interrompien l'acte de lliurament dels guardons. Ni el mateix Josep Melià, que hi era present, se salvà dels impropis. Marianne Cortés, el Grup Criada, Cacho Cachón, Damià Ferrà-Ponç, Miquel Morell, Esther Olondriz, Horacio Sapere, Andreu Terrades, Antoni Torres i Ferrer Vicedo signaven un manifest que, entre altres coses, deia: "Els certàmens són part fonamental de l'estructura capitalista de l'art perquè creen i impulsen un 'art oficial' discriminatori i amanerat i perquè recolzen un tipus d'art no progressiu i conservador, per tal de proporcionar tranquil·litat i un gran nivell de 'estatus'. És clar que aquest art oficial en concubinat amb els crítics resulta un aparell ideològic important que és recollit per les galeries que l'exploten... Fèiem una crida al 'boicot' i de denúncia d'aquesta mena de muntatges pseudo-culturals, on els participants, amb el pretext d'un liberalisme fals, es converteixen en còmplices d'un sistema elitista...". La denúncia contra l'art burgès i feixista no podia ser més clara.

Els partits d'esquerra no entenen la lluita de classes cultural i ideològica

Era el que m'explicava el grup d'Horacio Sapere-Páez Cervi i que jo reproduïa en el núm. 757 de *Cort*. "Nosaltres no entram en el circuit burgès de la moda i el consum de l'art. L'obra d'art més revolucionària perd

tot el seu sentit quan és assimilada, digerida i evacuada per una galeria que l'embolica en paper d'obsequi i la ven a un explotador convertida en joia i fetitxe". En voler defugir l'estantí món del gallerisme burgès, els joves plàstics mallorquins cercaven llocs alternatius. El carrer va ser un d'aquests llocs. També algun local de l'església, com *Acolliment 2*. Es volia arribar al món obrer, als estudiants, als immigrants marginats dins del gueto (com Son Gotleu, per exemple). Per primera vegada, en contacte amb aquests joves artistes, estudiants i obrers copsaven que la pintura no era tan sols un quadre amb roses i clavells, una posta de sol. Això mai no els ho havien ensenyat els partits d'esquerra (principalment socialistes o comunistes oficials) en què alguns d'aquests estudiants i obrers militaven. Sectors importants del poble, mitjançant l'experiència de la Nova Cançó, els recitals de poesia, l'assistència a les accions culturals alternatives, aprenien a considerar l'art i la cultura com una eina importantíssima per al deslliurament personal i col·lectiu.

Na Marianne Cortés, tots els artistes plàstics que en aquells moments envoltaven els experiments, com Horacio Sapere i Páez Cervi, portaren el debat a instituts com l'Antoni Maura. Per cert, m'explicaren que en aquest institut els feixistes destruïren els tres-cents fulls amb un article de l'escriptor Antoni Serra que s'havien fet per a explicar l'acció pictòrica. Hi va haver professors que, enmig del passadís de l'institut, agafaven els impresos amb l'article d'Antoni Serra que anaven llegint els alumnes i els estripaven sense cap mena de consideració.

Contra l'estret individualisme burgès de l'intel·lectual reaccionari

Els membres de l'avantguarda mallorquina continuaven explicant (*El feixisme contra l'art*): "Nosaltres volem rompre amb les galeries i la comercialització capitalista de l'art. Volem arribar a un altre públic. Al poble. Estem en contra de certes 'avantguardes'. En el fons algun artista de certa 'avantguarda' l'únic que pretén és fer una mica de soroll per a després vendre-se millor a la burgesia. La nostra és una feina contra el col·leccionisme burgès, contra les modes artístiques imposades pel mercat de l'art capitalista. Volem aconseguir una unió cada vegada més profunda entre artista i poble. Estem en el camí de creació d'una nova estèti-

E P I I

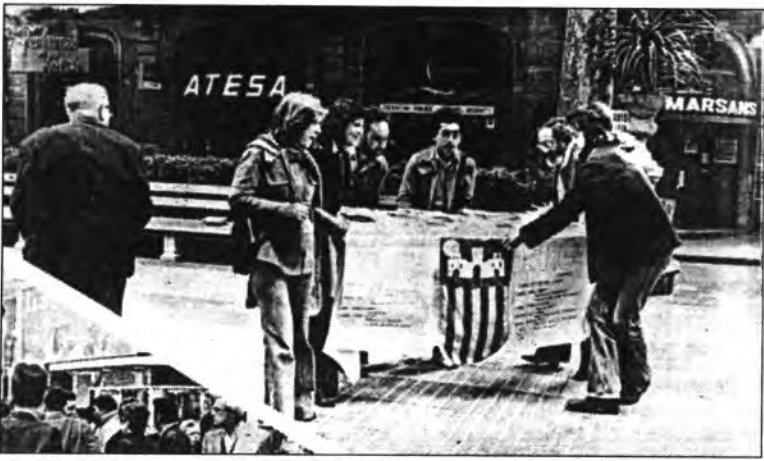
PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ,
A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA (1950-1970) III part

de M. López Crespí

Cada quinze dies a L'ESTEL de Mallorca (d'agost del 1996 fins a l'agost del 1997)

Per demanar números endarrerits, telefona al 26 50 05

Repressió contra intel·lectuals nacionalistes i esquerrans el dia del llibre de l'any 1976. La repressió feixista contra la cultura catalana o contra les idees alliberadores del socialisme i anarquisme era omnipresent. En la fotografia de l'any 1976 podem comprovar com els escriptors Miquel Mas, Joana Serra de Gayeta, Joan Perelló i Miquel López Crespí són obligats -per la Brigada Social i la Policia Municipal- a retirar una taula amb llibres del passeig des Born. Els ajuden l'escultor Martínez Pavia i Carme Lacort.

ca de combat que no ha de tenir res a veure amb els luxosos catàlegs, amb les idees pansides dels pseudocrítics d'art, amb els defensors d'un 'art' no implicat, completament separat de la problemàtica combativa dels pobles".

En el meu treball "L'intel·lectual i la política" havia desenvolupat alguna de les idees gramscianes que ara, des de la literatura, la pintura, la música o la plàstica, alguns joves mallorquins provàvem de posar en pràctica en la lluita anticapitalista i antifeixista. Escrivia l'any 1976: "Hi ha un tipus d'intel·lectual que identifica les seves contradiccions econòmiques, socials i polítiques com a producte de la societat capitalista i lluita per a superar-les a partir de la convergència revolucionària amb la classe obrera i el poble treballador... Aquest intel·lectual ha comprès que la lluita contra la complexa organització econòmic-polític-ideològica del capitalisme necessita d'una contraorganització. Sorgeixen, doncs, el partit i les organitzacions revolucionàries de masses, vertaders intel·lectuals col·lectius de la classe obrera i el poble treballador, síntesi superadora de l'estret individualisme burgès de l'intel·lectual clàssic".

Artista i poble: uns mateixos interessos, una mateixa lluita

Amb el temps, més i més gent s'integraria als diversos col·lectius

que anaven sorgint segons les necessitats de la lluita popular. Col·lectius d'artistes plàstics intervenen en la recuperació de les festes populars del barri (una opció per a "estar amb el poble", lluny de la galeria burgesa que prostitueix l'art). El grup *Espai Obert* participa l'any 1977 a les festes del barri de sa Calatrava (Marian Mccerlain, Horacio Sapere, Vicenç Torres, Pep Canyelles i Miquel Barceló). I, en les activitats antifeixistes i de recuperació de les senyes de la nostra identitat nacional portades a terme pel Congrés de Cultura Catalana, hi participen activament (entre molts d'altres artistes) Cacho Chacón, Marianne Cortés, Horacio Sapere, Pep Canyelles, el mateix Páez Cervi. També es fan accions per salvar l'illa de sa Dragonera de l'especulació immobiliària. Art i política arriben a ser, en aquests anys, una mateixa cosa, tal com preconitzaven els situacionistes francesos d'ençà començaments dels anys seixanta. En l'article "L'intel·lectual i la política" jo havia escrit provant de sintetitzar totes aquestes experiències que eren enmig del carrer: "La política deixa d'esser patrimoni de les classes que fins avui han posseït i posseeixen l'hegemonia social, per a donar lloc al protagonisme de grans sectors socials, privats fins ara de poder adquirir i realitzar la seva autèntica consciència, falsejada pels

sicaris intel·lectuals a sou de la burgesia.

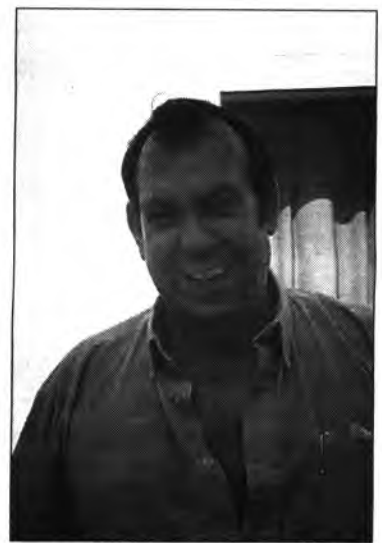
L'intel·lectual orgànic és l'expressió de la força creixent de les classes populars i lluita per anar construint una nova concepció del món, noves formes organitzatives que serveixin per a l'alliberament de la classe obrera. Aquest nou tipus d'intel·lectual sintetitza lluites i experiències per a no caure en els mateixos errors del passat (minusvaloració del paper de la ideologia i la cultura en la lluita de classes). Fa seves les tradicions progressistes del poble per a donar-los un contingut revolucionari i, en lloc de preocupar-se pel seu petit món intel·lectual on la burgesia redueix els seus servidors, ajuda a bastir una teoria universal i duu a terme una pràctica social que alliberarà tota l'humanitat oprimida". Ω

A les acaballes de la dictadura, els grups de la dreta feixista eren els més aferrissats enemics dels intel·lectuals d'esquerra i de les idees de compromís dels artistes i escriptors amb el seu poble. Les llibreries on es venien llibres de marxisme, anarquisme o, simplement de cultura catalana, eren cremades per aquests nazis.

La família Aroca, originària d'Albacete, fa un mes que ha obert la botiga de regals **El Far** al Port de Sóller. És una botiga de 100 que té obert tot l'any i que no tanca al migdia. Ja ho sabeu, els residents i visitants del Port, si necessitau alguna cosa, idò a qualsevol hora hi podeu anar.

En Lluís Martin regenta des de fa un any el **Restaurant El Pati** al Port de Sóller. Recomanava la paella negra, el calamar farcit i la paleta de xot al forn.

En Josep Sellés fa 11 anys que regenta el **Restaurant Drugstore** al Port de Sóller. Recomanava la carn torrada i les paelles. És un lloc especialitzat en cocktails. A la carta se menja per unes 3000 ptes. El menú en val 1800.

Fa 50 anys, que en Joan Plomer regenta el **Bar Les Delícies** al port de Sóller. Son pare, en Tomàs Plomer va obrir aquest bar l'any 1928. En Joan recomana la sangria de la casa.

En Miquel Frontera regenta des de fa 25 anys l'**Hotel Marina** al Port de Sóller. Són pare, en Pep Frontera va obrir aquest hotel l'any 1931. Aleshores era un hotel amb 30 llits, la pensió completa valia 12 o 14 pessetes en habitacions espaioses i ventilades, aigua corrent calenta i freda i sala de banys a cada habitació. Un luxe asiàtic en aquell temps. Tenia el telèfon número 5. Oferia excursions en canoa i en automòbil. L'any trenta sis, l'Armada el va confiscar però acabada la guerra mundial, tornaren els turistes i tot va esser com abans. Avui te cabuda per a 270 parroquians de totes les nacionalitats europees. A la fotografia, els dos germans Frontera i la dona i la filla d'en Miquel.

**No al racisme espanyol
No al racisme anticatalà
Racistes go home
ABC racista
Anson racista**

Na Beatriu Carbonell fa 2 mesos que regenta la **Botiga Capamunta** a Valldemossa. Ven artesanía i regals.

N'Esperança Daviu, de Ciutat regenta des de fa 3 mesos la **Botiga Giravent** a Valldemossa. Ven artesanía mallorquina.

Són en Pere Fernandez i la seva ajudant Mercé Cano. Fa 2 anys que en Pere regenta la **Perruqueria Unisex PF** a Valldemossa.

N'Antoni Carbonell regenta des de fa un any el taller de reparació d'automòbils **La Cartoixa** a Valldemossa.

Correus haurà de respectar la toponímia gallega

El dimecres 16 d'abril la Comissió d'Infraestructures del Congrés del Govern Espanyol va aprovar una proposició no de llei presentada per Francisco Rodríguez, diputat del Bloque Nacionalista Galego, per a que Correus i Telègrafs utilitzi només els topònims gallecs. El diputat es va basar en la Declaració Universal de Drets Lingüístics, a la que es el Congrés es va adherir, que diu: "tota comunitat lingüística té dret té dret de fer ús dels topònims en la llengua pròpia del territori, en els usos orals i escrits, i en els àmbits privats, públics i oficials". (A NOSA TERRA, 17/04/1997). Ω

Més de tres-cents intel·lectuals demanen que el català sigui l'única llengua oficial

L'Associació per a les Noves Bases de Manresa va presentar al Parlament de Catalunya un document firmat per uns 350 intel·lectuals i altres personalitats que reclama que el català sigui l'únic idioma oficial a Catalunya, així com una nova llei "valenta" que estengui l'ús social de la llengua. Entre els firmants d'aquest document hi ha els bisbes de Solsona i de Girona, l'arquebisbe de Tarragona, l'abat de Montserrat, els rectors de la majoria de les universitats catalanes, el científic Joan Oró, el músic Jordi Savall i el dramaturg Josep M. Benet i Jornet entre altres intel·lectuals. (AVUI, 17/04/1997). Ω

La Conselleria d'Obres Públiques del Govern d'Astúries fa un pas endarrera en la senyalització en Astúries

La Conselleria aprofita les darreres obres fetes a diferents carreteres per substituir els cartells bilingües per cartells només en espanyol. La nova senyalització a la rotonda de Llugones suposa un pas endarrera en la normalització toponímica d'Astúries. (LES NOTÍCIES, 6/04/1997). Ω

Pre-inscripcions per a les escoles infantils demanen ensenyament en euskera

El model d'ensenyament més sol·licitat és el que demana ensenyament bilingüe euskera-espanyol amb el 59,5%, li segueix el model D que és ensenyament exclusiu en euskera amb el 30,5% i per últim, el 10% ha sol·licitat el model A que és ensenyament exclusiu en espanyol. (EL PERIÓDICO DE ALAVA, 10/03/1997). Ω

El PP va considerar la possibilitat de cooficialitzar la llengua asturiana, però la va descartar per al nou estatut

El Partit Popular va valorar la possibilitat d'admetre la cooficialitat de l'asturià, però la va descartar davant la necessitat d'incloure-la a la reforma de l'estatut que es discuteix a la Junta General. Segons el PP, l'entrada del PSOE a la comissió va ser una de les raons que van condicionar la decisió final del partit en el Govern. Una altra raó és la negativa de la direcció i de les bases d'aquest partit a assumir la declaració de l'asturià com a llengua oficial. (LES NOTÍCIES, 37/03/1997). Ω

Querella contra el president de l'audiència de Bilbao per una sentència d'un judici en euskera

Els lletrats Iñigo Sancho i Endika Garai van anunciar que presentaran una querella criminal al Tribunal Superior de Justícia del País Basc contra tres magistrats de l'Audiència Provincial de Bilbao per haver dictat una resolució injusta en un assumpte criminal. Els lletrats van adoptar aquesta decisió després que Aitor Astigarraga fos condemnat per un delictes d'insubmissió en un judici en euskera sense que el Tribunal ni el fiscal coneguessin la llengua ni hi hagués cap traductor. (DEIA 28/02/1997). Ω

L'Oficina Europea per a les llengües minoritzades presentarà a Estrasburg la nova publicació titulada "Els dividends de la diversitat" del gal·lès Adam Price

Les llengües regionals o minoritàries no només representen una riquesa cultural, també poden constituir un recurs preciós per a impulsar el desenvolupament econòmic: aquest és el missatge de la nova publicació editada en tres idiomes: francès, anglès i gal·lès. El seu autor és director administratiu a Menter a Busnes, una empresa de serveis que té l'objectiu d'aconsellar a les persones implicades en el desenvolupament econòmic per mitjà de la llengua gal·lesa. "Els dividends de la diversitat" explora les inter-relacions complexes entre tres dels fenòmens humans més bàsics i més universals: la llengua, la cultura i l'economia -tal com es desenvolupen en el context de les comunitats lingüístiques minoritàries a Europa. (EBLUL News, 27/03/1997). Ω

Només un 5 per cent dels estudiants de València parlen català habitualment

Segons l'estudi "El futur de la llengua entre els joves" elaborat pel professor Ferran Colom, un 5% parlen habitualment en català i el 54% reconeix que li costa una mica utilitzar la seva llengua. No obstant això, la llei d'ensenyament i ús del valencià assenyalava que els alumnes han de tenir capacitat per utilitzar oralment i per escrit el valencià i el castellà, qualsevol que hagi estat la llengua habitual en iniciar els estudis. Tanmateix, el director del Segon Congrés de l'Escola Valenciana troba que l'ensenyament en valencià, al llarg de tot el territori, augmenta cada cop més. (AVUI, 01/04/1997). Ω

Inagurada a la Ciutadella de Pamplona una àmplia exposició sobre literatura en euskera

El conseller d'Ensenyament i Cultura del Govern de Navarra,

Javier Marcotegui i el Delegat de Cultura de l'Ajuntament de Pamplona, Joaquín Pascal, van inaugurar l'exposició "Euskal Literatura". La mostra fa un recorregut històric a través dels escriptors més importants en euskera entre els que es troben Jean de Leizarraga amb l'anomenada "Biblia" de 1571 que va ser la primera traducció del francès a l'euskera del nou Testament fins a escriptors contemporanis com Bernardo Atxaga. També hi hauran conferències d'autors contemporanis com l'anomenat Bernardo Atxaga, Andu Lertxundi, Luís Fernández, etc. L'exposició pretén ser una mostra del que es fa en aquests moments a la literatura basca. I, segons el Conseller, s'ajusta a la política de normalització de la llengua basca. (DIARIO DE NAVARRA, 22.02.1997). Ω

La llengua asturiana es parlarà a la "Xunta Xeneral" d'Astúries

Les forces polítiques amb representació al Parlament Asturià han arribat a un acord pel qual reconeixen la possibilitat de fer ús de l'asturià a les intervencions dels diputats. (LES NOTÍCIES, 09/03/1997). Ω

Les llengües cooficials seran als impresos d'Hisenda

La Comissió d'Economia i Hisenda del congrés va aprovar per unanimitat la proposició no de llei del grup IU-IC perquè els impresos de pagament d'impostos estiguin disponibles en totes les llengües cooficials i a tots els llocs on s'expedeixen. (AVUI 06/03/1997). Ω

Esquerra Republicana denuncia 109 disposicions legals que discriminen el català

En el context de discussió sobre la llei d'ús de les llengües oficials, ERC denuncia l'existència de 109 disposicions legals de l'Administració espanyola que imposa des de diverses modalitats normatives l'ús del castellà. Aquestes disposicions corresponen a 13 lleis, 73 decrets i 23 ordres ministerials. (AVUI, 05/03/1997). Ω

El Govern Balear aprova equiparar l'ús de català i castellà a les escoles

El Govern Balear va aprovar el decret que consisteix en fixar que el 50 per cent de les assignatures a totes les escoles de les Balears s'hauran d'ensenyar en llengua catalana. L'Obra Cultural Balear el va rebre amb satisfacció, ja que constitueix un pas important en la reclamació d'una norma de mínims que havien reclamat reiteradament. L'aspecte més positiu consisteix que el decret estableix àrees i temps concrets que s'han de dedicar a l'ensenyament en català. (AVUI, 19.02.1997). Ω

El Ministeri de l'Interior rebutja la utilització del català en el DNI

El Ministeri de l'Interior ha desestimat una petició d'un ciutadà tarragoní amb l'argument que l'Estat només té una llengua oficial -el castellà- i que la legislació internacional i catalana sobre la normalització lingüística es refereix als drets dels ciutadans però no a l'activitat administrativa dels òrgans de l'Estat. Una argumentació que el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya va considerar que no era vàlida l'any 1994, quan aquest mateix ciutadà va obtenir el permís de conduir bilingüe -castellà/català-. (AVUI 26/02/1997). Ω

El Partit Popular i Unió Valenciana s'oposen a proclamar al Senat la unitat del català

El PP i UV van oposar-se al Senat al reconeixement de la unitat del català en rebutjar una moció presentada per Pilar Costa que instava al govern espanyol a defensar la llengua contra els intents de segregar-la i fragmentar-la. També instava a l'executiu central a establir converses amb el govern francès per arribar a una col·laboració en la normalització del català a les comarques catalanoparlants de Catalunya Nord i a editar en una sola versió lingüística les publicacions depenents de l'Administració espanyola adreçades a Catalunya, País Valencià i les Illes Balears. Ω

El Consell General del Poder Judicial estudia un document sobre la euskaldinització de la justícia a Euskadi

El ple del CGPJ estudia el document presentat pel vocal Emilio Olabarria, que planteja la necessitat d'establir un pla consensuat de normalització de l'ús de l'euskara a l'Administració de Justícia, tot i que es dirigeix també a la resta de llengües co-oficials de l'Estat. Aquest document és un inici de treball després de la polèmica sorgida arran de la poca o nul·la utilització de l'euskara en l'àmbit judicial. (DEIA, 29/01/1997). Ω

Increment dels ensenyaments no universitaris en euskara a Navarra

Segons la Cambre de Comptes que ha realitzat un estudi sobre l'ensenyament no universitari a Navarra, mentre que el conjunt de l'ensenyament no universitari ha perdut 11.000 alumnes en els darrers cinc anys, els models en euskara han augmentat el nombre d'alumnes, situant-se en l'actualitat en aproximadament 23.000 alumnes que representen un 25% del total. Ω

Prop de 50.000 persones van assistir als cursos d'euskara a 163 euskaltegis durant 1996

Segons les dades facilitades pel Departament de Cultura del Govern Basc, durant el curs 1995-1996, es van matricular en concret 48.307 adults als diferents euskaltegis del País Basc. (DEIA, 26/01/1997). Ω

Denuncien el menyspreu per la llengua gallega al Congrés Internacional de Lingüística

La Mesa pola Normalización Lingüística ha informat que els

anuncis del I Congrés Internacional de Lingüística que se celebrarà a A Coruña el mes de febrer de 1998 està redactat en castellà, i a més sense respectar el topònim de les ciutats. El congrés està organitzat per la Facultat de Filologia de la Universitat d'A Coruña. (A NOSA TERRA, 06/02/1997). Ω

Retrocedeix l'ús social de l'Aranès a la Vall d'Aran

Un estudi del Consell General d'Aran ha detectat que cada cop l'ús de l'aranès és més formal. Tècnics de l'Oficina de Foment i ensenyament de l'aranès creuen que les principals dificultats que minven l'ús social rau en l'elevat volum de turistes, segones residències i l'escàs espai que aquesta llengua té en els mitjans de comunicació. (AVUI 06.02.1997). Ω

El Consell d'estat frena la ratificació de França de la carta de llengües minoritàries. El President Chirac s'havia mostrat disposat a ratificar la disposició

El Consell d'Estat francès considera que ratificar la Carta de Llengües Minoritàries, una iniciativa del Consell d'Europa firmada per 15 països europeus, que obliga als Estats firmants a l'ús parcial de les llengües regionals en els àmbits de la justícia i administració, entre altres, contradiu l'Article 2 de la Constitució francesa que diu que "la llengua de la República és el francès". (AVUI 07/02/1997). Ω

El TSJPV nega que hi hagi discriminació amb el basc a l'Administració de Justícia

El Tribunal Superior de Justícia del País Basc (TSJPV) va fer públic el 19 de desembre de 1996 un comunicat en el qual indica que no existeix cap tracte discriminatori ni vulneració en

relació al basc a l'Administració de Justícia. Senyala a més que les deficiències que puguin existir no són degudes a la gent que hi treballa sinó a raons tècniques. (EL DIARIO VASCO, 20/16/1996). Ω

Estrena a França de la primera pel·lícula rodada enterament en llengua berber

El 19 de febrer s'ha estrenat als cinemes francesos la pel·lícula "La colline Oubliée" dirigida per Abderrahmane Bourgermouh, basada en la novel·la de l'escriptor berber algerià Mouloud Mammeri. La pel·lícula ha estat rodada enterament en Amazigh. Ω

L'Oficina Europea per les llengües menys difoses condemna l'oposició francesa a la carta de llengües minoritàries

El BELMR ha fet públic un comunicat de premsa en el qual condemna la decisió del Consell d'Estat francès d'oposar-se a la signatura de la Carta Europea de Llengües Regionals o Minoritàries i demana a l'Estat Francès d'aplicar les declaracions del President Chirac a favor de la diversitat lingüística i cultural, pronunciades a Bretanya el Maig de 1996. Ω

El Parlament de Catalunya vota una proposició de llei a favor de que el 25% de les cançons que s'emeten a Catalunya siguin en català

Les televisions i ràdios que emeten a Catalunya, tant públiques com privades, hauran d'emetre com a mínim el 25 % de cançons en català, segons una proposició de llei que va aprovar el Parlament de Catalunya el dia 6 de febrer de 1997. Arran d'una proposta d'alguns membres de l'Associació de Cantautors i Intèrprets en Llengua Catalana. Ω

En Pep Alemany fa 8 anys que amb els seus socis regenta la **Constructora Vall d'Esporles**, a Esporles, es clar.

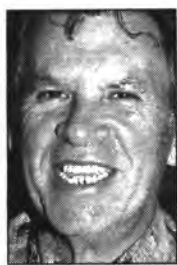
N'Antònia Ramis, que fa 8 anys regentava el Bar Els Amics al Coll d'en Rabassa, ara, en fa 2 que regenta el **Restaurant-Bar Vilanova** a aquesta barriada d'Esporles. Despatxa menús a 800 ptes. A la fotografia amb la cuinera Joana Morei.

N'Antoni Reiat fa 20 anys que regenta la **Carnisseria** a la barriada des Balladors d'Esporles.

En Bernadí Morei, de sant Joan a qui veim amb el seu ca de bestiar mallorquí, fa 20 anys que regenta el **Taller de Xapa i Pintura** al Passeig del Rei d'Esporles. En Bernadí és el president del Grup Excursionista d'Esporles.

L'esperit republicà

Roma no accepta la seva derrota a l'Àfrica Central. Els peons mallorquins continuen mobilitzats (i II)

EN JOAN QUETGLES, PROFESSOR DE FILOSOFIA

La premsa de l'Univers anglès i alemany es preguntava i es continua preguntant a veure quines són les intencions del nou home fort del Congo-Kinshasa, En Laurent Kabila. Els mitjans de comunicació del l'Univers francès, hispà i romà, una vegada fracassada la seva campanya a favor de la intervenció armada internacional (que volia dir de l'exèrcit francès, el qual continua instal·lat a les seves bases de la resta del seu Imperi de l'Àfrica Central), exigia la formació d'un govern de coalició; volia que En Kabila inclogués al nou govern representats dels qui havien estat l'oposició oficial parlamentària al govern d'En Mobutu. En Laurent Kabila no va voler parar esment a aquesta borda maniobra. Com deia En Kabila, "aquests "parlamentaris" no han estat mai l'oposició a En Mobutu, sinó els titelles del Dèspota". En Kabila formà el nou govern deixant de banda aquests auto-anomenats "opositors". Els romans catòlics no aconseguen el seu objectiu.

Però Roma –el Vaticà, l'Univers catòlic – no es conforma, no accepta la seva derrota. La multinacional vaticana, juntament amb els seus aliats franco-espanyols, intenta engegar una tercera campanya mundial amb l'objectiu de crear unes condicions favorables a la desestabilització del nou règim del Congo. Fomenten una campanya de desprestigi contra En Laurent Kabila. Deuen pensar, crec, que si es crea una situació de caos, seria possible una intervenció internacional i que les organitzacions humanitàries vaticanistes podrien recuperar part del terreny perdut. Roma no accepta la fallida definitiva de les seves empreses de l'Àfrica Central. Però ho té malament. Ara ha rebut el càstig – de Déu? – per causa de la seva aliança amb l'Imperialisme Francès. Els nous règims de l'Àfrica Central s'han alliberat de França i de Roma per la força de les armes. Hem de pensar que de cap manera s'avindran a complaure les intencions de Roma d'engegar de bell nou les seves empreses. Uganda, Rwanda, Burundi, Tanzània, Angola... no són missioners catòlics que volen, sinó inversions industrials capaces de redreçar la malmesa economia d'aquests països. Els pobles d'aquesta regió tenen molt clar que en cent anys de "civilització franco-catòlica" no s'ha seguit sinó un estat permanent de caos i de misèria material i moral.

No sabem quin serà el procés que

Les tropes de l'Aliança són saludades amb entusiasme per la multitud a la seva arribada al centre de Kinshasa.

seguiran els pobles de Centre-Àfrica, però sí podem estar segurs que les forces de l'opressió africana, en aquests moments, han estat batudes. A l'Àfrica Central, durant aquests darrers quaranta anys, han estat molt nombrosos els cops d'Estat, les guerres civils i els genocidis. Però mai, en cap moment, ni França ni Roma varen promoure campanyes internacionals contra un determinat dictador. Podem creure que si ara Roma remou el cel i la terra contra el règim d'En Kabila, això significa que hi ha hagut un canvi de gran abast. Del que no hi ha dubte és de que l'Imperialisme francès ha estat escombrat. La magnitud de la campanya és un indicador de la magnitud de la derrota.

Els peons mallorquins de les multinacionals vaticanistes continuen mobilitzats. És més: sembla que se'ls demana un major esforç per tal d'incidir en el "mass-media" i per aconseguir una major participació de la població mallorquina. A més a més de diners, la "Plataforma per la Pau i Drets Humans a la regió dels Grans Llacs Africans" fins i tot s'atreveix a demanar que els mallorquins posin "llaços negres" al vestit, i a les portes, finestres i balcons. Si els seus desitjos es tornessin realitat – cosa que

no crec –, llavors aquesta seria la campanya de solidaritat més gran mai vista a Mallorca. Es veu que la derrota ha estat colossal.

Aquesta campanya dels peons mallorquins és molt lletja. És una mostra de mals sentiments. És una campanya, sí, però d'insolidaritat contra els pobles alliberats de Centre-Àfrica. És una campanya de desprestigi contra els governs dels Estats de la regió. Fins i tot, hi ha peons menors que s'atreveixen a insultar els nous governants i a publicar bordes acusacions, com és el cas del nostre conegut Carmelo Bonnin. En Bonnin es refereix a unes "cartes de missioners i missioneres", segons les quals En Kabila "fa tallar les orelles a les dones que pugen els preus de les mercaderies, amputa les mans als lladres de fruita... i prohibeix a les dones les minifaldetes o els pantalons massa cenyits". Valga'ns per Déu, quins informadors! Si realment hi ha aquestes cartes – i jo crec que sí –, llavors, una de dues, o bé els qui han escrit les cartes són males ànimes – si difonen calúmnies – o bé els periodistes que cobreixen la zona – un nigul – són d'una incompetència escandalosa, la qual cosa reclamaria la convocatòria d'una conferència mundial immediata.

Els plataformistes fan referència especial a les declaracions de la comissària europea d'ajuda humanitària, la italiana Emma Bonino. Certament, Na Bonino ha estat activíssima a l'hora de demanar la intervenció europea a la zona en ajut dels refugiats, però no diu res sobre l'ajut a les àrees devastades de la zona. Si els refugiats són tal vegada un parell de centenars de mil, diuen, d'allò que no hi ha dubte és de l'existència de 60 milions d'habitants de la zona que necessiten tot tipus d'ajudes, la humanitària inclosa. En Miquel López i Crespi, tot i que donava suport a la Plataforma, no s'estava de denunciar, l'Estel, 15.6.97, que "...els refugiats eren utilitzats com a escut humà... per les forces militars i les milícies... responsables del genocidi de 1994 a Rwanda". Citen també a Na Danielle Mitterrand, la vídua del president francès. Però els Mitterrand són un malson per a l'Àfrica (i per a altres Continents). N'Alfons Quintà, a l'Avui, 27.7.96, recollia una cita sobre el tema del filòsof francès André Glucksmann: "Hem armat els massacradors. Era una cèl·lula especial de l'Elisi la que s'ocupava des de feia tres anys de Rwanda amb el fill del President de la República... que l'ha dirigit durant dos anys i que ha fet créixer les forces armades rwandeses de 5.000 a 40.000 homes. França ha posat la mà en un afer absolutament espantós, un escorxador, el pitjor dels genocidis".

On eren N'Emma Bonino i els de les ajudes humanitàries quan es feien els escorxadors? On eren les veus de denúncia dels frares i monges catòlics? On són les cartes que havien d'escriure? I que s'ha de fer amb els qui escorxaven matxet amb mà i que fins ara han estan confusos entre els refugiats? On són ara i què fan aquests 40 o 50.000 assassins armats? Tot això ens haurien d'explicar Na Bonino i els de les plataformes.

Si voleu ajudar aquests pobles africans, ho podeu fer directament. No doneu suport a les centrals vaticanistes. Ω

MÒNDAURA

Escola Infantil Gestió Educativa

Tlf. 63 36 05 - L'Horta

M a l l o r q u í !

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és oficial a Mallorca. Els teus fills tenen el dret i el deure de saber-la. Exigeix escoles catalanes al teu poble o barriada.

902 (416 000

Videotex: (nivell 031) *CATALUNYA#

Generalitat de Catalunya

1984, 1994, 1997. Tres reformes laborals i un mateix objectiu: Treballadors a bon preu i sense drets

PERE FELIP I BUADES

La "flexibilització del mercat de treball", juntament amb el desmantellament dels sistemes de protecció social i dels serveis públics, és la política que les institucions internacionals del capital exigeixen a tots els governs per abaratir el cost del treball. Una gran campanya tracta avui de convèncer als treballadors de l'Estat espanyol, que han d'acceptar una tercera contrareforma laboral com inevitable, com un mal menor, en nom de "l'ocupació". Quina és la realitat?

1984: L'èxit de la precarietat

El 1980, el govern UCD aprova, a les Corts, l'Estatut dels Treballadors que, encara que introduïx elements contraris a la llibertat sindical i a la unitat dels treballadors (així, potència els comitès d'empresa per afeblir l'acció sindical), no té més remei que consagrar una sèrie de conquestes imposades en la dura lluita contra el franquisme.

El 1983-84, el govern González, elegit per una gran majoria a fi que defenses els drets dels treballadors, duu a terme una primera contrareforma laboral: "flexibilitza" la contractació, a fi que els empresaris substituïssin la mà d'obra fixa per mà d'obra eventual, que pot ser acomiadada sense motiu i sense indemnització. En particular, els contractes de "foment d'ocupació" (fins a tres anys, sense que l'empresari al·legui cap causa per no fer un contracte fix), en formació i en pràctiques. El "motiu" que se dona, és el de fomentar la contractació per a reduir l'atur.

Cada reforma, més eventualitat

La reforma de 1994 va pretendre combatre "l'excés" de contractació precària. Va eliminar el contracte de "foment de l'ocupació". El més utilitzat. La precarietat segueix augmentant, però ara s'utilitzen més els contractes d'"aprenentatge" i "d'obra i servei".

Els actuals projectes de reforma redueixen les disset modalitats de contractació a tres o quatre, però deixen els contractes per obra i servei, i de formació i pràctiques. La precarietat segueix intacta. La patronal no està disposada a renunciar-hi.

Conseqüències:

L'atur s'ha multiplicat.

Avui el 35% dels assalariats són precaris, cobren menys, no poden reclamar drets, no tenen assegurança d'atur.

Els salaris baixos i les exempcions d'aquest col·lectiu arruïnen l'assegurança social.

L'afiliació sindical és baixa, els convenis afecten només a part de les plantilles.

Total: avui es parla que hi ha a l'Estat espanyol 3,3 milions d'assalariats marginals, i de 6,5 milions d'assalariats que encara tenen drets, que són amenaçats cada dia pel patró amb eliminar plantilla fixa.

1994: regressió en tota la línia

El 27 de gener de 1994, els treballadors, precaris i fitxes, de tot l'Estat espanyol, prenen part, de manera massiva, en la vaga general con-

tra la reforma que, altra volta, amb l'excusa de fomentar l'ocupació:

Fomenta els acomiadaments. Quan la reconversió n'ha acomiadat a cents de milenars, se reforma l'estatut dels Treballadors a fi de legalitzar l'acomiadament per conveniència econòmica de l'empresa. Si l'empresa té problemes, paga el treballador amb el lloc de feina, i el patró segueix fent negoci.

Generalitza la mobilitat funcional i geogràfica. Altra volta, el treballador paga els canvis de plans de l'empresa.

Deroga tots els drets inclosos en les ordenances laborals, el conjunt de conquestes aconseguïdes en la negociació i les arrabassades al propi règim d'en Franco. Aquesta destrucció massiva de drets adquirits s'utilitza per a pressionar als sindicats per a que signin normatives i convenis amb tot tipus de reculades socials.

Elimina el valor vinculant dels convenis. Fins aquell moment, un conveni podia millorar les condicions estipulades amb els d'àmbit superior. La contrareforma González permet que un conveni just de dues empreses pugui anul·lar les conquestes signades en convenis provincials o estatals. Obliga a incloure clàusules de despenjament.

Conseqüències

L'atur segueix augmentant.

La precarietat també.

Les ordenances són substituïdes per normes molt pitjors pel treballador, es generalitza la mobilitat. s'anul·len categories per a la mobilitat total.

1997: "L'any de l'ocupació?"

Altra volta, en nom de l'ocupació, pretenen destruir drets. Sobretot, facilitant encara més d'acomiadament i minar encara més els convenis.

A les eleccions del 3 de març de 1996 ni el PP ni el PSOE proposaren una nova reforma laboral. L'OCDE, la patronal, l'exigí. N'Aznar formà govern el 3 de maig i demanà que li donessin facilitats en la feina d'un pacte. La patronal va constituir una mesa amb els sindicats, aquell mateix mes de maig. Ara, després del darrer document sindical, el Govern i la patronal consideren que ja tenen prou acords per a començar la recta final a fi d'abaratir l'acomiadament.

Problema: els jutges declaren improcedents la major part dels acomiadaments, perquè malgrat la reforma laboral del 94, la legislació laboral impedeix l'arbitrarietat del patró a l'acomiar.

Solució: per fer eficaç la reforma González, reformar l'Estatut dels Treballadors de manera que "clarifiqui" que els patrons poden acomiadar simplement amb l'excusa que d'aquesta manera l'empresa progressarà. Es "l'acomiadament barat, quasi lliure": per a impedir un acomiadament les treballadors haurien de demostrar discriminació o causes semblants.

Alguns pretenen que hi hagi un "control sindical", a fi que els sindicats se corresponsabilitzin dels acomiadaments. Però els sindicats no han estat creats ni per a justificar les causes dels acomiadaments ni per a col·laborar en acomiadar, sinó tot el contrari.

Segons el càlcul de la CEOE, aquesta reforma pot significar que com a mitjana, un acomiadament deixi de costar-li al patró, pagar l'equivalent a 1260 dies de salari i n'hi costi només 232.

Com que poden amenaçar amb l'acomiadament, els empresaris donen per fet que podran imposar pitjors salaris i condicions de treball. Per això, volen contar amés amb una nova "flexibilització de la negociació col·lectiva" que ajudi a associar als sindicats en aplicar la reforma i a trencar-los.

No hi ha cap coincidència entre allò que la patronal exigeix i allò que els treballadors necessiten. Quan es parla d'acabar amb la temporabilitat i la dualitat del mercat laboral, la patronal vol precaritzar a tots els fitxes, eliminar els seus drets. Els treballadors, volem que tots els eventuals passin a fitxes i que tots tinguem drets. Per això, la patronal vol una nova reforma que perfeccioni la del 94, i també la del 95.

Ni n'Aznar ni en Cuevas tenen força per a imposar una reforma més dràstica. El seu objectiu, com abans en l'acord d'aplicació del pacte de Toledo, es donar passes amb la signatura dels sindicats...

Per als treballadors de l'Estat espanyol, no és imprescindible apreciar que les mesures del Govern de n'Aznar, semblen dictades al peu de la lletra per una lògica imposada per Maastricht, la Unió Europea i el Fons Monetari Internacional. Des d'aquestes institucions s'exigeix aplicar els "criteris de convergència" de Maastricht. I la Moncloa els vol aplicar al peu de la lletra. N'Aznar avui, com en González ahir. Ω

Madrilenys, pinxos de sarau

De tot n'hi haurà, i de tot n'hi ha d'haver és clar. Però bona part dels madrilenys són pinxos: els energúmens de l'ABC i la COPE, els Mendoza, Gil i Sanz, etc...

En guanyar la Lliga, el Reial Madrid vam sentir cantussejar en Raul no sé que de "Polaco el que no..." Coherent amb aquest malnom d'origen nazi, va cridar des del balcó de l'Ajuntament de la "Villa": "Va a seguir la Dictadura del Madrid!" Els diaris esportius madrilenys van publicar a tota plana la soflama feixista-esportiva d'en Raul, que igual és soci cotitzant dels famosos neonazis dels "Ultra Sur". Naturalment, a l'endemà, antena 3 TV li dedicà un reportatge de luxe, amb entrevista llarga i visió dels seus 21 gols. Així paguen els botxins espanyo-

lassos als seus bufons retrogrades, ja ho sabem i ja ho sabiem.

Recomanam a De la Peña que s'oblidi de males companyies, com aquests Raulin-Dictador madrileny.

Un altre madrileny lamentable: José Ignacio Echevarría, regidor del PP de Madrid, que es dedicà a rebre els colons i fanàtics espanyolistes anticatalans del CADECA. **Jaume Tallaferro. Ω**

Madrid Un jove assassinat per no deixar passar

En jove de 21 anys, Fernando Bertolà, va morir a

Majadahonda (Madrid) després de clavar una punyalada al cor d'un altre jove de 19 anys que anava acompanyat de dos més. L'origen va ser una discussió sobre quin grup havia de deixar pas damunt l'andana. L'amic del mort rebé una punyalada a al cama. La guàrdia civil ha detingut als implicats i s'espera el judici. Una tia de Fernando Bertolà digué que no s'havia temut de la gravetat de la ferida en el primer moment perquè fins i tot ajudà el company que tenia la ferida a la cama. No hi va haver cap brega sinó una discussió verbal i l'agressió que va acabar amb la vida de Fernando. Ja ho veis, com les gasten devers la capital de l'"Imperi". Als jugadors del Mallor-

ca els reben a pedrades, i ells amb ells es maten per beneïtures com aquesta de passar per damunt l'andana del carrer. Fugiu d'aquesta gent com de la pesta companys. Ω

Explosions a la seu de Barcelona

Dos petits artefactes esclataren a la catedral de Barcelona i un altre va ser desactivat, sense causar ferits. Un milenar de fidels i turistes que es trobaven en aquell moment en el temple foren desallotjats. La policia mantingué acordonada la barriada durant tres hores. Abans de les 11 del matí, tres telefonades anònimes alertaren altres tantes televisions, en nom d'un desconegut Grup Republicà. Es una advertència del

que pot passar el mes d'octubre amb el casament de la princesa a la seu de Barcelona. Ω

Corrupció i un ciutadà honrat

Enmig de la corrupció que campa en presons i institucions, hi ha gent honesta. Volem recordar les denúncies i vagues de fam contra la corrupció a la presó d'Eivissa del funcionari abnegat i heroic Jesús Iurre.

Dissortadament hi ha poca gent com en Jesús, conseqüent, valent i disposat a arriscar-se el salari i la pell per la Veritat enmig la ferum podrida de l'Espanya negra que ens escanya i empresona. **Jaume Tallaferro. Ω**

Terra cremada

PER JOSEP SERRA.
PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-MALLORCA

Fa molts d'anys que ens governen els representants polítics dels hotelers i dels grans constructors, fa molts anys que ens recorden que som la comunitat més rica de l'Estat, fa molts d'anys que s'empilen blocs de ciment a mil per hora, fa molts anys que es diu que això no pot durar i que s'ha de preveure el futur, fa molts d'anys que tot segueix igual any rere any...

Els especuladors no estimen la seva terra, no estimen el seu poble, se'n ben foten del futur d'aquest ja que amb les butxaques ben plenes seran ben vinguts a qualsevol altra part del món on puguin vendre "progrés" en forma de depredació del territori. Molt de parlar de creixement zero en matèria urbanística (per tant, turística), molt de parlar de model sostingut a l'hora de tractar l'equilibri entre la població i el territori, però a l'hora de la veritat tot queda en xerramenca de cafè, en paper mullat.

És cert que cada any vénen més turistes que l'any anterior, però, quina és l'evolució del seu poder adquisitiu? Cada any vénen amb més pocs doblers, cada any gasten més poc, cada any n'han de venir més perquè els petits negocis puguin mantenir els ingressos de l'any anterior. Això s'ha transformat en una carre-

ra inflacionària en què cada cop hi ha més corredors que corren cap a una meta...inexistent!

Si ens donassin els comptes clars, trobaríem que bona part del que paguen els turistes per estiuar a Mallorca es queda al seu país d'origen o bé a les centrals de les grans empreses hoteleres de Mallorca (que, per cert, no són a Mallorca). Aquí només arriben els doblers necessaris per pagar els serveis dels minoristes i dels treballadors. I així ens anam ofegant de ciment i d'asfalt, a la vegada que la destrossa del nostre territori, la nostra cultura, el petit comerç, la llengua, no es veu compensada adequadament per aquests suposats rius d'or que ens banyen.

D'aquí a un parell de dècades ens trobarem amb una economia que dependrà tant com ara del turisme, però amb els sectors bàsics (agricultura, ramaderia, pesca, petita i mitjana indústria) reduïts a la seva mínima expressió, espectacle folklòric per a fotografia dels nostres visitants. A més d'això, però, i encara pitjor, tendrem un parc urbanístic degradat a la zona costera i amb unes necessitats de manteniment difícilment suportables. I tot perquè la febre d'or, els doblers ràpids i bons de guanyar a costa de la terra

i de la gent no beneficien a la llarga ni aquesta terra ni aquesta gent (nosaltres), sinó que és una hipoteca per al futur de conseqüències imprevisibles.

El creixement urbanístic que ja fa alguns anys s'ha fet més evident a l'interior de Mallorca només és una mostra de la saturació a què s'ha arribat a l'àrea costera: la prova que una zona és degradada és que tots aquells que poden se'n fan enfora (mirau, si no, què era i què és el casc antic de Palma: centre senyorial-zona marginal-reconstrucció i nou auge). Aquells que estiuaven a la costa i tenien un alt poder adquisitiu s'han cansat de renou i massificació, cercaven tranquil·litat, i ara que allà ja no n'hi ha se'ls ofereix la Mallorca profunda, la Mallorca verge del bon paladar i la bona gent. Cal convèncer-los que als pobles no hi ha xoriços i que pràcticament poden deixar la porta oberta, cal convèncer-los que els mallorquins de poble són el reducte espiritual d'aquell poble que als anys seixanta els rebia arrossegant el cul i ara els tracta de tu a tu amb insolència, cal convèncer-los que una gran piscina és un perfecte substitut d'una platja que recorda una lluna de sardines.

Va bé, va bé. Ara massificarem els pobles, els omplirem de gent, de negocis i de renou. També haurem de repartir, emperó, els lladregots que no podran sobreviure dels turistes pobres que seguiran a la zona costera o bé no voldran menjar pollastre quan poden menjar cabrit. Ben mirat, és una acció prou solidària i de la més estricta justícia distributiva: merda per a tothom... i si podem repetir molt millor! I els nostres hereus a la terra que s'ho currin... si poden!. Ω

3-6-97

El Pare Apel.les oficia com a sacerdot a València

Fou en la comunió del fill major del cantador Juan Ramon. El televisiu Pare Apel.les va oficiar com a sacerdot, va celebrar la missa en llatí i va donar la comunió als assistents. El Pare Apel.les exercí el seu ministeri en públic per primera vegada a València el passat primer de juny a l'ermita del complex hotelier Mont Picaio. Ω

ELÈCTRICA CRESPI

Arquebisbe Aspàrec, 5-A
(Devora la Plaça de Pere Garau)
Tel. 241 559 CIUTAT

N'Anne Mojer, natural d'Alemania regenta des de fa 5 anys **La Galeria** a Fornalutx. Exposa i ven les obres d'escultura i pintura del seu home en Henryk Zegadlo, un polonès, les escultures del quals recorden les icones ruses. Val la pena entrar, veure i, potser comprar aquestes escultures esclaves, a Fornalutx.

La Família Bestard regenta des de fa 7 anys el **Restaurant Bellavista** de Fornalutx. Recomanen la porcella rostida, les gambes a l'allet i la graellada de peix.

La família Canyelles regenta el **Forn can Marines** de Valldemossa des de l'any 1920 en que el va obrir en Miquel Canyelles Nadal.

Fa 33 anys que na Catalina Sastre va obrir la **Perruqueria Lina** a Fornalutx.

En Jaume Celià és el gendre de can Busquets de Fornalutx. Fa 7 anys que regenta el **Bar Benet** del poble.

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA PLENA (V)

"La llengua i la Història són els botins més apreciats a l'hora de sotmetre un poble" (Àngel Guimerà, 1847-1924)

PER ANGEL COLOM

1158: Inici d'un període de taifa independent de les Balears a causa de l'enfonsament de l'imperi almoravític.

1159: Coalició antitolosana: Anglaterra, Montpeller i Carcassona-Rasès.

1149: **Enric II Plantagenet d'Anglaterra, aliat dels catalans front a l'eix castellano-francès.**

ca. 1160: Cavallers catalans com Berenguer de Palol, es posen a escriure **poesia provençal** trobadoresc (llengua que desconeixen d'entrada).

1162: Alfons I pacta amb Lleó-Gàlícia contra Nafarroa. Entrevista a Torí de Ramon Berenguer II de Provença amb l'emperador alemany, qui accepta invertir-lo a canvi del vassallatge.

1162.1164: Ramon Berenguer de Provença tutela Alfons I del Cast, cís germà seu.

1162.1199: Ramon de Caldés, degà de la seu de Barcelona, col·labora amb el Cast.

1163: Els cartoixans entren en Catalunya (Escaladei).

1165: Els almohades derroten Ibn Mardanis.

1165.1193: Ponç de Murdells, bisbe de Tortosa.

1166: La vídua de Ramon Berenguer III de Provença casa amb Ramon V de Tolosa i disputen Provença a Alfons el Cast.

1167: Era Val d'Aran/la Vall d'Aran elegix un bisbe càtar. Ramon V de Tolosa intenta segrestar el Cast, qui esdevé comte de Provença.

1168: Treva entre Nafarroa i Aragó. Carta pobla de Falset (Priorat). Assassinat de Guillem Bordet de Tarragona (enfrentat a l'arquebisbat i la Casa de Barcelona).

1168-1169: Alfons el Cast, amb l'ajut de les ordres militars i els pobladors, conquereix Matarranya i les poblacions de Beseit, Calaceit, Vall-de-Roures, Maella, Mont-Roig, Penya-Roja, etc...

1168.1181: Ramon Berenguer IV, germà del Cast, és nomenat pel comte-rei per a governar Provença.

1169: Comença la construcció romànica del Monastir de Ripoll. El catarisme occidental es divideix entre moderats, pròxims al cristianisme, i els radicals (dualistes i maniqueïstes), **predominants a Occitània.** Comença l'envaiement normand sobre Irlanda.

1170: Acord de Sahagun amb Castella.

1170.1172: Els almohades ocupen la Xarqia (Al-Andalus oriental), tret de les Illes Balears.

1171: Assassinat de l'arquebisbe Hug de Cervelló. La família d'en Guillem Bordet fuig a Mallorca.

1172: El Cast posa setge a València sense èxit. Mor el comte Guerau II de Rosselló. Hereta el Rosselló el comte-rei. Conflicte a la frontera navarresa.

1173: Ramon V de Tolosa es fa vassall d'Anglaterra. Ulldona s'incorpora a Catalunya.

1174: Nova topada amb Nafarroa.

1175: Els aragonesos demanen l'ampar de Catalunya.

1177: Els dos reis Alfonsos conquereixen Conca ensem, que es incorpora a Castella: Aragó queda encaixonat. Expedició per Múrcia. Mor Ramon V de Pallars Jussà. El comte-rei, tutor de sa filla, na Valença. Fundació de Vallbona de les Monges.

1177: Fundació de Vallbona de les Monges.

1178-1179: Ràtzies dels almoràvits balears contra la costa gironina.

1178-1179: Alfons I malda per obtenir l'ajut de Sicília per a la conquesta de les Illes Balears.

1179: Pacte de Cazala: Catalunya-Aragó renúncia a la taifa de Múrcia (enllà lo Biar) a canvi de no retre vassallatge a Castella. Setge a Sagunt. Esclata la gran guerra meridional entre catalans i tolosans. III Concili Laterà: condemna dels càtars.

1180: Conquesta o població d'Olocau del Rei (Els Ports de Morella), primer poble ocupat establement per l'Aragó al País Valencià.

1181: **Croada papal contra els càtars** i Roger II de Besiers. Ramon Berenguer IV de Provença és assassinat pels tolosans.

1184: Greu revolta de presoners cristians a la Ciutat de Mallorca, durament reprimida. És reproduïda als pocs mesos.

1185: El Cast torna prendre el govern de Provença. Població d'Horta a sant Joan (Terra Alta).

1186: Acord d'Agrada amb Castella (contra Nafarroa).

1187-1188: Els almohades conquereixen Eivissa.

1188-1199: Govern de l'emperador almohade Abu-lucuf.

1189: L'Alvèrnia (Nord d'Occitània) és ocupada per França, per tractat amb Anglaterra.

1189-1190: Tercera Croada a Terra Santa (Frederic Barba-roja, Felip II de França i Ricard Cor de Lleó. Treva polític-militar a Occitània.

1190: El Cast fixa al Riu Cinca els límits de Catalunya. Pacte de Daroca amb Nafarroa. Claustre de sant Cugat.

1191: Tractat d'Osca amb Lleó i Portugal. Castella reacciona atacant Aragó. Tomeu I de Savoia concedeix a Harpetania/Vall d'Aosta la "Carta de les Llibertats Valldostanes".

1192: Els croats tornen de Terra Santa. Na Dolça de So de Pallars-Jussà dona els seus drets al Casal de Barcelona. Poblament de Gandesa (Terra Alta).

1194-1212: Gombau de santa Oliva, bisbe de Tortosa.

1194: Alfons I declara als Valdesos (paleoprotestants) dits "insaba-

nats", enemics públics. Els almohades derroten Castella a Alarcos.

1195: Queda enllestida la Seu d'Urgell.

1196: Mor Alfons I el Cast.

1196-1209: Alfons II, fill del Cast, hereta Provença.

1196-1209: Pere el Catòlic, l'altre fill, hereta Aragó-Catalunya.

1196-1197: Aliança amb Castella contra Lleó-Gàlícia.

1198: **Primer parlament "democràtic" a Gran Bretanya.**

1198-1216: Innocent III papa ofereix Occitània a França a canvi d'una **croada anti-càtara.**

1198: Pere el Catòlic, espantat, treu lleis anti-càtars i ordena foragitar la minoria valdesa, d'origen italià (edicte probablement no aplicat). Població de Pinell de Brai (Terra Alta). Aliança de Calataiut amb Castella contra Nafarroa.

1199: S'extingeix el comtat del Pallars Sobirà. Castella i Aragó ataquen Nafarroa.

1199-1200: Gipuzkoa i Araba són conquerides per Castella a Nafarroa.

ca. 1200: El catarisme s'estén arreu Occitània i també a Barcelona, Castellbò i d'altres llocs de Catalunya.

1200-1209: Castella abandona la guerra contra Nafarroa.

1201: Pere el Catòlic crea l'orde militar sant Jordi d'Alfama, primera orde religiós-militar nascuda a Catalunya.

1202: Els almohades prenen Menorca.

1203: Els almohades prenen Mallorca. Primera pedra de la Seu Vella de Lleida.

1204: Entrevista de Pere el Catòlic a Roma amb el papa Innocent III, per fer-se'n vassall en un intent de contrarestar la Croada antioccitana. Quarta Croada amb els venecians, creació de l'Imperi Llatí d'Orient.

1205: Poblament de Batea (Terra Alta).

1208: Benifassà (Baix Maestrà) s'incorpora a Catalunya. Primera població valenciana establement incorporada a la catalanitat.

1-2-1208: Neix Jaume I el Conqueridor a Montpeller (Llanguedoc).

1208: Mor Ermengol VIII d'Urgell i el succeeix un nou comte de la casa de Cabrera.

1209: Pau de Mallen amb Nafarroa. Constança d'Aragó, germana de Pere el Catòlic, casa amb el rei de Sicília (1197-1250), futur emperador (1220-1250), Frederic II Hohenstaufen.

1209-1216: Ramon Berenguer V de Provença, dels Casal de Barcelona, sota tutela de Pere I.

24.6.09: Inicien a Lió la invasió francesa de l'Estat Catalano-occità.

14.8.1209: Els croats francesos assetgen i ocupen Carcassona (Occitània)

1011.1209: Raimon Roger I de Tran-

cavel mor a Carcassona a mans franceses.

12-1209: Revolta popular antifrancesa a Occitània.

1210: Conquesta d'Ademus als sarraïns. Carcassona i Foix s'alien a Pere el Catòlic.

7.1210: Cau la fortalesa de Menerva, on els francesos cremen vius 140 occitans.

3.1210: A Bram arrenquen els ulls a cent occitans.

22.7.1210: Massacre a Besiers: "Mateu-los a tots, que Déu ja destriarà els seus". Hi són assassinats més de deu mil càtars i catòlics.

1211: Un poderós exèrcit magribí comandat pel Khalifa almohade Abu Allah Muhammad al-Nasir controla Al Andalus. Aliança de l'amençada Tolosa amb Pere el Catòlic. Nou intent de Pere I per a no entrar en guerra contra els croats: Conferència de Narbona amb els legats papals i Simó de Montfort, senyor de l'Ille de France.

5.1211: Els francesos degollen 80 cavallers occitans a la Bao, i cremen 400 occitans a Lavaur.

1212: Pere el Catòlic envia embaixadors a Roma en un darrer intent d'evitar prendre les armes per a defensar Occitània. Resulta inútil.

1212-1254: Ponç de Torrella, bisbe de Tortosa.

16.9.1212: Gran coalició cristiana (Castella, Nafarroa, Catalunya-Aragó i croats) derrota dels almohades a les Navas de Tolosa (Jaen). Decisiva intervenció catalana. Descomposició de l'Imperi almohade.

13.9.1212: Les forces de Pere I prenen Beda.

1212-1229: El valí Abu Yahya governa unes Balears independents del descompost i dividit imperi almohade.

1212-1254: Ponç de Torrella, bisbe de Tortosa.

1213: Fundació de l'orde de frares predicadors per sant Domènec, a Tolosa.

27.1.1213: Tolosa, Foix, Bearn i Comenge juren obediència i fidelitat a Pere el Catòlic.

12.9.1213: Simon de Montfort, assetjat dins Muret, ataca per sorpresa a la nit el festí exèrcit atacant: Gran desfeta occitana, Pere el Catòlic hi mor: el projecte catalano-occità queda desfet.

1213-1228: Montpeller independent de Catalunya. Decadència nobiliària.

1213: Els Templers custodien a Montsó (Aragó) Jaume I, fill del Catòlic, i el seu cosí Ramon Berenguer V de Provença. Mor el califa almohade Muhammad al-Nasir. Assemblea a Lleida, integrada per primera vegada pels tres estaments: noblesa, clergat i burgesia. (continuarà). Ω

En Pere Oliver, que fins fa 2 anys era soci de l'Imprenta Gràfic Art de s'Arenal, ara fa dos anys que va obrir el **Forn n'Oliveret** a Esporles. També en té un a Bunyola i té el projecte d'obrir-ne un altre a Sòller.

El matrimoni Calafell-Martí regenta des de fa 60 anys la **Botiga de Queviures Cas Teixidor** a Esporles. El pare de l'amo, Francesc Calafell va obrir aquesta botiga l'any 1933.

La família Calafell regenta des de fa 15 anys l'adrogueria-ferreteria-venta de premsa... al Passeig del Rei d'Esporles. El padri de l'actual propietari va obrir aquesta botiga ara fa 100 anys.

Na Maribel Blanco regenta des de fa 5 anys el Restaurant s'Escudella d'Esporles. Recomanen les croquetes d'espinac, el tumbet, el frit mallorquí i les pizzes. A la carta se menja per unes 3000 ptes., el menú en val 850.

Per les Festes de l'Estiu de Deià, una vegada sortits de l'ofici a l'Església Parroquial, hi va haver lliurament de diplomes als donats de sang amb més de 10 donacions per part del president d'aquesta associació.

El batle de Deià, amb el Conseller de Sanitat del Govern

La majoria la gent anava vestida com en el segle passat anaven tots els mallorquins i les mallorquines. A la foto el nostre amic, l'administrador de Correus de s'Arenal, Cèsar Llop amb la seva filla Blanca.

La banda de música de Deià amenitzà la festa.

Desfetes

Toynbee diu que cap nació no sobreviu a la seva tercera desfeta.

Potser el País Valencià ja n'ha tingut tres (1521: Germanies, 1714: Maulets, 1939: II República). El Principat no patí pas la de Germanies i Mallorca no patí pas estrictament la de la Segona República. Són coses dures de dir quan al País Valencià.

Espanya n'ha patit tres: 1640 (Flandes, Portugal, Catalunya) 1821 (independència d'Hispano-Amèrica) i 1898 (Cuba-Filipines), però eren exteriors, si be ha viscut quatre guerres civils (tres carlinades més la d'en Franco) d'ençà l'ocupació napoleònica.

Entre les grans desfetes nostres i les espanyoles hi ha una diferència correlativa d'uns 110-120 anys. La pròxima els pot tocar cap al 2030. **Jaume Tallaferro. Ω**

Les passions

"Som com un nin que demana un estel" (Henri Barbusse, 1873-1935)

"M'he desfet d'aquest enemic, i d'uns altres em deslliuraré. Sóc el senyor, meus són el plaer, la fortuna, el poder, la felicitat".

Sóc ric i ben nascut, no m'igualaria ningú. Faré sacrificis, almoines, m'alegraré". Així parlen encegat per la ignorància".

(Bhagavad Guita 16:9, 13-15).

"L'imbecil integral no és mai indecís; el savi l'és sovint, dubta car veu un muntó ensem, i tot al mateix nivell i claredat".

(Maeterling, escriptor flamenc, 1862 gant-19949 Canes).

"Altament no permetis que ningú cregui que atribueix als altres motius indignes. En realitat, no en van tenir cap al llarg de la vida. Els motius són cosa intel·lectual. No van tenir sinó passions, i tals passions són déus falsos que exigeixen víctimes a tota costa". (Oscar Wilde, 1856-1910, escriptor britànic).

"La ment que actua rectament troba la veritat; però quan és mogut per les passions se n'allunya (1:58).

"Tal com les passions i les ires augmenten els pecats, així també la temprança i la humilitat els esborren".

"La rebel·lió de la carn neix de la negligència: en la pregària, i en la manera de viure, i en la bella hesiquia". (2:82).

"Les ànimes passionals són accident espirituals, per a les quals s'ha post el sol de justícia" (2:87).

"Una ment alliberada de les passions es troba en aquestes coses en els pensaments senzills, en la contemplació dels éssers i en la seva pròpia llum" (3:29).

"La terra que no és conreada s'omple d'espines; l'ànima del negligent, de passions impures" (3:63).

"Dedica't ininterrompudament als preceptes divins; car aquesta consagració devora les passions" (4:18). (Talassi de Líbia, s. VII, hígumen de monastir durant l'expansió musulmana, a "Centúries sobre l'amor, la temprança i la conducta intel·ligent").

"Més s'uneixen els homes per a compartir un mateix odi que no pas un mateix amor".

"La ceguesa humana arriba a donar armes a l'enemic major per a combatre l'enemic menor". (Jacinto Benavente, escriptor madrileny).

"El qui no coneix les trampes de l'enemic fàcilment sucumbirà; el qui no coneix les causes de les passions, caurà fàcilment". Cap.76).

"L'amor als diners és l'arrel de tots els mals" (1 Tim. 6:10); però aquesta amor ve de les causes suara dites" (=vanagloria i plaer. Cap 100).

"Calcula que sien dotze les passions vergonyoses. si t'afectes amb la teva voluntat sols a una, aquesta sola t'ocuparà tot el lloc de les altres dotze" (Cap 135).

"Si un hom "odia la repressió" (Pr. 12:1) és que viu lliurat voluntàriament a la passió; però si acull la repressió és senyal clar que les seves faltes vénen de passions inconscients". (Cap. 151).

"Pot esdevenir-se que un sembli complir un manament, i en realitat ho fa dominat per la passió: la seva bona obra queda anul·lada per la intenció perversa" (Cap. 169). (Marc l'Ermità, "200 capítols sobre la llei espiritual", s. V).

"Perquè el qui no combat noblement contra la passió i nose li oposa, aquest tal la gaudeix totalment, i ella el reté i l'arrossega com una cadena, l'enteniment li'n resulta ofuscat, ja no el pot redreçar vers Déu per a coldre'l només Ell. Perquè l'ànima que dirigeix el seu impuls vertaderament cap al Senyor li adreça també tot el seu desig; aquesta sí que es nega ella mateixa i no segueix la voluntat de la seva ment".

(Macari d'Egipte, s. IV-V, "150 capítols sobre la perfecció de l'Esperit", al desert de Scete, Baix Egipte).

"Suplic-te doncs, que els meus desigs arregle,

perquè vivint mai no prenga sinistre.

Fes-me, Senyor, anar per aquell regle

del teu voler, a fi que en aquest segle

de quant és teu io sia bon ministre.

Fes que el meu cos sia delitós temple

on tes llaors cantant se sacrificuen.

Oh, sant Corder figurat per exemple

de caritat, segons hui te contemple!

Fes que en el cel mos senys te glorifiquen"!

(Narcís Vinyoles, poeta valencià de principis del s. XVI).

"La manca de mesura en el joc, en la beguda, en el luxe de vestir, els juraments, la guerra, les baralles, l'avarícia: tot això deu ser combatut amb tanta dolçor com fermesa. Avui hi ha gent tan matussera, i hi ha tant per a combatre-hi que és superflu de dedicar-se, de la trona estant, a bagatel·les i picabaralles sofisticades". ("Breu instrucció cristiana", 1523, del reformador suis-alemany de caràcter social Ulrich Zuingli).

"(Ningú) no veu els pecats fins que no se n'ha separat amb una separació dràstica. Els qui han assolit aquesta mesura són els qui troben el plor, la súplica, la vergonya davant Déu, en recordar les amistats dolentes e les passions. Llitem, doncs, germans, a la mesura de les nostres forces, i Déu ens hi ajudarà segons l'abundor de la seva misericòrdia".

(Isaïes l'Anacoreta, s. IV-V, Scete, Egipte, a "La guarda de l'intel·lecte")

"... la imatge de Déu no ha pas estat destruïda, sinó tan sols alterada, recoberta del "rovell de les passions". El seu desig innat de Déu no és més que una nostàlgia ineficaç, incapaç de contrarestar les atraccions que el mal exerceix en ell, després que ha desviat i framentat el seu desig essencial de felicitat en tòrcer-lo cap a projectes limitats, que mai no poden satisfer-lo realment".

(Placide Deseille, a "Doctrina de la Filocalia").

"Art estrany el de les nostres necessitats, que transtoca en precioses les coses més vils".

(William Shakesperar, 1564-1616, el major dramaturg anglès).

"Hom ha de ser capaç de descobrir els paranys dels pensaments malvats i de reconèixer-los quan tot just comencen, ja que maquinen de presentar-se com a cosa seriosa a fi de poder assolir allò que pretenen. En comparar els pensaments per llurs extrems (l'inici i la fi) quedarà exposada a llur inconveniència".

"... el gran Job, per a voler indicar la malícia de les passions s'enginyà per a denominar-les amb un nom compost de lleó, el més terrible dels animals, i de la formiga, la més humil de tots. Efectivament, els atacs de les passions comencen per modestes fantasies, a manera de formiga que s'insinua insensiblement; i s'acaben en una força extraordinària capaç de presentar per a qualsevol un perill semblant al d'un lleó".

(Nil l'Asceta, a "Discurs ascètic molt necessari i de gran utilitat", s. IV-V, a Egipte).

"Mentre un hom viu lliurat a la lluita contra les passions no podrà encara tenir ocasió de fruit d'aquestes coses (excelses), ja que tant les virtuts com els vicis fan que la ment sia cega: els vicis no li deixen veure les virtuts, i les virtuts no li deixen veure els vicis".

(Discurs de gran utilitat sobre l'abat Filèmon, anònim, entre el s. IV-VI).

"Oblidam les nostres faltes amb molta facilitat quan només les coneixem nosaltres mateixos".

(La Rochefaucault, 1613-1680, escriptora francesa, París).

"Oh gran dolor, que no és troba bondat

en grans ni pocs, ni veritat complida,

ans estimats són els de mala vida,

regint, tractant amb molta falsedat!

No hi ha remei si no ens socorre Déu,

permetent prest que el rei, just, se regesca,

e que els tirans consellers fort punesca,

en cos e buns, e que la mà no en lleu!"

(Joan Berenguer de Masdovelles, ... 1442-1476..., a "Regne Dividit...", durant la Guerra dels catalans contra el futur "rei catòlic").

"Gairebé tots escoltam malament. Fins i tot en la conversa a soles amb una altra persona, no escoltam quasi res més que els nostres propis mots".

(Marcel Prevost, escriptor parisenc s. XIX-XX). Ω

CARTES

La Generalitat de Catalunya felicita M. López Crespi, Col·laborador de l'Estel de Mallorca

Generalitat de Catalunya
El Conseller de Cultura

Joan Maria Pujals i Vallvé

Barcelona, 9 de juny de 1997

Sr. Miquel López Crespi
Anton Marqués Marqués, 20, 4t. 1a.
07003 Palma de Mallorca

Benvolgut amic,

Em plau felicitar-vos per haver participat a la Fira del Llibre de Barcelona 1997 formant part d'una petita ambaixada d'escriptors mallorquins. La vostra presència a la capital de Catalunya referma, no cal dir-ho, la unitat de la llengua catalana i de la seva literatura, ben diversa i plena de creativitat. Us desitjo tot l'èxit.

Ben cordialment,

"El peor desprecio es no hacer aprecio"

Aquesta dita castellana sembla ser el fil conductor de tota la discriminatòria trajectòria anticatalana dels mass media espanyols que ens escanyen.

Un exemple de tot plegat podrien ser les comèdies madrilenyasses de na Lina Morgan. Com qui no vol la cosa -però les casualitats no existeixen- sempre hi parlen de costums, ciutats, dites, etc... castellanes. Si de cas també parlen positivament ("oleeé") d'allò andalusí (degudament i prèviament folkloritzat).

Molt de tard en tard hi fan escadusseres referències a alguna "província" de colònies (bascos, La Corunya, Saragossa...) Però

pràcticament mai no hi sentireu nomenar Barcelona. Molt menys aparèixer catalans o mallorquins, o sia "desagradables polacos", per aquests madrilenyassos xenòfobs i racistes.

A força de desconeixement i d'ignorar-nos aquest espanyolum vol que ens avorresquin. Si poguessin, farien com els nazis, amb els jueus, però com ara "som europeus" els cal dissimular. A falta de no poder fer-nos res pitjor, ens marginen i ignoren solemnement.

Naturalment, però també pagam els impostos de la Primera cadena, on els esbirros aznarins ens llancen aquestes vomitives

sèries tercermundistes. Viuen, doncs, de nosaltres.

Als Estats units els grups negres pels drets civils han guanyat plets contra importants mèdia i empreses perquè durant dècades els VASP nord-americans sols han tret, per ex. models blancs. Allà també marginen i ignoren als oprimits. Igual que ací. Sols que cadascú compren millor el pecat del veí que no pas el propi. Vet ací el problema.

Fixeu-vos bé en totes les garraimes i paranys dels espanyols contra el nostre indolent i incaut poble. I desemmascarem-les perquè la veritat suri.

Jaume Tallaferró. Ω

Garcia, Losantos i Herrero compran accions a la COPE

El consell d'administració de la COPE (la ràdio dels bisbes espanyols) ha autoritzat la venda d'accions de Cartera de Mitjans, quetenia el 16% del capital de la cadena. Dels tres grups empresarials integrant de la Cartera de Mitjans, Torreal (Juan Abelló) continua a l'accionariat i venen accions de Multitel i Marcapi-tal amb un volum equivalent al 14%. José Mª Garcia serà un dels

nous consellers. Aquestes accions seran adquirides en part per un grup de professionals de l'empresa, entre els quals se troben Antonio Herrero, José Maria Garcia, Luís Herrero i Federico Jimenez Losantos.

L'anticatalanisme continuarà amb més furor que mai a aquesta emissora de la Conferència Episcopal Espanyola. **Bilitis.** Ω

Conya al Mallorca

EN VICENÇ DE SON RAPINYA

tenim la seu plena d'ous, amb el Mallorca a primera cinc anys hi ha hagut d'espera, veurem quin temps hi estarà, ja que ens té acostumats, sovint a fer cremallera.

(Fer la cremallera: Pujar i baixar de categoria, esportivament parlant, cada dos per tres). Ω

Tallers RIGO

ELECTRÓNICA INDUSTRIAL

REPARACIÓ DE COMPRESSORS FRED,
BOBINATS DE MOTORS ELÈCTRICS,
BOMBES SUBMERGIDES,
GRUPS DE PRESSIÓ,
FEINES DE TORN I RIBOTEJAR

Camí dels Reis, s/n Passatge Particular
Tlf. 76 01 50 (3 línies) - Fax 76 02 28 - 07009 SON CASTELLÓ
Tlf. 31 04 63 - Fax 31 31 07 - Polígon can Buñol - EIVISSA (Illes Balears)

Construccions V.A.L.L.

ESPORLES, S.L.

RESTAURACIÓ CASES RÚSTIQUES
FAÇANES
FEINES EN PEDRA

C/. Joan Cabot, 46 - Tel-Fax 61 90 40
07190 ESPORLES - Mallorca

TALLER DE XAPA I PINTURA

BERNARDÍ MOREI

Juan Riutort, 31-32
Tel. 61 08 17
ESPORLES (Mallorca)

Restaurant Cas Carbone

Dimarts
tancat

Ctra. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuïri

Automòbils PLA DE NA TESA

Compra i venda de vehicles

C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de Na Tesa

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada

Camí Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

RESTAURANTE Casa Jacinto

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

TALLER MECÀNIC

VALLDEMOSA

SERVEI DE GRUA (24 h.)

C/ Santiago Rusiñol, 3
07170 VALLDEMOSA
Tel. Mòbil (24 h.) 908 63 81 39
Tel. Taller 61 20 93

Els Sanadors

Escandell

Dels sanadors, vull escriure, trop, mereixen s'alabar, a molta gent els fan riure, pensen, no saben curar. Amb la ciència, no se sap, que es meravella i noblesa, per haver nascut dotat, per curar amb tal saviesa. Per esser benevolents, tenen sa gràcia divina, els ignorants i els dolents, són gent que los recrimina. S'ignorància representa, no creure i criticar, ells tenen closa sa testa, no en volen sentir parlar. Dar proves, es garantia que coses, poden curar, treballem amb simpatia, però no solen cobrar. Per haver gràcia divina, es deu haver de regalar, com la vida que camina, l'esperit els il·lumina, pels malalts poder curar. Ω

Mallorquí, oh mallorquí, has oblidat nostra terra, tant de dreta com d'esquerra, fa penar veurer-la així, recordant aquell jardí, que tant molt de tot mos dava, se fruita per tot penjava, cireres, peres i vi. Ara per tot fa plorera, està tot abandonat l'amo que vell ha tornat, ha perduda sa quimera. Li dona molt grossa pena, quan ho va a visitar, sa llàgrima, a ell li caurà, veureu d'aquella manera. El garrover, l'ametler que tan dignament llaurava, el podava, l'abonava, feia un fruit vertader, molts de duros li tragué, el temps que ell el cuidà, la meitat de morts n'hi ha, els vius semblen un llenyer. El temps passat se vivia se pot dir de sa conró, cavant vorera i racó, els romaguers tallaria, es ritme d'avui en dia ha romàs molt canviat, no hi havia aturat, s'atur llavors no existia. Dem gràcies a l'estranger, que a Mallorca s'ha establert, en jardí l'ha convertit, sembrat de tot allà hi té, un bon xalet ell hi fé, amb totes ses condicions, s'hi gastà molts de milions, aquesta gent mos convé.

Fent memòria del passat

Que seria de Mallorca, si s'estern no hagués vengut? cap valor haguera tengut, seria tot obra morta, de veritat aconorta, veure el xalet adornat i de reixeta tancat, ensenyant clavell i rosa. Mallorca per tot arreu ensenya nova estructura, ha canviat sa mesura es modernisme se veu. En viure bé, tothom creu, tenir sa comoditat, aquest ritme fort ha entrat, del temps passat, ningú hi creu. Es terreny, que és que valdria? tot deixat i abandonat, per vell l'amo el 'gues deixat, i perjudici tendria. Lo que s'usa avui en dia, que se treuen molts milions, de roques i de penyons de terra que no servia. Sa gent que avui es major, de jove mai va pensar, tenir aquest benestar, amb duros a un racó. Li ha sortit un factor, de fill i també de nora, a ca seva ja fa nosa, li diuen que fa pudor. Després que les ha donat, una casa per ells viure, va fer feina com bou miure, duro, no en tudava cap. Un interès estremat, per compar casa i terra, li han moguda sa guerra, té tot és camí tancat.

Ja no posa resistència, en lo que li puguin dir, de ells los ha sentit dir, dur-lo a sa residència. Aquesta és la sentència, que de fet pugui esperar, som tractat com sarnós ca, a un racó faig presència. Sa societat passada, de fet mos ha fracassat, un ritme nou mos ha entrat, els artistes l'han 'gafada. Van junts una temporada fins que se senten cansats, han canviats es filats a una nova beurada. Es casar-se és ben antic, sa gent no se vol fermar, ha arribat a reparar, que es feixuc punyida i crit. D'això n'està ben servit tot es personal fermat, se sent ell bastant cansat de menjar es mateix fregit. El jove lliure vol viure, aquest ritme ha agafat, compromís no en vol cap, disfrutar, boixar i riure. Ells saben llegir i escriure, los convé, estalviar, un moment els pot mancar, i los causarà conflicte. El jove qui pensarà, que demà serà major, si llavor té un bon sarró, servici no en mancarà. Si llavor, ell pot untar, d'oli bo, ses currioles, menjarà paelles bones, i amb dones joves jaurà. Ω

Rei de copes

EN VICENÇ DE SON RAPINYA

La revetla de sant Pere, tots vam tornar a somniar amb l'equip què temps enrera de Wembley a Basilea, amb el crit de "força Barça" Europa feu tremolar, Tot enlairant nostra ensenya per tot arreu on passà. Quina il·lusió, quina joia, a la fi poder escoltar amb la Llengua Catalana, el nostre himne blau grana i jugant en advers camp a Madrid per una nit, el seu cel es va tenyir, amb el roig de la passió, i del mar, al blau marí. Mentre a l'estadi, a les grades un cop el partit finit: DE SENYERES CATALANES el camp n'estava farcit. Canaletes tornà a ser aquell dissabte a la nit, un clam de catalanisme, d'un poble que està unit. Després vendria la festa per la copa fer-na oferta a la Mare de la Mercè. Ω

Mobles Royal Nova

Terrassa, jardí i pati

Venen les primeres marques en mobiliari per a l'exterior. Visiti'ns i compari preus.

Servim a domicili gratis.

Avinguda de la Platja, 32-34 - Tlf. 680424 PALMA NOVA

BAR - RESTAURANT
ESPECIALITAT EN

Andreu

Arròs brut • Paella • Cordon blue • Bistec al pebre • Sípia
Conill a l'allet • Escalopa • Llenguado Meunier • Cams i Peixos
c/ Grua, 6 • La Ribera • Ca'n Pastilla • Tel. 26 10 73
Sortida 10 autopista (dimarts tancat)

Es Turó

RESTAURANT
CUINA MALLORQUINA
Gràcies per la seva visita

Avda. Arbona Colom, 6
07109 Fornalutx
Tel. 63 08 08

Obert cada dia menys el dijous

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. footing

Squash
Volei
Mini-golf
Tennis taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

CAN TITO RESTAURANT

PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA

c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

SERVIAUTO ARENAL S.A.

SERVEI OFICIAL

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

Toldos ARAGON

ENVELATS BALCÓ - TERRAÇA - CAPOTES-
ENVELATS PLANS - COBERTORS PISCINA -
LONES - TREBALLS A MIDA

Aragó, 112 - baixos
Telèfon 27 01 00

07008 - Palma de Mallorca

**BAR
RESTAURANT**

MOLL PESQUER - Tlf. 63 29 54 - Port de Sóller

Restaurant S'escudella

Cuina Mallorquina i Pizzeria

Passatge des Rei, 2
Tel. 61 90 19

Esporles

Ses cures den Jaume Joan
de cada dia són més grans

Parquinson, Decrom, migranya, etc., etc.

Carrer den Joan Alcover, 10 - Tlf. 46 44 00 Ciutat
Horabaixes

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Traspàs fusteria al carrer d'Antoni Rosselló a la barriada de la Soledat de Ciutat. Tlf. 271065

SERVEIS
PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

La Casa Catalana de Mallorca ensenya ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

El Trio musical Metropolitan s'ofereix per actuar en ball de saló per a la tercera edat, Insero o hotels. Preus econòmics. Tel. 652674.

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Bugaderia Lliterma. Auto-servei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. C/ Virgili, 17. Tel. 266331. Can Pastilla.

Planxisteria, pintura, mecànica. Taller San Francisco. Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·larí.

Pneumàtics Son Ferriol. Equibrat de rodes, canvi de rodes

i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualche vidre trencat, crida al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Tenc 23 anys, estic acabant la carrera de ciències polítiques i sociologia. Voldria contactar amb empresaris per a començar a fer feina després de l'estiu. Preferentment treballs administratius, tot i estar obert a qualsevol altre possibilitat. Miquel A. Rodríguez. Poeta Juan Boscan, 4-4c-18013 Granada.

Venc figures de guix per a decorar. Cinquanta models diferents. Preus sense competència. Des de 150 ptes. unitat. Servei a domicili. Comanda mínima 5.000 ptes. Truqueu els horabaixes i vespres. 294444.

PERSONALS

Al·lota de 17 anys s'ofereix per a feina seriosa o per a donar classes d'EGB. Tel. 677727.

Vull deixar d'ésser esclau dels castellans. Cap partit polític m'ajuda a aconseguir la llibertat. Me vols ajudar tu? Telefona'm al 964 531 175. Josep Casalta.

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres.

Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us tal·leu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Al·lots i al·lotes! ens agradaria cartejar-nos amb gent de tots els Països Catalans, des de Perpinyà a l'Alguer, les Balears i València, de 17 a 21 anys. Escriviu-nos les vostres contribucions per la independència i de segur que formarem una gran penya catalanista i independentista. Isabell Canela i Cinta Arasa. Apartat 129-43830 Torrendenbarra.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al·lota felanixera. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29- 07670 Porto-colom.

Senyor seriós i responsable de 53 anys. S'ofereix per cuidar senyor major i atendre'l en totes les seves necessitats. Per entrevista podeu escriure a n'En Carles. C/ Reis Catòlics, 31-07008 Ciutat de Mallorca.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz- C/ 2 Volta 31- 07209 Son Mesquida-Mallorca.

Viudo mallorquí de 52 anys, abans casat amb una estrangera, se relacionaria amb mallorquina de 35 a 45 anys. També podria ser estrangera, però mai forastera. JABP. Apartat 161-07600 s'Arenal.

Cerc al·lota fins els 33 anys amb les ungles llargues, romàntica, una femella maca. Escrivu-me a: Óscar, C/ Ausias March, 36-6-1 07003 Ciutat.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agraós i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Estudiant de ciències polítiques de 26 anys. Som independentista andalusí i m'agradaria mantenir correspondència amb independentistes catalans. Antonio. Apartat 74 Sant Fernando (Càdis).

Hola! Soc un noi de 12 anys. En dic Josep i soc del Barça. m'agrada el futbol i el bàsquet. Voldria cartejar-me amb alguna persona. Sóc català. Escriviu-me. Josep Chillida. C/ la Bassa, 23 43530 Alcanar (Tarragona).

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escrivir-me amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1º 3º-08950 Espulgues de Llobregat (Barcelona).

COMUNICATS

La Generalitat de Catalunya ofereix a entitats i de franc llibres, fulletons i material informàtic sobre la nostra història nacional. Per rebre'ls, cal enviar una sol·licitud a la Generalitat fent esment de l'entitat, adreça, telèfon, l'ús que hom en pensa fer i el nom complet del qui fa la petició amb la signatura i segell de l'entitat. Molt indicat per a professors d'història, ciències socials, català, centres d'enseñament, biblioteques...

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor,

contra els traïdors, contra l'exploació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a Cris-tianisme i Justícia, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barcelona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present dels dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar

Motos
Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vlc.servi-com-es

Si voleu col·laborar amb "Ajuda per als nens del carrer", grup català d'ajut a nins abandonats sobretot a Sud-Amèrica, podeu informar-vos al telèfon 93/6666354 o ingressar donatius a la Caixa 2100-3071** 721010.

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Grup que té com a finalitat aconseguir la màxima difusió de independentisme arreu de la nació catalana vos enviarà mostres de material editat. Esperam les vostres idees i la vostra col·laboració. Escriviu a l'Apartat 13.203-08080 Barcelona.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia"- Apartat 53- Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalus. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenyans a Dittansia de la Yenwa Andalus) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si quies recibir el Puxa Asturias en to casa, y de balde, sólo tienes qu'enviar la dirección a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2º-Xixon 33206-Asturies.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlarrem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Desaparegut Opel Astra Blanc, PM-7017-BV. Peugeot 106 vermell PM-8654-BZ. Opel Astra blanc PM-7017-BV. Peugeot 106 vermell PM-8654-BZ. Peugeot 106 blanc PM-6255-CM. Gratificaré amb 25.000 ptes. per cada cotxe. Tlf. 630286.

Desaparegut Peugeot 106 vermell PM-8654-BZ. Es gratificarà amb 25.000 ptes. Tlf. 630286.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL de Mallorca

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL de Mallorca. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

L'ESTEL de Mallorca
EL DIARI DELS MALLORQUINS
SUBSCRIVIU-VOS-HI !!
ANUNCIAU-VOS-HI !!

Xesca Ensenyat en defensa dels nostres escriptors i contra els covards

Contra Na Katalina i la Viciosa

XESCA ENSENYAT. ESCRIPTORA

(En l'actualitat, alguns escriptors(?) covards que s'amaguen sota el pseudònim *Katalina\$Viciosa*- es dediquen a atacar, des de les pàgines culturals de *Diario de Mallorca* els intel·lectuals mallorquins més compromesos amb el nostre poble i amb la

nostra cultura. Xesca Ensenyat, premi Ciutat de Palma de novel·la 1984, denuncia aquest fet amb la valentia que la caracteritza. Reproduïm la carta de l'excel·lent autora que publicà recentment *Diario de Mallorca*)

Dues impresentables

Aquestes dues impresentables del suplement "Bellver" dels *Diario de Mallorca*, dia 6 d'aquest mes varen mostrar el llautó. La primera cosa que no diuen és que elles, les triomfadores, no han fet cinc edicions d'un sol llibre, com en Miquel López Crespí, posem per cas. Més provincianes que Miss Giacomini, troben un auxiliar de vol d'Ibèria més cosmopolita que no un escriptor, i això és perquè a la fi ja han aclarit (d'un vent o de l'altre) què han de fer quan els donen una taronja i un cobert. Que s'enlluernassin tant al dinar amb el conseller (d'aleshores ençà no parlen d'altra cosa) és que no devien haver menjat mai calent.

Qui passarà al Guinness i qui a l'enciclopèdia Riquer, Comes i

Molas encara està per veure: les llibreries de vell estan plenes de "best-sellers" que han acabat per no poder dissimular els rodolins.

Els escriptors mallorquins a Barcelona, malgrat la mala fama que ens posen les triomfadores quan passen per allà (hem duit dues plaquetes de les xafarderies que aquestes dues cotorres escampen sobre nosaltres), no varem tenir necessitat de posarnos cap etiqueta al llombrígol, i sense la seva intermediació signàrem alguns contractes: així és que varem aprofitar l'oportunitat que ens donaren. ¿Es per això que elles no volien que hi anàssim?

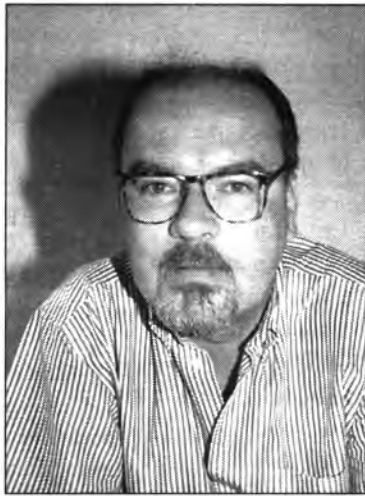
Està demostrat que l'èxit no és bo perquè puja al cap i perquè no deixa temps per fer feina, sobretot l'èxit aconseguit a base de ganivetades. A Mallorca ja no hi ha ningú

que vulgui retratar-se amb elles dues devora un precipici. Elles estan especialitzades en obituaris, i les veim ben capaces de matarnos per poder fer un escrit i/o per sortir totes soles a la foto. Els morts sempre han fet molt poca planta: fins i tot el dia de l'enterrament, els qui duen el vestit nou són els de la funerària.

La veritat és que les vicioses ens fan llàstima, arrossegant el cul de centre cultural en centre cultural perquè els escoltin quatre velles que s'avorreixen i els donin 15.000 cuques i un canapè. Això sí que és fer la moneia! I encara, tenir la barra de voler fer creure a la gent que el prestigi literari s'aconsegueix remenant el cul, allà on la gent sap ben cert que al carrer Apuntadors, on l'han remenat sempre, el que fan és tota una altra cosa. Ω

Són els propietaris de la **Fusteria Dolç** (pare i fill) de Sóller. El pare de l'amo, Joan Dolç la va obrir l'any 1945.

En Johannes Gaebler, natural de Frankfurt, fa 8 anys que va obrir bufet d'advocat a la barriada des Celler de Sóller.

No Josepha Capó es la madona jove dels **Magatzems i Transports Can Capó** de Sóller. Aquest negoci el va obrir en Miquel Capó fa 35 anys.

Són els **Testimonis Cristians de Jehovà** de la Vall de Sóller. Fa 17 anys (igual que aquest diari que teniu a les mans), que obren el Saló del Regne a la barriada de Sa Seu de Sóller. Són una vintena de membres actius predicadors. A nivell insular són 2.500.

Mª Pilar Pérez, a qui veiem amb la seva mare, regenta la **Botiga d'Artesania d'Ollivera** al centre de Sóller. Aquesta botiga fou fundada per son pare, Eugèni Pérez, (escultor tallista), l'any 1949. Actualment, el seu deixeble i gendre Bernat Bestard és el qui talla les escultures. Na Mª Pilar és la presidenta de l'**Associació de Mestresses de Casa, Nureduna** de Sóller.

Fa 15 anys que en Pere Pons regenta el **Bar es Firó** a la Plaça de Sóller.

N'Anja Bonin, natural d'Hamburg, regenta des de fa 4 anys la **Botiga Boa** al carrer de La Lluna de Sóller. Comercialitza vestits de senyora cosits a mà i bisuteria feta per persones de la Vall.

Les empreses de treball temporal

A partir de la llei que regula el sector de treball temporal, el juliol de 1994, el que fins llavors havia estat delictiu, el préstec laboral, es converteix en negoci, i pel que sembla un negoci molt lucratiu si ens regim per l'elevadíssima quantitat d'empreses que s'han anat creant.

Les empreses de treball temporal són el substitut actual de les places dels pobles, on anava el caci a buscar la mà d'obra barata, això sí emparades per un marc legal.

No hi ha dubte que el principal i únic objectiu de les ETT és el benefici a curt termini, això fa que els drets laborals dels seus contractats quedin seriosament trastocats. El sector més afectat són els joves, les dones, i els aturats de llarga durada, que són utilitzats com a mercaderia que es cedeix a les empreses demandants de feina... Aquests contractats i cedits, no tenen cap relació laboral amb l'empresa on vénen la força de treball, fet que genera diferències amb la resta de treballadors, ja que tenen pitjors salaris, pitjors condicions de contractació, no tenen accés a la promoció, a la formació i no tenen cap tipus d'estabilitat.

Les empreses del ram són cons-

cients que quan algú dona el pas de contractar-se a través d'una ETT estarà disposat a fer qualsevol tipus de feina i en qualsevol condició, la pèrdua de part del sou degut a la subcontractació i veure's obligats a acceptar mobilitats funcionals o geogràfiques, jornades laborals de més de 8 hores, etc. En aquestes condicions desapareixen drets com les vacances pagades, descans setmanal, permisos, excedències, baixes per malaltia, atur, jubilació i tot perquè els treballadors d'una ETT estan subjectes a la successió de contractes de curta durada.

Les ETT no generen treball ni augmenten la productivitat. Les ETT serveixen per augmentar -això sí- la precarietat i la desqualificació dels treballadors. Potencien la negociació individualitzada, on la correlació de forces és totalment favorable a l'empresari.

Però la gravetat de situacions que provoquen les ETT no influeixen només en qui recorre als seus serveis, sinó que a mesura que aquestes es generalitzin aniran afectant el conjunt dels treballadors; ajudaran a augmentar la precarietat i la inseguretat del treball i la fragmentació del moviment sindical, fent-

se més palesa encara la debilitat del conjunt dels treballadors i treballadores per conte d'altri a l'hora d'enfrontar-nos a les polítiques agressives de la patronal que ens vénen damunt.

Des de la COS creiem que per fer front a aquestes empreses i a les conseqüències que comporten, cal avançar en la construcció d'un sindicat nacional fort i, a mesura que anem participant en la negociació de convenis, tan a nivell nacional, comarcal o d'empresa, defensar la creació de llocs de treball fixos, com una reivindicació prioritària, mobilitzant els treballadors i les treballadores a solidaritzar-se amb aquesta reivindicació, exigint la supressió de les hores extraordinàries. Cal que des de les institucions de govern del país s'assumeixin les competències plenes en matèria laboral, per tal de poder crear un veritable Servei Nacional d'Ocupació, que sigui un veritable servei públic de control i repartiment del mercat de treball, amb l'assessorament i la participació dels sindicats, i amb el marc català de relacions laborals com a referència, forçant així la desaparició de les ETT. **Coordinadora Obrera Sindical. Ω**

Intel·lectuals, polítics i entitats de la Safor demandaran al director de Canal 9 per tallar TV3

Personalitats del món de la cultura, la política i diversos moviments ciutadans de la comarca de la Safor presentaran una querella contra el director de Canal 9, Jesús Sánchez Carrascosa, a qui acusen d'atemptat contra la llibertat d'informació com a responsable del tall de les emissions de TV3 el passat dia 2 de maig.

Des d'aleshores, la segona cadena de TVV, Notícies 9, ocupa el canal 29, pel que la televisió catalana transmetia a la comarca des del repetidor que Acció Cultural del País Valencià té instal·lat en el Montdúver.

Fonts de la Plataforma per la Llibertat d'Informació de la Safor (a la que s'agrupen el PSOE, UPV, CGT, UGT, CC OO i diverses entitats i col·lectius) feren a saber que a una notaria de la ciutat de Gandia s'hadut el document que servirà de base a la querella, que ha estat signat per personalitats de la cultura i alguns partits polítics.

La querella s'instrumentarà en l'exercici de l'acció popular, instrument processal previst a la Constitució, per mitjà del qual el ciutadans poden personar-se a causes que considerin lesives als interessos generals. El Codi Penal vigent contempla com a constitutiu de delictes l'acte de suspendre la difusió de qualsevol emissió televisiva per part dels poders públics.

El director general de RTVV Josep Vicent Villascusa, va dir davant el consell d'administració de l'ent, que Canal 9 no renunciarà de cap manera al canal 29 per a traslladar les emissions de Notícies 9 al canal 39, que li ofereix l'ajuntament de Gandia. En Villascusa va arribar a advertir que alguns consellers -com en Josep Mª Sàncies Tébar (EU)- semblava que defensaven més TV3 que el Canal 9.

A Castelló de la Plana les dues o tres voltes que han impedit de veure els partits de futbol per TV3, ha provocat una enorme indignació. Els del PP-UV i el capítol del Canal 9 (marit de la nazi directora de LAS PROVINCIAS) s'ha espantat i ha tornat arrera. **Ricard Colom.** Ω

Foto de Jesús Sánchez Carrascosa.

El Bloque Nacionalista Gallego (BNG)

BERNAT JOAN I MARÍ.
PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITIÜSES

El Bloque Nacionalista Galego (BNG), del qual es parla molt poc en aquesta part del món (probablement perquè hom pensa que Galícia tampoc no hi compta gran cosa), constitueix, actualment, la tercera força política d'aquell país atlàntic. El govern "autònom" gallec és en mans del Partit Popular (cosa que ens fa una mica semblants a ells), i Galícia té una tradició de caciquisme, dels "nostres", etc, força semblant a la que hi ha a les illes Balears i Pitiüses. Existeixen, emperò, diferències molt notables entre els nostres països: per exemple, de Galícia encara n'emigra gent (a l'Argentina, els hispànics són per definició "gallegos"), mentre que les Illes constitueixen encara una comunitat receptora d'immigració de diferents zones (principalment d'Espanya, però també d'altres països). No podem extrapolar, doncs, la situació social de Galícia a la de les Illes, però tampoc no hem d'obviar que en alguns aspectes hi ha semblances considerables.

El primer partit de l'oposició (que, segons sembla, en realitat no fa gaire d'oposició) és el PSOE, que a Galícia, com a molts d'altres llocs, és bastant P., poc S, gens O. i molt E. Sobretot E. Naturalment.

El Bloque Nacionalista Galego, amb el lideratge més o menys carismàtic de Xosé Manuel Beiras, professor d'economia de la Universitat de Santiago de Compostela, ha esdevingut la tercera força política de Galícia, frec a frec amb el PSOE, al qual

superen a ciutats tan importants com, per exemple, Vigo. El BNG ha aconseguit aglutinar el nacionalisme gallec d'alliberament, per primera vegada des de la mort de Franco, al voltant d'unes sigles. La dispersió de partits independentistes havia estat a Galícia una constant entre l'any 1975 i l'any 1985. Cadascú pel seu compte i barallats per diferències sense importància, havien permès un sistema de partits completament espanyolitzat. Avui dia, en canvi, el panorama ha canviat radicalment, i va en camí de canviar encara més. Segons les perspectives que donen els sondejos del Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), el BNG va camí de convertir-se en la segona força política de Galícia i d'enfrontar directament dues concepcions absolutament diferenciades d'entendre el futur del país: regionalisme espanyol, a través del PP, o constitució d'una república gallega independent, a través del BNG.

Beiras parla clar, i té un discurs contundent. La política espanyola sobre Galícia té molts tics de tipus colonial. La majoria dels líders polítics gallecs afiliats a partits espanyols treballen en funció de la metròpoli madrilenya, no en funció de les necessitats de la gent de Galícia. Fraga i companyia veuen el món des d'una perspectiva espanyola, no des d'una perspectiva auto-centrada en els seu país. I, davant tot això, Galícia ha de tirar endavant les seves pròpies propostes, que, per cert, són molt dife-

rents de les del nacionalisme català d'alliberament. Els nacionalistes catalans estem a favor de la Unió Europea i del tractat de Maastricht, mentre que el BNG n'està en contra, tant de la Unió Europea com de l'esmentat tractat. El nacionalisme català, en general, és favorable al manteniment, amb petites correccions, de l'actual sistema d'economia de lliure mercat; el BNG planteja correccions molt profundes. Això, emperò, no li impedeix, al Bloque, de fer front conjuntament amb el Partit Nacionalista Basc (PNB) i amb Unió Democràtica de Catalunya al Parlament Europeu. Perquè prima el component d'alliberament nacional per damunt de la ideologia dretana o esquerranosa. Avui dia, qui es pot dir d'esquerrès i no reclamar la independència per a Galícia, Euskadi o el Paísos Catalans, es demana Beiras?

Personalment, tenc encara un motiu més de simpatia pel Bloque: ha estat el primer partit que té un sociolingüista de portaveu al Parlament espanyol. És Francisco Rodríguez, autor d'un excel·lent assaig titulat "Conflicto lingüístico e ideoloxía en Galiza".

I ara surten els del psoe i els d'Eu intentant muntar una "olivera" gallega sense el BNG! No els sortirà ni una olivera ni un far. Un alambic, els sortirà. Perquè si no destil·len uns quants litres d'oruxo i se'ls empassolen, és impossible, per molt que ho diguin, que s'ho creguin. Ω

"La Trinca" i el castellà

A una colla que és feu bilingüe i avui ja no se'n recorda quasi ningú

Ens l'heu feta bona, Trincaires del Maresme. S'ha acabat la vostra fonètica grassa i madura, irònica, xarona i alguna vegada xabacana, nois de Canet!

Perquè -no se si ho sabeu- el bilingüisme no és mai un objectiu. És el gran parany que les calculadores nacions amb estat preparen a les incautes nacions sense estat. D'Això, en Serrat i en Sisa, si fossin autènticament sincers, us en podrien fer cinc cèntims.

Perquè... hi heu pensat en quin caste-

lla parlareu? En el del senyor de Santa Coloma? El que, petit i decidit, se'n va a Madrid? Refresquem la memòria: "Si heu de dir que el cotxe li fa figa", ell dirà que "el coche le hace higo"; i que si fa un pet com una gla, "hace un pedo como una bellota, señor, esos rai".

Doncs sabem segons la història que aquesta tribu, pobrets! quan es rifen garrotades ells tenen tots els bitllets:

Se us va acabar la inventiva? Tan malparat veure el país, com per llançar la taval·la quan la nova legislatura ens obria una petita enclotxa d'esperança? Pensau que els castellanoparlants de Catalunya, amb la vostra nova i flamant fonètica, no deixaran respirar ràdios ni televisions. És per això que gosaria suggerir-vos que tinguessiu en compte que "trinca", en castellà és "rotura". I que hi ha coses que, després, no és poden afegir ni amb salivada dejuna. **Joan Carreres i Péra.** Ω

ELS 7 FRONTS ON ELS PAÏSOS CATALANS HAN D'ASSOLIR LA INDEPENDÈNCIA

1. Front en pro de la formació de dirigents.
2. Front en contra de la tergiversació de la nostra història.
3. Front en pro d'una revolució pedagògica, i d'un ensenyament que no subestimi la cultura catalana.
4. Front en contra de la drogaaddicció, i de la depauperació, caracterològica, del nostre poble.
5. Front en pro de la integració dels immigrants, i del ferm rebuig dels colonitzadors.
6. Front en contra de l'imperant senequisme polític.
7. Front en pro de l'autèntica recuperació de Barcelona com a capital d'uns Països Catalans lliures.

NATALICI? ANIVERSARI? CASORI? NOCES D'ARGENT?

No us trenqueu les banyes pensant en regals o peregrinant per botigues de 20 duros, regaleu subscripcions de L'ESTEL d'un any, de dos anys o de cinc anys als vostres essers estimats.

Feu país, família i amiatat tot alhora.
DIGAU-LOS-HO amb L'ESTEL

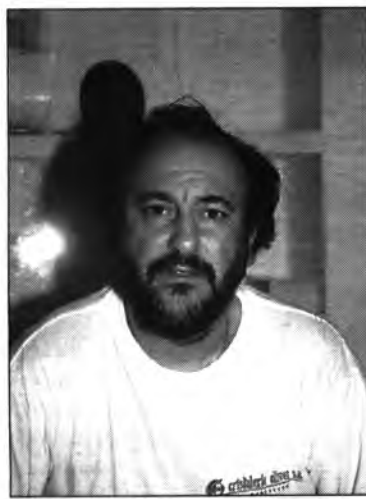
Fa 33 anys que les germanes Lladó regenten la **Perruqueria Lladó** a Sóller. Abans estaven devora l'estació del tren, ara al carrer de sant Jaume.

Fa un any que na Carme Rodríguez va obrir la **Floristeria La Vall** al carrer de La Lluna de Sóller.

En Damià Coll i N'Angel Munyos regenten des de fa dos anys la botiga d'**Informàtica Infogràfic Sóller** al carrer de La Lluna.

En Joan Antoni Castanyer és el responsable de la **Cristalleria Oliver** a Sóller, la central de la qual està al Polígon de Marratxí. En Joan és el coordinador de la secció de futbol base del Setmanari Sóller.

Informació i protecció de les sectes

El Parlament de Catalunya aprovà per unanimitat el passat 19 de setembre de 1996, una proposició no de llei del diputat del PSC Joan Farran, que insta a la Generalitat a fer campanyes informatives entre els joves, alertant-los contra les sectes destructives. Aquesta resolució coincideix amb un informe dels Mossos d'Esquadra que diu que de les dues-centes sectes que fan feina a Catalunya, la meitat són destructives.

L'Editorial del nº 35 d'"Infosect", * publicació de joventut, institució privada dedicada a denunciar les sectes i ajudar a aquells que cauen en les seves urpes, diu: "Fer feina en l'àmbit dels grups de manipulació o sectes coercitives, sovint resulta frustant entre altres coses per la quantitat de medis de que disposen la majoria d'aquestes organitzacions, davant la manca de recursos humans i materials de les entitats que se dediquen a la informació i assessorament sobre aquest fenomen".

La resolució del parlament de Catalunya ha estat molt ben acollida pels qui considerem que la llibertat de consciència és un dret fonamental que el Govern ha de protegir. Sense una decidida voluntat política de solucionar el greu problema que representen les sectes destructives, se pot fer poca cosa per a resoldre els problemes sociosanitaris que provoquen les sectes.

La resolució aprovada pel Parlament de Catalunya contra les sectes destructives, serà difícil de dur a la pràctica. Cal no oblidar que algunes d'aquestes organitzacions

sectàries multinacionals constitueixen grups de pressió molt poderosos que volen impedir per tots els mitjans que es toquin els seus interessos econòmics. Per això no volen que els seus noms surtin públicament vinculats a sectes destructives, la qual cosa frenaria el nombre d'adeptes i repercutiria negativament en l'aspecte econòmic. Segons la Bíblia, les autoritats han estat posades per Déu com a servidors seus per infondre temor als qui obrin malament. Donada la condició humana es tendeix a perdre de vista l'importància que té el ministeri polític atorgat per Déu als homes a fi d'impedir el caos social. Donada la condició oblidadissa dels homes, no ens farà cap mal recordar algunes característiques que havien de tenir els jutges d'Israel:

1. Sentenciar amb justícia.
2. No violar el dret ni ser parcials.
3. No acceptar regals perquè engeguen, inclús als homes sensats i falsegen les causes dels innocents. Com ara n'Aznar, qui estiuja en un luxós xalet de l'empresa "Porcelanosa" de València, gratis).

És una gran responsabilitat ser ministre de Déu en els assumptes temporals. Es per això que la Bíblia dona instruccions als cristians perquè preguin per aquells que estan en el poder, a fi que governin amb justícia i que la pau social sia una realitat. **Ajuda Evangèlica dels Països Catalans**

* Infosect: Carrer Aribau, 226, int.baixos-08006 Barcelona Tlf. 93 2014886. Ω

El poder de les sectes

En una carta datada a París, el 18-7-83, signada per Jean Calvet, Secretari adjunt del GSE National Santé, dirigida a Lionel Jospin, primer secretari el Partit Socialista Francès, avui al poder, s'afirma que "des de fa un parell de mesos, en Lucien Engelmajer, responsable del Patriarca (amb una possessió a Porreres i xalets a Badia Blava de s'Arenal) ha desenvolupat contactes amb un cert nombre d'organitzacions, i més particularment amb el Partit Europeu de Jacques Chirac i la Coalició Anti-Droga de Claude Albert (...). Especialment te vull indicar que la Lliga dels Drets de l'Home, en el marc de la comissió d'extrema dreta, estudia les relacions entre el Patriarca, el Partit Obrer Europeu i la Coalició Anti-Droga, i que aquesta associació ha estat esmentada en l'informe del doctor Tomkiewicz, que ha realitzat una investigació titulada "Metodologia de l'estudi de la violència en les institucions per a adolescents".

Tant el POE com la Coalició Anti-Droga són dues entitats fantasmals al servei del seu fundador i patró, Lyndon LaRouche, un personatge paranoide que dirigeix una complexa organització internacional, dedicada a l'activisme polític encobert i a la intoxicació informativa desestabilitzadora, que es mou entre les directrius de l'ultradreta clàssica i els postulats del messianisme sectari més ortodoxe (1).

Les velles relacions de n'Engelmajer amb els homes de LaRouche a França, foren intenses en el passat, especialment amb la coalició antidroga, però, segons ens confirmà un dels dirigents del grup d'en LaRouche, el tracte amb n'Engelmajer es tallà degut al seu "excessiu messianisme". Actualment no tenim constància que ambdues organitzacions mantinguin contactes de col·laboració a França.

No passa el mateix amb el Partit Front nacional, de l'ultradreta Le Pen, amb qui n'Engelmajer manté molt bones relacions i a qui, segons notícies periodístiques, va ajudar a finançar en les darreres eleccions gales.

Sens dubte, la personalitat d'en Lucien Engelmajer es troba més còmoda devora l'extrema dreta que en les ideologies polítiques progressistes. El seu propi procedir, al si de la seva organització, és clarament totalitari.

Jacques Mouslin, un dels seus més estrets col·laboradors fins que, sent responsable dels centres suïssos, va provocar l'escissió més gran de l'història de l'organització, va afirmar en una entrevista que "els principis d'en Lucien es basen en la desobediència de totes les lleis i en decidir ell mateix allò que és precís que faci la gent, sense preocupar-se per res de les persones. Simplement es preocupa dels seus capricis (2)".

La deriva paranoide de n'Engelmajer, després d'anys de creure-se el seu propi paper de El Patricar, l'il·luminat salvador de joves esgarriats, l'ha dut a donar la seva darrera passa formal per entrar en l'elit dels essers semicelestials. N'Engelmajer, ara, ja es El Pastor (3).

I no amaga per res un procedir egocèntric i mitomàfic, ampliat per l'adoració que li professen els seus "salvats", que el fa situar sempre al capdavant de qualsevol cosa. Ell és sempre el qui sap més, el qui ho va dir primer i l'únic que pot fer be les coses. Els altres només el podem seguir, finançar-lo i adular-lo. El text que segueix no és més que una petita anècdota del seu caràcter (4).

"Em sembla paorós, totalment increïble que tot això (problemes dels seropositius) es deixi a càrrec i finançament de la Fundació Engelmajer, sense que els serveis de Salut se n'ocupin". "Ni tan sols me donen les gràcies". "Tampoc ho assenyalen en els mitjans de comunicació". (...)

En Lucien Engelmajer, no només té sempre la raó, també cal reconèixer-ho públicament. Qualsevol altre procedir es vivencia per El Patricar i la seva tropa com una traïció a l'esperança, a la ciència i al conjunt de la societat; com una greu descortesia patrocinada per ignorants resentits (etiqueta sota la que n'Engelmajer situa a molts polítics i metges, habitualment a tots aquells que no es doblegan a les seves peticions) i/o per traficants de drogues interessats en eliminar als seus denunciants (labor que, lògicament, ningú fa amb l'eficàcia i la contundència del Patriarca).

El doctor Claude Olivenstein, antic col·laborador de n'Engelmajer i en la data (1985), assessor del Govern francès en matèria de toxicomanies i bèstia negra contra la que El Patriarca ha dirigit, durant anys, furibunds atacs personals, va afirmar que en Lucien "és un paranoic megalòman desprovist de tota ètica, però, abans que res, un gran actor. (Traduït del llibre "Traficantes de Esperanza" d'en Pepe Rodriguez).

- (1) Cfr., Rodriguez, P.(1989). El poder de las sectas. Barcelona: Ediciones B, pp. 234-236.
- (2) Cfr., Pomares, J. (1985, juny 2) Engelmajer expulsat. El Temps (50), p. 24.
- (3) Cfr., la portada del seu darrer llibre, titulat L'"espoir au combat", en la que s'utilitza un logotip que fon Le Patriarche amb J. Engelmajer, remarca en un racó la paraula "Le Pâtre".
- (4) Triptic sobre la As. Addepos, editat per la Fundació Engelmajer, p.3. Ω

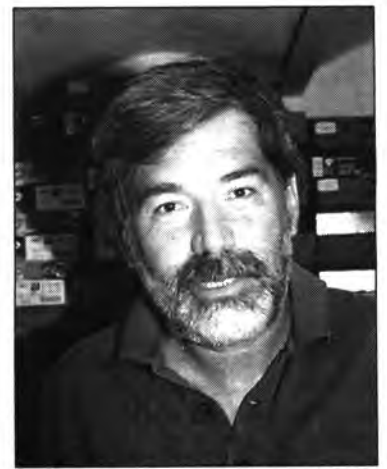
N'Aina Orvay regenta des de fa 20 anys la botiga de **Llepolies Orvay** a la Plaça de Sóller. N'Aina és molt estimada pels més petits del poble.

En Pere Bisbal, natural de Fornalutx, regenta des de fa un any la **Cafeteria Madrid de Sóller**. A partir d'ara, podreu llegir l'ESTEL a n'aquest bar. En Pere ve de família de taverners, de petit estava amb són pare al Bar Esportiu de Fornalutx.

En Jaume Miró regenta des de fa 6 anys la **Sabateria Can Pitís** a Sóller. Són pare, propietari també d'una sabateria del mateix nom al Port, la va obrir fa una quarantena d'anys.

En Xavier Lazo, quètxua del Perú, fa 10 anys que regenta la **Botiga Lazo Esports** a Sóller.

Na Maria Rosa Aguiló regenta des de fa 9 anys la **Botiga Terra Cuita** al centre de Sóller.

Fa 3 anys que Na Maria Rullan és la cuidadora del **Museu de Sóller**. Un museu on se recullen eines i mobles antics, ceràmiques, imatges de sants etc. Aquest museu que té 50 anys, és propietat de la família Oliver i es regenta per una associació que presideix en Jaume Ensenyat.

Els germans Burgos són els amos joves del **Restaurant Cas Carreté**, a la Plaça d'Amèrica de Sóller.

En Joan Pere Arbona regenta des de fa 27 anys el **Garaix Arbona** a Sóller. En Joan Pere és agent Oficial de la Citroën a la comarca.

► N'Antoni Umbert fa 5 anys que regenta **La Sirena** al Port de Sóller.

Com jubilar-se a l'Exèrcit als 40

En un Exèrcit, l'espanyol, amb uns excedents de militars, ningú li ho va dir al sergent primer Juan Carlos Miravete que ell sobrava. Aquesta és la història dels que se'n han anat per pròpia voluntat. Per a 1997, les previsions són que 69 coronels passin a la reserva i 1044 professionals més, entre oficials i suboficials, s'acullin a la transitòria.

Al sergent Sánchez, cap mariner s'hi quadra al començar el dia. Ningú respon amb "si mi comandante" a l'oficial de cavalleria Marcos. No hi ha cotxe oficial que esperi cada matí al tinent coronel Ferrer. S'han acabat les desfildes pel capità Aparicio i els judicis tocats pel comandant del cos jurídic Serrano.

Tots ells, oficials i sub-oficials, han aparcat de per vida els seus uniformes. Des de l'estiu passat són, a tots els efectes, militars retirats. S'acolliren voluntàriament a la reserva transitòria, la qual cosa els converteix en excedent en la carrera de les armes. Però no ho han perdut tot ni de bon tros: conserven les catorze pagues del seu sou quasi íntegres fins als 65 anys, poden fer feina a l'empresa privada sense perdre les seves retribucions, en tres anys recuperen tots els drets civils als que havien renunciat i encara podran tenir el darrer ascens.

Molts dels quasi 2.000 militars que passaren a la reserva transitòria el 1996 són dins la trentena. És un somni, salvant les distàncies econòmiques, de molts de **brokers** de Wall Street: jubilar-se als 40. Però si en la Gran Illa, aquesta proesa depèn de complicades lleis de la borsa, a l'Estat espanyol aquest lucre respon a motivacions més prosaïques. L'Exèrcit està sobrecarregat i des de 1985 té oberta una reestructuració de plantilla. Sense acomiadaments ni algarabies.

L'escamot

L'escamot dels transitòris, capitanejat per comandaments dels tres Exèrcits, està integrat per professionals amb més de dues dècades de servei. Són comandants, capitans, tinentes, subtenents, brigades i sergents, amb sous bruts -trienis apart- que van de les 183.451 pessetes d'un sergent a les 326.638 d'un tinent coronel.

Les jubilacions anticipades començaren el juliol de 1981, quan per llei se va crear -apagat el renou dels sabres- la reserva activa, per la que molts de veterans lluny encara de la jubilació se'n podien anar a ca seva només perdent una part del seu sou (el 20% dels complements).

Sou íntegre

Quatre anys més tard, després que una llei de 1984 constatés la necessitat d'abordar els excessos de plantilla, l'aleshores ministre de Defensa Narcís Serra, va signar el Reial Decret (el 1000/1985, de 19 de juny) pel qual naixia la reserva transitòria. Primer només per a Terra, i des del juny del 86 també per a l'Armada i l'Aire. Des d'aleshores, aquest sistema de baixes incentivades ha captivat a uns 18.000 militars professionals. Quasi tants, en nom-

bre, com la marineria que el 1588 va salpar cap a Anglaterra en els vaixells de l'Armada Invencible. Més homes que els que integraven una Divisió d'Infanteria de la Primera Guerra Mundial.

Entre els militars "regulats" des de 1985 hi ha professionals altament qualificats amb opcions a encetar una nova vida laboral sense uniformes castrenses: metges, advocats, manescals, apotecaris, tècnics d'electrònica, etc. En principi no ho necessitarien donat que, a l'apostar el Ministeri per allò que s'anomena "una regulació d'ocupació amb indemnització econòmica dilatada en el temps", tots ells segueixen rebent el seu sou íntegre (llevat del complement de vestuari i quantitats lligades a determinats destins) fins que passen a la reserva activa, la qual cosa se pot retardar fins a un màxim de 15 anys.

F. Sánchez, un sub-oficial de l'Armada, encara no ha complert els 40. Amb tres trienis a la Marina, casat, sap que durant tres quinquennis cobrarà el mateix que si cada dia acudís al seu destí. Ha romput files conscient que comença una nova vida: "Tenc clar que no me quedaré de mans plegades". "de totes maneres", se sincera, "això és un "chollo".

Situació similar és la de Rafael S., sergent. Amb 39 anys, fadrí, ha resolt una etapa de la seva vida de 21 anys. "Jo tenia limitat l'ascens, i amb la transitòria me respecten l'únic que me corresponia, així que no tenc res a perdre". De tornada al seu poble, en l'Andalusia de secà, En Rafel cercarà "sense presses" una nova feina. Gent que ell coneix va sortir amb una feina esperant-los al carrer. "ha estat com una bolla de neu. Al començament se n'apunten un parell, i poc a poc la llista ha anat creixent. Altres, per por a perdre la casa, preferiren quedar-se.

Contractats

Enguany el cost de tots aquests excedents serà de 113.292 milions, el 24% del total que el departament de n'Eduard Serra destinarà al pagament de sous.

"Aquí hi ha molta novel·la sobre nosaltres, perquè ha interessat vendre que ens estavem forrant, que tots som pluri-empleats. La realitat és que son els menys es qui han trobat feina al deixar l'Exèrcit. Quan me parlen del cost que suposam, jo me deman: "Es que no ens haurien de pagar el mateix o més si seguíssim en actiu?" Són les consideracions de José Conde Monge, president de la Hermandad de Personal Militar en Situación Ajena al Servicio Activo i director de la revista "Militares".

"Es clar que calia reduir els efectius dels tres Exèrcits, i evidentment", fa broma en Monge, "la solució no podia ser la cambra de gas. De totes maneres crida l'atenció que se permeti anar-se'n a professionals amb menys de 40 anys... S'ha donat la paradoxa de gent que van deixar anar-se'n i que fou requerida després, i contractats els seus serveis perquè feien falta". J. Olmedo. Ω

Objecció de consciència

Sempre hi ha hagut persones que no s'han acomodat al poder establert i que han procurat canviar les injustícies que els envoltaren. sempre hi ha hagut gent que s'ha negat a col·laborar en aquelles accions que, encara que reglades legalment o acceptades per la majoria, suposen un atac als drets humans.

Això és l'Objecció de Consciència (OC).

La consciència és una cosa molt íntima, personal, i moltes de les seves expressions no traspassen l'esfera privada, però les actuacions són públiques. L'imperatiu moral que porta a una persona a no col·laborar amb la injustícia no sol restar amagat molt de temps perquè es produeix un xoc amb els poders que pretenen que tot estigui al seu servei. Per això l'OC sol ser, també, desobediència civil. Aquesta combinació d'OC i desobediència civil ha estat, sempre, motor de profunds canvis socials perquè es basa en una força incontenible: la set de pau i justícia.

Cal recordar que Gandhi, en l'alliberament de l'Índia, o Martin Luther King, en la lluita pels drets de les persones negres als EUA. Amb la no violència aconseguiren transformar les societats on vivien. El poble es va revoltar contra els opressors o es va fer responsable del pensament lliure, la presència de la violència..., provoquen el retrocés en guanys que han costat molts de sofriments.

Però sempre queda llavor. Sempre torna a sorgir amb força el reclam dels oprimits, i on menys s'espera comença una altra sorprenent lluita per una major humanització.

La lluita sorpren en primer lloc, pels motius: els anglesos no entenien que la Índia rebutgés els seus esforços per treure-la de la barbàrie; els blancs no entenien que les persones de raça negra no se conformaren amb l'abolició de l'esclavatge. En segon lloc, sorpren per les estratègies: aquestes depenen de cada moment, però l'estratègia de l'OC, de la desobediència civil, procura ser, sempre, no violenta. Gandhi va transgredir la llei que prohibia, als propis indús, treure sal del seu propi mar. Martin Luther King va promoure un boicot, que va durar anys, als autobusos que segregaven els seus clients segons al raça.

Hi ha actualment un reconeixement majoritari d'aquests moviments, de les seves idees i estratègies i dels seus guanys. Però no són coses del passat. L'Objecció de Consciència, la desobediència civil i la no violència estan presents a totes les societats, i l'extrema repressió només aconsegueix aturar-les un poc, mentre va creixen la força que les fa imparables.

Als darrers anys, ha crescut a tot el món una modalitat concreta d'OC: l'oposició dels exèrcits i al seu paper de defensor d'interessos molt particulars que no coincideixen, de cap manera, amb els de la majoria de la gent. Els objectors de consciència tenen el convenciment de que el militarisme furta recursos necessaris per

atendre allò positiu -habitatge, sanitat, educació, treball, cooperació,...- per dedicar-los a mantenir un instrument de domini i destrucció.

A Hondures i Argentina les pressions han aconseguit la derogació del servei militar obligatori, a Paraguai l'OC rebutja el militarisme, amb 3000 objectors presents. A Guatemala la Coordinadora Nacional de Viudes dona suport a 300 objectors, tots ells indígenes i maies, en una campanya contra el reclutament forçós, que era una vertadera caceria humana, a Colòmbia un objector ha estat jutjat i condemnat com a desertor, a Brasil, en abril de 1996 es presentaren 15 objectors... La xarxa d'OC de Latinoamèrica i el Carib agrupa organitzacions de 20 països.

L'objector israelita Sergei Ashin ha rebut cops de la policia militar per negar-se a vestir l'uniforme, ha estat empresonat tres vegades, per "demanar ser objector massa tard". Sembla que té alguna cosa a veure el que sia cristià i emigrant de Kazakhstan. A Leonid Prokazyuk, Diacon de l'Església Ortodoxa en Haifa, se li denega l'exempció del servei militar per no ser jueu.

Turquia, es un país de l'OTAN -l'Estat espanyol és, doncs el seu aliat-. A eixe país hi ha 10.000 presos polítics, s'han tancat 450 periòdics, l'exèrcit massakra els kurds i els dissidents. El govern turc reconeix 200.000 desertors que han fugit del país per no anar a la guerra. Osman Murat és va declarar objector de consciència, no va fugir ni pensa fer-ho. Pretén deixar ben clar que no està disposat a col·laborar en la preparació i realització de la guerra. Ha estat condemnat a 16 anys de presó.

Al nostre país la lluita té història. Un sol objector de consciència el 1971 ha generat, el 1997, 100.000 objectors "legals", 15.000 insubmisos i -en la novíssima estratègia d'Objecció de Consciència 6 insubmisos a les casernes (desertors per consciència es podrien enomenar-. Ara hi ha uns 250 insubmisos a les presons civils i 2 a les militars. No els aturaran.

A més a més, també està creixent la campanya d'objecció fiscal a les despeses militars (OF): els col·lectius d'OF estan aconseguint finançar projectes al tercer món amb els diners que es neguen a pagar, a al declaració de renda, per a manteniment de l'exèrcit, que malbarata un bilió vuit-cents mil milions de pessetes anuals.

Davant dels valors consumistes, materialistes i competitius que semblen únics avui, es planteja la defensa de la pau i la justícia. Cal ser crític i solidari. Cal pensar. L'Objecció de Consciència s'encomana i s'escampa a partir d'un pensament individual, però mai egoista, fins arribar a tots els racons. Per ser objectors de consciència només cal una voluntat personal, és un acte de llibertat i alliberador, i això ja suposa un canvi real en la societat, perquè la consciència de les persones és la major força imaginable. **Moviment d'OC.** Ω

El 70% dels joves considera que perd un any amb la mili

El 70% dels joves entre 15 i 29 anys esta d'acord amb l'afirmació de que el servei militar "és la pèrdua d'un any de vida", segons una enquesta del CIS realitzada el setembre de 1996. Aquesta opinió dels joves sobre

la mili s'ha reforçat des del Juliol de 1989, quan en un altre sondeig del CIS recolzaren aquesta impressió el 63% dels enquestats.

Les opinions dels joves sobre el servei militar han empitjorat de mane-

ra notable els darrers set anys, a jutjar per les esmentades enquestes que foren lliurades recentment per la directora del centre a la comissió parlamentaria de Professionalització de les Forces Armades. **Redacció. Ω**

El CGPJ denuncia a un general que va pronunciar una frase anticonstitucional

El Consell General del Poder Judicial (CGPJ) ha denunciat davant el Ministeri de Defensa la "gravetat" d'una frase no adequada a la realitat constitucional pronunciada pel general en cap de l'Estat Major de la regió pirinenca oriental, José Domingo Agredano.

Segons va publicar dia 23-5-97 "El Periodico de Aragon", el general va dir que "este mando no considera una necesidad del servicio la preservación del Estado de Derecho".

Aquesta frase estava inclosa en un escrit que el general remeté al jutge militar degà de Saragosa, el

tinent coronel José Mª Llorente, després que ambdós tinguessin a mitjan de l'any 1996 una disputa al demanar el jutge tocat el canvi de destí a uns soldats destinats a Saragossa involucrats en quintades.

En contestació, el general li va remetre aquest escrit on s'incloua l'esmentada frase i va elevar una queixa oficial davant el cap de l'Estat Major de l'Exèrcit a fi que sancionés al jutge tocat a l'interpretar la seva actitud com "una manca de respecte als seus superiors jeràrquics".

Aquesta queixa va donar lloc a que el Tribunal Militar Central san-

cionés al tinent coronel auditor amb una "advertència" com a autor d'una falta lleu, a la que aquest va recórrer davant el CGPJ per sentir-se "pertorbat" en la seva independència judicial.

Finalment, el passat dia 7 de maig, el CGPJ va acordar estimar el recurs del tinent coronel, amb la consegüent anulació de la falta lleu, i amés, cridar l'atenció al ministre de Defensa per la "gravetat" de la frase emprada pel general que el novembre de 1996 havia estat ascendit a general de brigada. **Redacció. Ω**

Sant Sebastià decideix rompre "per sempre" amb l'Exèrcit

L'Ajuntament de sant Sebastià va acordar rompre "per sempre" les seves relacions amb l'exèrcit i permetre que

insubmisos inhabilitats pels jutges pugin accedir a ofertes públiques de feina o a ajudes socials.

Aquestes decisions, que converteixen sant Sebastià en la primera capital de l'Estat espanyol que se nega a col·laborar amb l'exèrcit i rebutja la legislació sobre insubmissió, foren adoptats el mes de febrer d'enguany en sessió plenària a l'aprovar-se una moció presentada per grups d'objectors i d'insubmisos de sant Sebastià.

L'acord de rompre "per sempre" les relacions amb les Forces Armades i de negar-se a col·laborar en les tasques de reclutament de joves per a complir el servei militar, proposat per Herri Batasuna (HB), va resultar aprovat amb els vots d'aquesta formació, Eusko Alkartasuna (EA) Partit Nacionalista Basc (PNV) i Esquerra Unida (IU), mentre que PSE-EE i PP s'abstingueren.

El punt referit a que l'ajuntament no apliqui els articles del Codi Penal que impedeixen als insubmisos condemnats accedir a ofertes públiques de feina, vivendes de protecció oficial, ajudes socials, beques i altres serveis públics de caràcter municipal, proposat pels insotmesos, també fou aprovat després d'una votació

Un insotmés durant una protesta a Bilbao. 1-2-97

anys, mocions de rebuig a la penalització del la insubmissió.

Encara que l'Ajuntament de sant Sebastià és el primer d'una capital que rebutja col·laborar amb l'exèrcit, aquesta actitud està prou estesa a Euskadi, on nombrosos consistoris controlats pels nacionalistes han aprovat mocions similars. **Redacció. Ω**

En Josep Antoni Forquera regenta des de fa 10 anys la Botiga de queviures **Can Massià** a l'Horta de Sóller. Aquesta botiga fou oberta pel seu padri n'Antoni Vidal fa 85 anys.

Na Rosa Lladó és la madona jove de la **Botiga de Confecció Es Port**, al Port de Sóller

Són els alumnes i la mestra la l'escoleta d'infants l'Horta de Sóller.

Són els alumnes i les mestres de l'**Escoleta Mondaurà** a l'Horta de Sóller. Aquesta escola està instal·lada al convent de les Germanes de la Caritat que s'arreglaren al convent de Sóller per que eren poques. Tanmateix aquestes professores, com si fossin monges, ho fan molt bé.

Són les madones i el personal del **Restaurant Es Monument**, a la carretera de Sóller al Port. Recomanen la paella i la carn a la planxa. A la carta se menja per una mitjana de 2500 ptes. El menú en val 850.

Na Roser Múrcia regenta des de fa 19 anys la botiga de **Comestibles Vora Mar** al Port de Sóller. Na Roser va venir als 4 anys amb el seu pare que era militar a la Base Naval, i s'ha quedat per sempre. Li agrada molt la història, i està entusiasmada amb l'ESTEL DE MALLORCA.

En Nivaldo Lima, natural del Brasil, fa 25 anys que va obrir el **Taller-Botiga de Peleteria Nivaldo Lima** al port de Sóller. Treballa tota classe d'articles en pell, en producció limitada, perquè no té empleats.

En Joan Francesc Rullan és l'amo del **Bar Cas Siquier** del Port de Sóller. Despatxa entrepans i copes.

En Guilles Nicoletti, natural de França, fa 11 anys que regenta la **Botiga Esport** al Port de Sóller.

Associació per la Defensa dels Itineraris de Mallorca (ADIM)

Aprofitam l'oportunitat que ens dona L'ESTEL DE MALLORCA per presentar als seus lectors l'**Associació per la Defensa dels Itineraris de Mallorca (ADIM)**. Aquesta associació, creada recentment, té com objectius l'estudi, la promoció i la protecció del patrimoni cultural dels itineraris excursionistes de Mallorca. Molt important també és la defensa d'un lliure accés a la muntanya, sempre respectuós amb els seus habitants i amb el medi ambient.

Precisament l'ADIM neix davant la necessitat de fer front als cada dia més freqüents intents de restringir i prohibir l'accés als itineraris de muntanya que tradicionalment havien estat emprats pels excursionistes. A la següent llista es recullen les excursions que els darrers temps han estat impedides o dificultades: 1. Pujada a s'Esclop des d'Andratx (S'Alqueria). 2. Camí vell de Valldemosa a Bunyola (Son Verí i es Mirabó). 3. Camí de s'Escolta (Valldemossa). 4. Pas de s'Estaló (Orient). 5. Son Sales (Sóller). 6. Camí vell de Sóller a LLuc (a son Nebot i son Massip). 7. Camí de sa Torre de LLuc. 8. Camí de Fartàritx des Racó (Pollença). 9. Camí de sa Calobra a Cala Tuent. 10. Camí des Far de Formentor (Cala Murta). 11. Camí de s'estret de son Gallard (Deià). 12. Camins que passen per Montcaire (Fornalutx). 13. Pujada al Puig de na Fàtima (Valldemossa). 14. Camí de la Coma de n'Arbona (Fornalutx). 15. Camí d'Alcanella a Campanet (Biniatró). 16. Camins de la Mola de son Pacs (Esporles i Valldemossa). 17. Camí d'Orient a Cúber (Comassema). 18. Camins que passen per Comafreda (Massanella). 19. Volta al Puig Roig (Escorca). 20. Camí del Castell del Rei (Pollença). 21. Camins de la finca de es Ratxo (Puigpunyent). 22. Camí de Bunyola a Sóller per sa Serra d'Alfàbia (Honor sa Serra). 23. Camins de Bàltx d'Amunt (pas de s'Heura, sa Figuera). 24. Camí de Miner a Pollença (sa Mola). 25. Camins de metro del Teix.

Però els problemes no es limiten a la Serra, al Pla i al Llevant tenim també molts d'exemples:

1. Camí de Binissalem a Biniagual. 2. Camí des Jai (Sineu-Búger) al terme de LLubí. 3. Camí vell de sant Llorenç a son Cervera. 4. Camí des Presos (Manacor). 5. Accés de Cala Morlanda al Caló den Rafelino i Cala Petita. 6. Camí d'Alaró a Binissalem per Bànyols i can Cabrit. 7. Camí des Pont des Lleó (Selva). 8. Camí vell d'Inca (Campanet). 9. Camí de Bunyola a son Torrella (es Cabàs).

Segurament la llista és molt més extensa i des d'aquí vos convidam a que ens faceu arribar els camins dels quals tengueu notícia del seu tancament.

De la llista anterior es dedueix que cal actuar per evitar que aquest procés continui i s'agregui. Vet aquí el que hem fet des de la nostra associació.

La primera acció que ha dut a terme l'ADIM es refereix al **Camí de l'Escolta**, un curt però panoràmic itinerari que esdevingué una excursió molt habitual entre els valldemossins iesterns. Als darrers anys s'han construït dos xalets molt a prop del camí i aquest ha estat tancat per un parell de barreres, impeding realitzar l'excursió completa. Antigament aquest camí era considerat públic com ho demostra el fet que des del segle XVIII l'Ajuntament pagués el seu manteniment. El nostre objectiu és impedir que l'Ajuntament de Valldemossa s'inhibeixi declarant la privacitat del camí en lloc de defensar els bens de tot el poble.

En el mateix terme i en el de Deià hem denunciat l'obertura de pistes dins l'alzinar on es troba l'ermita de Valldemossa i el tancament del camí que des d'aquesta conduïa al Teix passant per la finca de son Gallard.

La nostra darrera denúncia, en aquest cas davant la Comissió de Patrimoni del CIM i davant la Conselleria de Medi Ambient, ha tengut per objectiu l'obertura d'una pista amb la qual s'estava destruint el camí de nevaters que puja al Coll de ses Cases de sa Neu des de Massanella i que de moment hem aconseguit paralitzar.

També hem elaborat articles als diaris i hem participat a distins programes de televisió (TV3, Telenova) perquè tota la societat mallorquina tenguí constància del fet del progressiu tancament d'itineraris tradicionals i es mobilitzi per impedir-ho.

Finalment des de l'ADIM volem introduir dins el debat que s'està generant sobre al futura conservació de la Serra de Tramuntana el punt de vista de tots aquells que empen els itineraris tradicionals per passejar-se. Caminar és una de les activitats més bàsiques i saludables que pot realitzar una persona i caminar en un entorn tan meravellós com el que ens ofereixen les muntanyes de Mallorca ha d'esser un dret de tots aquells que hi vivim. No podem deixar que aquesta activitat que s'ha fet lliurement durant tants d'anys sigui arbitràriament limitada pels propietaris de les finques en forma de prohibicions o de pagaments. Demanam que siguin les autoritats públiques les que regulin el pas pels camins establint els mecanismes necessaris per compensar als propietaris que permetin el lliure accés a les seves finques (subvencions, senyalització, netetges, vigilància...) -aquesta regulació podria derivar-se d'una legislació específica sobre el pas pels camins, tal com s'ha fet a altres regions de la Unió Europea.

Si vos interessa aquesta problemàtica sereu benvinguts a la nostra associació, que es troba al Casal de l'Arca, carrer de la Pau nº 5 de Ciutat. Ens trobareu tots els dijous de 19 a 20 hores.

Vos esperam. Ω

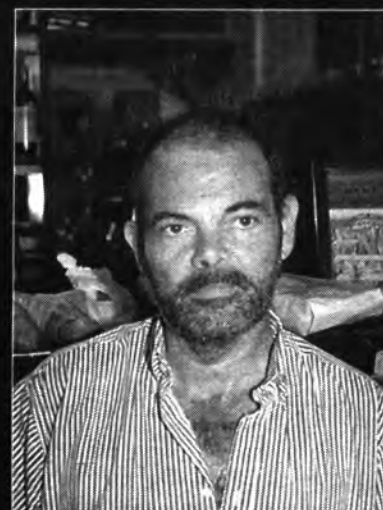
Na Mª Miraculosa Rullan regenta des de fa 20 anys el **Forn del Port**. Aquests forn fou obert pel seu sogre en Joan Oliver abans de sa guerra.

Na Sofia Sardinero, natural de Madrid, fa mig any que regenta el **Bar es Cantó** al Port de Sóller.

Fa 14 anys que la família Bauçà regenta la **Cafeteria Wimpy** al Port de Sóller.

En Josep Montaner, regenta des de fa 21 anys la Pastisseria **Can Xim Tamborer** al Port de Sóller. L'Amo en Josep està de dol per la mort del seu fill Vicenç, ara fa dos mesos.

Progroms contra la minoria cristiana de Pakistan

Els cristians de països de majoria musulmana viuen en un estat de por durant el ramadà. Sobre tot devers el final d'aquesta mesada de dejuni diürn, certs mol.lahs fanàtics creuen fer un bon servei a Al.lah en excitar llurs fidels contra la minoria cristiana.

El passat dia 5 de febrer, la "nit de la força i de l'honor", la darrera del Ramadà, al Penjab paquistanès, es desfermà una gran violència, quan un estol de 30.000 musulmans atacaren la vila cristiana (fundada fa 80 anys per l'Exèrcit de Salvació) de Xantinagar, la qual arrasaren. Testimonis ho compararen a una vila bombardejada d'enderrocs fumejants i cremats: 1500 cases i magatzems i 13 esglésies saquejats i cremats. Més de 1500 bíblies i llibres de càntics cremats. Més de 10.000 cristians sense casa tot d'una, per voluntat de llurs propis conciutadans, que ho han perdut tot (diners, fotos, passaports, títols de propietat...). Són les xifres dels periòdics paquistanesos (musulmans) que justificaven l'atac tot acusant als cristians d'haver estripat algunes pàgines del Coran, ratllades amb insults contra Mohamet i d'haver-les tirades dins una mesquida en el moment que els musulmans s'havien aplegat per a la pregària.

Però segons un equip de responsables cristians i militants dels drets humans, encapçalat per David Paul, que van visitar el lloc del 9 de febrer, el foc

encara cremava en molts llocs, van veure cases que sols amb explosius podien haver estat destruïdes, sostres sencers arrencats i assolats, etc.

Xantinagar gaudia d'un nivell alt de prosperitat. La majoria dels seus habitants pertanyien a l'Exèrcit de Salvació. Els musulmans solien dir que s'havien enriquit a través del comerç de drogues. A mitjans gener cristians de Xantinagar tingueren l'audàcia de plantar cara a un policia que regirava una casa en la recerca d'opi i llançà una bíblia per terra (si un cristià haguera llençat un Coran hauria estat detingut). Aquest policia prometé vengar-se'n. Segurament fou ell que esguerrà i ratllà les pàgines del Coran i les escampà per dins d'una mesquida. L'iman qui, segons David Paul entrà dins la conxorxa, atribuï el sacrilegi als cristians i ho anuncià pels altaveus de la mesquida, tot cridant a una manifestació de protesta. Eren dos quarts de deu del vespre, 5 de febrer.

Primer la multitud atacà l'església catòlica de Kahanewal, allà a al vora, que fou destruïda i incendiada. 150 fadrins de l'internat veí s'hagueren d'arrecerar damunt el trespòl però quan la munió calà foc als dormitoris hagueren de botar-ne per escapolir-se de les flames. Després arribà el torn a l'església anglicana. El pastor Alvin es trobà encerclat amb sa muller i fills i haurien estat linxats si un veí seu musulmà no els arribà a rescatar a cops de fusell contra la gent.

Mentrestant, 3 motoristes -quasi segur de la policia- escamparen el remor pels altaveus de les mesquides de les rodalies: "Els cristians han calat foc al sant Coran dins la mesquida de Xantinagar!". De seguida milers de musulmans marxaren cap allà cridant "Al.lah Akbar!" i "Mort als cristians!". Avisats els cristians hagueren de fugir a corre-cuita.

Quan la manifestació arribà davant la vila, la policia els distribuï coctails molotov i granades de mà. Començà el saqueig i en acabat calaren foc arreu de la vila. Amuntejaren totes les bíblies i llibres en un mateix lloc i els cremaren. Destruïren fonaments amb explosius. El saqueig seguí fins que una unitat de l'Exèrcit estacionada en una vila pròxima hi acudí. Pel camí fou aturada pel cap de la policia, però quan el capità veié el fumeral pujant cap al cel ordenà de dirigir-se devers Xantinagar. Llavors els atacants es dispersaren, gràcies a això a muntó cristians que no havien pas marxat salvaren llurs vides. No hi ha notícia de cap mort però si de 200 cristians hospitalitzats i unes 40 fadrines d'un internat cristià segrestades i violades.

Les úniques detencions de "sospitosos" han estat quasi totes de cristians que han gosat manifestar-se a Hlambad i Karatxi contra la policia, la qual acusen d'instigar-ho tot. La policia, la qual hi apallissà greument 20 manifestants i en va detenir 350. (PO). Ω

Una constructora de Portugal pagava als obrers amb tres dosis de droga

Lisboa

La policia portuguesa va detenir la setmana passada al nord del país a onze persones sospitoses de pertànyer a una empresa de construcció que pagava als seus trenta empleats amb dosis diàries de droga.

El comandant de la gendarmeria, Mario Antunes, va indicar que els treballadors de l'empresa "eren autèntics esclaus de les dosis d'heroïna i de cocaïna". Antunes va descriure un panorama desolador. Segons va explicar, la major part dels treballadors s'allotjaven en instal·lacions precàries damunt les obres en construcció a la regió de Porto en condicions infrahumanes.

Les víctimes de la construcció feien feina de sol a sol a canvi de tres dosis de droga: una al matí, l'altra per dinar i la tercera al vespre. La policia lusa no ha facilitat dades sobre els detinguts i sobre l'empresa de construcció. El cas es en mans del jutge. Ω

Egipte

Els cristians egipcians Mohammed Dura fou alliberat el 10-12-96 de la presó de Tanta, després de 5 setmanes de detenció. Després de convertir-se al cristianisme, aquest estudiant de 22 anys ja havia estat arrestat i torturat 3 vegades per haver "sempre la discòrdia entre musulmans i cristians" i "menors activitats contra l'islam".

Però el 10 de gener fou novament condemnat a 3 mesos de presó, suposadament per haver apallissat un policia, un cop alliberat. Aquesta acusació manca de certificat mèdic i és sols una declaració d'un policia. Sadek, l'advocat d'en Dura, creu que es tracta d'un pla de les autoritats per allargar-li la presó.

La secció "Niyaba Al-Amma" del ministeri egipcià de Justícia pot fer seguiment de la instrucció de certs casos per tal de "protegir l'interès públic"

Açò li dona l'autoritat gairebé il·limitada sobre els acusats. Sadek hi afig: "L'afer està lluny de ser tancat!" Dura ha hagut de fugir i amagar-se.

Així mateix, també a Egipte, a la regió d'Abu Nirkas, província d'Al-Minya, dotze joves cristians han estat abatuts durant un culte de jovent. Tres terroristes mascarats van entrar per la força dins l'església i tiraren més de 200 trets per l'esquena als assistents. Parets i bancs quedaren com un colador.

La mateixa setmana, 3 cristians coptes foren trobats morts en un camp de canya de sucre prop d'Abu Nirkas, i a mitjan març 14 habitants d'Ezbet Daüt i d'Ezbet Kamel, entre ells 9 cristians, foren abatuts. Hom creu que els integristes volien atacar l'església, però com que era protegida per la policia, es decidiren per atacar els vilatans. La policia atribueix els tres atacs amb matança al grup Gamaa al-Islamiya, el qual vol fer d'Egipte un estat islàmic confessional. (P.O.) Ω

Declaració dels drets humans

L'història de la humanitat ens presenta la trista realitat del poc respecte que l'home ha merescut pels seus semblants. És evident que hi ha hagut excepcions, però aquestes, una vegada més confirmen la regla.

Per això, els reis i els governants justs decretaven lleis per a regular i fer possible la justícia. Un d'aquests decrets més célebres fou el "Codi de Hamurabi", del rei de Sumer, fa 4000 anys, el qual pot contemplar-se escrit en una bella escultura negra en el museu del Louvre de París.

D'aquella època recordam les peregrinacions del patriarca Abraham per terres de Canà. Home de "tenda i altar," que sense posseir grans propietats (només recordam d'una cova on enterrà la seva estimada Sara), rebé promeses que la seva descendència rebria la terra per herència.

Efectivament, transcorreguts cinc segles, els seus descendents se dirigien cap a Canà sota el guiatge de Moïses, qui havia rebut en la Muntanya del Sinaí la Llei emanada de Déu, una llei perfecta que no ha pogut ser millorada per cap legislador.

Encara que les nacions anomenades cristianes oblidaren la Llei de Déu, i cregueren que no era una cosa per posar en pràctica, i en varies ocasions se promulgaren lleis que pretenien aplicar la justícia i reconèixer els "Drets de l'Home".

Acabat el segle XIII es feren importants declaracions: amb motiu de la Revolució Francesa i la Declaració d'Independència dels Estats Units. Aquestes dues passes foren molt positives, però el seu contingut fou ignorat per extenses con-

tades del món.

Fou després de l'hecatombe de l'anomenada Segona Guerra Mundial que l'ONU (Organització de Nacions Unides) reuní la seva assemblea general a París el 1948 i aprovà la DECLARACIÓ DE DRETS HUMANS a la qual s'adheriren la majoria de nacions.

La declaració consta d'un preàmbul i d'una trentena d'articles que reconeixen el dret a la vida a la llibertat, a la seguretat, a la lliure associació, etc.

El segell que reproduïm fou emès per l'Estat d'Israel el 1954 per a commemorar aquesta important declaració. És un segell, com quasi tots els d'Israel, en que la "bandereta" (la part inferior mancada de valor postal) té molta importància, com el segell pròpiament dit a la bandera podem llegir un escrit en quatre idiomes europeus i un altre asiàtic: "ESTIMARÀS AL TEU PROÏSME COM A TU MATEIX" I en el marge esquerra la cita del Levític 19:18

En el segell pròpiament dit, contemplam un fragment de la taula de pedra amb lletres hebraïques amb la mateixa escriptura. Mai s'ho haguera pensat en Moïses que mil·lenis més tard, un segell de correus d'aquell país, al que va poder contemplar poc abans de morir, reproduiria un fragment d'Aquella Llei que Déu havia donat a la Muntanya del Sinaí. Aquella llei tan perfecta i tan senzilla que a l'home li es impossible complir per la seva naturalesa caiguda.

Drets de l'home? Si, hi estam d'acord; els articles de la Declaració no sobren, però amb les poques paraules que consten en el segell en tenim prou: "Estimaràs al teu proïsme com a tu mateix", ja que si l'estimam, encara que sia el nostre enemic, garantim tots els drets que se declaren fa 49 anys. **Ginés Andreu** Col·laborador de "Paraula Viva". Ω

CAMP@NYA DOMINI "CT"

A la xarxa Internet un "domini" ve a ésser com una adreça que es correspon amb el nom de la màquina en lloc d'una cadena numèrica que aquesta té assignada.

Així, trobam dominis com "www.balearkom.es", "www.ercat.org", "ps.uib.es" o "www.vilaweb.com" on el segon element és com un "malnom" de de la màquina que podem consultar i el tercer ("es", "org", "com") són indicadors de l'àmbit d'actuació, que pot ésser temàtic o bé geogràfic: "edu", institució acadèmica; "com", empresa; "org", organització; "mil", institució militar; "es", Espanya; "fr", França, etc.

És al tercer element del domini ("es", "fr") on tenim una clara manifestació que la llibertat a la xarxa Internet té limitacions importants, en aquest cas a la voluntat d'introduir un codi de categorització geogràfica ("ct") que es correspongui amb el nostre territori nacional. En aquest sentit, ERC, per exemple, pot defugir l'"es" perquè és una organització política, però aquest no és el cas més freqüent.

Per això, el Col·lectiu Català de Cibernauts té en marxa una campanya per reivindicar la possibilitat d'incorporar "ct" als dominis actualment ja existents. Podeu adherir-vos-hi a través de "domini-ct.org/c3/", on trobareu més informació sobre el tema. A continuació en feim un breu extracte, perquè us en pugueu fer una idea aproximada:

Organització: C3.CT no és cap associació, cap grup polític ni cap institució; no té presència en el món dels àtoms; no disposa de seu social; no reparteix carnet de soci; no s'estructura segons cap jerarquia ni organigrama; no té president/a, secretari/a ni portaveu. En aquests moments està format per 15 persones de professió, edat, sexe, residència, etc. molt diverses. C3.CT està obert a qualsevol nou projecte plantejat amb objectivitat i claretat, sempre i quan no es vinculi a cap organització política.

Top Level Domain for Catalonia. Les adreces d'Internet espanyoles inclouen, per defecte, un identificador internacional espanyol. L'objectiu de la campanya és la substitució del domini espanyol [.es] per un domini català [.ct].

A Internet no existeixen les fronteres. La navegació pel ciberespai no exigeix passaport. Els estats es desdibuixen i les cultures, les persones i les entitats prenen el relleu que els era natural. Al món dels àtoms, seguirem sent espanyols mentre la Constitució ens ho ordeni, però al món dels bits, podem optar per ser súbdits virtuals del nostre propi país.

Juntament amb els altres signants, sol·licito: Als Governos de Catalunya (denominació que podem fer extensiva al conjunt dels Països Catalans) i de l'Estat espanyol que promoguin urgentment l'homologació de l'identificatiu universal català sota l'abreviatura .ct a les llistes d'estandarització ISO/DIN núm. 3166 de codis per a la representació de noms de països.

A la IANA (Internet Assigned Numbers Authority), que prescindeixi de les llistes ISO 3166 com a eina de registre de nous dominis, atès que l'estructura d'Internet no té res a veure amb l'organització per zones geogràfiques que es fa en aquestes llistes.

Josep Serra. serra@balearkom.es. Ω

Situació de la llengua a Andorra

Una primera reflexió referent a les targetes de visita amb les quals Andorra ha pogut fins ara presentar-se al món em porta a dibuixar-ne tres. Crec que avui, ja hem arribat a la tercera que caldrà sempre millorar, i al mateix temps encetar-ne una altra: prendre cura de la pròpia casa endins, assenyalar disfuncions i sobretot vetllar per la llengua i la cultura nostres. Som un reduït però admirat edifici, de façana moderna, però amb un interior per se'ns atrotina.

Si encetem el fil de les targetes de visita d'Andorra a l'exterior, la primera fou limitada al seu entorn i pràcticament ignorada més enllà d'on Carlemany posà la seva influència. És a dir, dels contats pireneus que nasqueren fill de la seva acció. Fou una primera targeta ben humil la que podia tenir durant segles un poble agricultor de tres mil a cinc mil habitants, situat enmig d'un poc accessible Pirineu.

Recentment, en el seminari d'història fet dins el marc de l'Escola d'estiu i referent a la història contemporània, parlarem de la segona targeta. Hom ressaltà que tot i la desgràcia humana que representaren les dues guerres -la d'Espanya i la mundial de França- foren una sort que li caigué al damunt al Principat.

S'inicià així una segona ona de l'expansió del coneixement d'Andorra en el món, la que ja no quedà limitada als més pròxims territoris dels Estats veïns. El que fou decisiu pel Principat foren els efectes de devastació que produí la guerra civil espanyola, que ens convertí en un port franc comercial al servei de la zona industrial catalana. L'Estat espanyol vivia en ple desvari dictatorial, autàrquic i anticatalà, amb mínimes relacions comercials exteriors i amb la indústria catalana boicotejada per la manca de llicències d'importació. Només s'afavoria la naixent industrial de Madrid.

Fou una oportunitat econòmica que Andorra no podia defugir. Si la destinació de la mercaderia que es movia vers el sud quedava limitada a pocs centenars de quilòmetres, la recerca d'aquesta mercaderia obligava a furgar en els àmbits comercials de tot el mercat europeu, on la targeta i el nom d'Andorra adquirien una rellevància real.

I aquest fet es produí igualment quan s'inicià l'època de les botigues i dels turistes compradors. Un mercat creixent sense límits feia anar els andorrans cada vegada més lluny. Quan el mercat Comú ens permeté espolsar-nos l'obligació de passar per força per les mans

comercials francesos, fou l'hora de portar la targeta de visita d'Andorra per tot el món. Especialment a la cacera de mercats barats d'Àsia, als quals s'havia de fer entendre que Andorra era un port franc en terra ferma i un aparador permanent per als seus productes.

Comercialment parlant havíem entrat en la tercera fase d'expansió andorrana, d'una durada de 35 anys i que avui, convertits ja en Estat de dret, ha tingut un final feliç. Han estat cinquanta anys de guanyar terreny. Pel camí, havíem deixat la nostra tercera targeta en alguns organismes internacionals i també en els Jocs Olímpics, i des de la incorporació a les Nacions Unides n'hem fet una sembrada a una seixantena d'Estats.

Tanmateix, avui vull valorar una altre possible targeta de visita: el coneixement d'Andorra en el món en un espai que estam negligint. Deixo de banda, doncs, les targetes polítiques i comercials d'Andorra, perquè confii que tothom té consciència que la projecció enfora ja ha trobat els seus límits i hem arribat a cotes ben altes i ajustades a la realitat actual. D'ara endavant els nostres progressos seguiran un creixement normal, reduccionista comercialment, i obligatòriament expansiu a l'anterior sector turístic real. La necessitat origina virtuts i és segur que ens hi adaptarem.

Anivellada la crisi, tornarem a créixer suaument com tothom i a més forta raó que l'agencament turístic de que disposa el Principat correspon més als gairebé 12 milions del 1989-90 que als 6 milions actuals. Tot Europa entra en una fase restrictiva que ens obliga a conservar els recursos i trobar-ne de nous. Dins la nova conducta econòmica a què es veu obligada Europa, la petita inherent a un territori com el nostre, la seva dependència amb els veïns i amb la Unió Europea que marcarà el pas, tot ens obliga a acceptar les realitats. Som una societat que en certa manera ha aconseguit l'èxit si només valoram Andorra com a Mercat. Però aquest èxit, que té la seva relació amb l'estómac d'un ésser vivent, Andorra no l'ha aconseguit en el terreny del cor, en la conservació de la seva identitat i de la seva cultura. Sembla oblidar que un país és país, només quan hi ha simbiosi entre el cor i l'estómac. Els passos que es fan en aquest sentit són insuficients enfront d'un creixement tan desorbitat i no integrat com el que tenim.

El cap del Govern Oscar Ribes, a les Nacions Unides, va emmarcar el cor d'Andorra justament amb la pertinència cultural d'origen comú a tots els territoris de parla catalana. Cal recordar que Andorra

no solament és l'únic país, avui Estat, que sempre ha tengut la llengua catalana reconeguda com a pròpia. Cal recordar també que és l'únic país d'aquest marc que no ha sofert persecucions. I que, sense persecució s'està afeblint culturalment, car existeix una indiferència preocupant per normalitzar el país. De fet, per els catalanoparlants, del Principat, durant la darrera persecució, era un santuari on la llengua estava sana i estalviada. I encara ho hauria d'estar.

No és pot oblidar que, al cap i la fi, amb tot, Catalunya és l'únic territori potent i voluntariós que resisteix l'onada lingüística depredadora i que tampoc no és un territori que pugui estar segur de vèncer-la. Cal estar-ne conscienciats. Evidentment és el bon "coixí" per a Andorra, un coixí que no hauria d'anestesià voluntats. Jo que tenc molta relació amb el col·lectiu professional sociolingüista, sé molt bé que plana damunt d'ell un "pessimisme combatiu", que és molt millor com a conducta que "l'optimisme passiu", tan còmode i del qual no gaire gent s'escapa, ni a Catalunya ni a Andorra.

Una cultura i la llengua que la sustenta, minoritzada, si vol sobreviure en el món actual no pot prescindir dins el seu marc d'una educació i una afirmació pròpies dels joves fins a l'edat que comencin a ser homes i dones. Rilke va dir que la pàtria de l'home és la infància, car és quan s'obre la porta a un propi futur col·lectiu.

Dels països que tenen el català com a llengua pròpia, Andorra és l'únic que gaudeix de sobirania; i si fa molt, no fa prou, i el resultat el tenim al carrer i en l'enquesta sobre l'ús social de la llengua, encarregada pel ministeri d'Afers Socials i Cultura. Cal afegir que el territori veí que ens fa de paravent, viu immers en un bilingüisme que tampoc no atura l'allau substituidora de la llengua comuna. El nostre Principat, tanmateix sobirà, vists els resultats, hem de concloure que conviu i accepta la indefensió.

La nostra llengua, més gent l'aprèn i menys la parla. Existeix una lenta velocitat de recuperació cultural, si. Però la velocitat depredadora de la cultura i la llengua castellanes la dobla. Això explica el pessimisme de tots els pensadors i professionals que no estiguin adormits sota l'aixopluc d'un càrrec i d'un sou.

El 9 de juliol de 1925, en l'únic periòdic català de la megalòpoli barcelonesa de 4 milions -i situat ben avall en el rànquing de la premsa-, Oriol Bohigas, un personatge prou conegut i vàlid per fer-ne un diagnòstic, deia sota el

títol de "L'agonia del català":

"He passejat per diversos indrets de Barcelona, carrers, mercats, botigues, restaurants, espectacles, etcètera. Ho he comptabilitzat a l'engròs: no més d'un deu per cent de catalanoparlants! Això em confirma que el català es parla poc i que més aviat va endarrera".

L'any 1990, August Rafanell, Albert Rossich i Modest Prats, eminents sociolingüistes, feien unes afirmacions molt greus: "Mai els catalanoparlants actius no havíem representat un percentatge tan baix al nostre domini lingüístic. El procés d'extinció del català pot quedar sentenciat en cinquanta anys si segueix la reducció del seu ús quotidià". Abans, Josep Murgades, ja havia encès el llum vermell.

El dia 16, Bohigues tornava a la càrrega sota el títol "Un bilingüisme eixorc". Altres professionals l'han qualificat de verinós, sempre en benefici de la llengua dominant. Un altre autor ho definí així: "Els catalanoparlants estan obligats a ser bilingües en benefici dels qui no volen ser-ho". I aquesta setmana passada, Alvarez Emparantza, lingüista basc, deia: "El bilingüisme és la mort de la llengua".

La realitat és que no se salva cap llengua que no disposi de sobirania lingüística, almenys com el Quebec. I en territoris més reduïts, amb sobirania lingüística i un "coixí de suport", com és el cas de Flandes amb Holanda o els tres territoris que componen la Confederació Helvètica, sustentats per tres potents cultures veïnes. Però el romanx, minoritària llengua suïssa aïllada, he llegit que ja només la parlen uns centenars de persones. També passa a l'Alguer, i seria igualment el cas d'Andorra sense el "coixí" català.

En el món de la nostra llengua, o ens salvem entre tots, o bé la nostra cultura serà peça de museu. Un quiosc de premsa o una llibreria ja en són una mostra... el món actual, tan global, és depredador a l'extrem per se. Ho és tan econòmic com culturalment. El marc global de la nostra llengua, si no reacciona, és presoner de la interpenetració que domina el món modern. Tot juga en contra dels desprevinguts.

Estam a l'hora del gran repte. Jo crec que aquí arribam a una nova targeta de visita que Andorra no pot menysprear. El Principat té actualment una gran preocupació econòmica que metafòricament cal situar a l'estómac. En aquest sector, crec que molts hi aplicaran moltes neurones, però seria un crim que els intel·lectuals i els polítics no s'esmercessin en la mateixa mesura a fer un retorn en profunditat per salvar el cor del país.

L'enquesta feta pel Ministeri d'Afers Socials i Cultura és francament reveladora i depriment, ja que aclareix els usos i desigs lingüístics de la població andorrana. I no és gens afalagador que el 29% dels habitants diguin que el català no és imprescindible per integrar-se al país, que un 37% manifesti que encara que un no parli català ha de tenir dret a accedir a la nacionalitat andorrana, o bé que un 49% cregui que l'administració pública ja fa prou pel que fa a la difusió del català a Andorra, o encara un 50% pensi que els empresaris no tenen cap raó per exigir als seus empleats que parlin la llengua del país.

Heus aquí els primers resultats de tenir la casa poc acurada i poc conscienciada. Aquí pot tranquil·litzar la permanència d'un caos poblacional amb insuficiències lingüístiques i culturals que al capdavall malmeten la nostra col·lectivitat? Turisme és parlar de llengua al servei del client. Però no és cap enriquitment que en taxis, autobusos, bars i grans magatzems un 47% només en parlin una i no sigui la pròpia del país mentre que més d'un 70% dels visitants provenen -com s'ha publicat- dels països de parla catalana.

El coneixement públic d'aquesta enquesta ha estat mínim i tanmateix, en un Estat sobirà, a qui correspongui li ha d'encendre un llum vermell. I ha d'actuar en conseqüència. Andorra pot i ha d'encendre un llum vermell. I ha d'actuar en conseqüència. Andorra pot i ha de liderar la defensa de la cultura catalana a escala internacional. Ve't aquí la nova targeta de visita.

És i seria un acte d'estricta legitimitat i al qual no és pot atribuir cap interferència política que en el terreny de la llengua i de la cultura, on sobren els passaports i les fronteres, Andorra s'erigís en capital de la llengua i de la cultura catalanes. La nostra llengua és una herència mil·lenària, nascuda al Pirineu, i prova en són les Homilies d'Organyà. És una responsabilitat que vincula Andorra amb deu milions d'habitants: entre els qui van adquirint noves arrels, entre els que les perden i els qui les conserven.

En una visita al nostre país, Josep Miró i Ardevol, ex-conseller del govern català, va declarar al "Diari d'Andorra": "El Principat està en condicions d'esdevenir la capital mundial de la cultura catalana a efectes institucionals".

Aquesta afirmació té un doble vessant, ja sigui en pro de la preservació i l'expansió de la cultura del país i el que se'n segueix de promoció turística. Sota l'empareda de la UNESCO, som una part de la

terra amb 134 universitats del món on s'estudia el català. Des d'Andorra podem donar vida a institucions similars a l'Institut Joan Lluís Vives, que agrupa catorze universitats dels països de llengua catalana. Podem recollir l'anhel expressat fa anys per l'emèrit promotor valencià Eliseu -Climent quan, a la recerca de l'assentament de la nostra llengua i cultura comuna, digué: "... a Andorra. Allí tinguérem la gran sensació perquè els andorrans, amb poc més de cinquanta mil habitants, tenien la nostra llengua i cultura al mateix nivell que qualsevol país normal... mentre que nosaltres..."

Podem acollir congressos de filologia, convencions de llengües minoritàries, conferències, trobades de casals i centres de cultura catalana. Podem organitzar visites a Andorra sota el paraigua cultural romànic, amb aplecs de geganters, castellers, de cors i d'orfeons, del rock català, d'arts plàstiques i de tota mena d'arts. el potencial existeix. No cal inventar-lo, com passa en altres iniciatives.

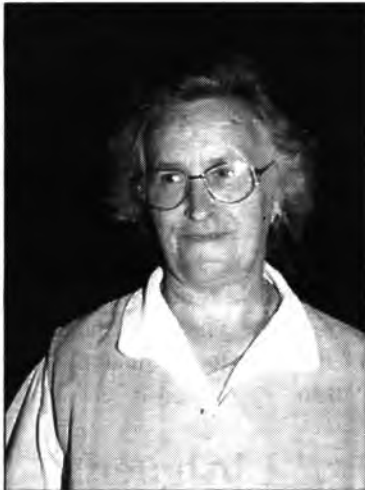
Parlar d'una capitalitat cultural basada en tots els drets humans vigents és parlar d'una realitat que Andorra pot assumir, i més ara que està a la recerca de noves realitats turístiques que es complementarien amb la neu i la muntanya. I més enllà del turisme i de l'acolliment d'aquesta capitalitat, la targeta de visita cultural andorrana es pot estendre a tot el món amb la canalització de tot aquest potencial vers l'escena internacional. No es tracta només d'adhesió mimètica, formal i burocràtica a les organitzacions culturals internacionals; es tracta d'aportar al món amb etiqueta andorrana totes aquelles expressions de la llengua i la cultura comunes que tenim en estoc en els territoris veïns i germans i que només ens cal allargar el braç per fer-les nostres.

Encara que fos de biaix, Marc Forné, en la recent trobada amb N'Aznar no ho va amagar i ho va dir ben clar: "els lligams culturals amb Catalunya amb qui les relacions són històriques tan per la llengua com per la cultura". Jo crec que la nostra societat ho hauria d'assumir i s'hauria de traduir en una acció de consens en la política cultural de tots els partits i dels futurs governs. Ben clar ho va dir a la bústia del "Setmanari 7 dies" del 2 d'agost passat, quan sota les seves inicials, un ciutadà andorrà clamava amb el seu passaport número 1684. "Jo em pregunto. No haurien de ser els andorrans els qui llancéssim el català al món?"

Crec, jo també, que és la targeta de visita institucional i cultural que ens manca al servei del triangle cultural mediterrani. **Ponència llegida a l'Escola d'Estiu de Praga 96.** Ω

La família Bisbal regenta des de fa 7 anys el **Restaurant Es Racó** al Port de Sóller. Despatxen el peix a la Mallorquina, la paleta de xot al forn i altres menges de la cuina mallorquina.

Fa 40 anys que na Catalina Oliver regenta una **Botiga de fruites i verdures** al Mercat Municipal de Sóller.

Fa 4 anys que na Xisca Cabot regenta el **Restaurant Es Turó** de Fornalutx. Recomanen les albergínies farcides, la paella fornallutxera i els caragols amb salsa. A la carta se menja per unes 2000 ptes. El menú en val 900.

En Josep Vallcaner regenta des de fa un any el **Bar Can Rave** al camí des Murterar de Sóller.

Fa un any que na Francisca Rullan ha obert la botiga de flors, **Flors Detall** al carrer de La Lluna de Sóller.

Fa 13 anys que en Miquel Calafell va obrir el **Restaurant Marivent** al Port de Sóller. Fa cuina mallorquina i cuina internacional pels turistes. A la carta se menja per unes 3000 ptes. El menú en val 950.

La família Oliver regenta desde fa 13 anys el **Restaurant La Llonga des Peix** al Port de Sóller. A la fotografia amb el seu personal, entre ells el xef Fernandez de l'Escola d'hostaleria de Calvià.

Friül

El Friül és una de les anomenades "regions amb estatut especial" dins de l'Estat italià, juntament amb la Vall d'Aosta, Trentino-Alto Adige, Sicília i Sardenya. El Friül, però, no forma una "regió" tot sol, sinó que està integrat en la gran "regió" autònoma anomenada Friül-Venècia-Júlia, de capital Trieste, ciutat que no te res a veure amb el Friül en si. La capital d'aquest darrer és Udine. Té una extensió de 7.500 km². i posseeix entre 700.000 i 900.000 friülesos parlants.

La llengua del Friül és una llengua de la família reto-romana afí al romanx i a la ladina dels Dolomites. De fet ha tingut una evolució diferent però paral·lela a aquestes dues. El ladí és parlat per unes 15.000 persones i el romanx per 50.000, o sigui el 0'7% de la població suïssa. El país romanx, actualment està ofegat per la gran aflluència turística i per l'anomenat "helvetisme". Els romanxs tenen un eslògan que diu: "Ni italians ni alemanys, volem ser romanxs!". En aquest país es molt activa la Ligia Romantscha. Els ladins, malgrat el poc nombre, s'hi mantenen molt vius. El partit més important és el Movimento Ladin. La seva senyera es blava, blanca i verda i al centre té un edelweis.

Els friülesos van néixer de la fusió de celtes, llatins més tard llombards. Terra on conflueixen les cultures llatina, eslava i germànica posseeix una forta personalitat. Les primeres manifestacions de la llengua del Friül daten de 1.150, i els primers poemes coneguts, de l'any 1.300. La seva història és plena de tragèdia, guerra, invasions, i migracions. La seva època més esplendorosa va tenir lloc durant el Patriarcat d'Aquileia entre els anys 1077 i 1420. durant aquesta anys va néixer un Parlament amb poder legislatiu, administratiu i polític que va durar fins ben entrat el segle XVIII, fins a la invasió napoleònica. L'any 1420, el Friül, anomenat aleshores Patra del Friül, va passar a formar part de la República de Venècia. L'any 1799, amb l'invasió napoleònica, va caure sota dominació de l'Imperi Austro-hongarès. Més tard va passar a mans de França, Àustria, Itàlia al moment de la unificació, al Tercer Reich i finalment, l'any 1945, tornà a Itàlia.

Malgrat que el 30 d'octubre de 1947 l'Assemblea Constitucional italiana li va concedir un estatut d'Autonomia, aquest no va ser aplicat fins l'any 1964. És un estatut especial per a tota la "regió" del Friül-Venècia-Júlia.

Des d'un punt de vista econòmic, el Friül és un país agrícola amb un percentatge molt alt d'emigració vers terres industrialitzades. Es calcula que hi ha 700.000 emigrants repartits pel món. Existeix un diari, "Friüli n'el Mondo" i una organització, Unió dels friülesos, que intenta coordinar aquesta gran emigració. Un poeta popular diu: "A chei ch'a no tornaran plu i ch'a son muarz, a chei ch'a no tornaran plu i ch'a son tornâz, par murî o par tornâ a partî". (Uns no tornaran més perquè ja han mort, altres tampoc tornaran més perquè ja han tornat per morir o per tornar a partir).

Però malgrat les contínues dominacions, emigracions, terratrèmols, etc., el Friül ha mantingut la seva identitat. Després de la guerra, l'any 1946, el moviment friülès es va reorganitzar a l'entorn del Moviment Popular Friülès (democrista i republicà) i del setmanari "Patrie dal Friül". L'any 1966 va néixer el Movimento Friuli que publica "Friül d'Oggi", autonomista i ideològicament moderat. Els seus objectius immediats són l'obtenció d'una "regió" separada de Venècia-Júlia i de Trieste, i la supressió dels terrenys ocupats per l'exèrcit anomenats de **servitù militari**. Va mobilitzar molts estudiants amb la lluita per aconseguir una universitat a Udine. El diari "Int Furlane i la Unió Friülesa d'Universitaris tenen molt poca incidència.

Darrerament, i més concretament després del terratrèmol del 6 de maig de 1976 que va interrompre, entre altres coses, un procés d'industrialització en que els friülesos havien posat moltes esperances, el moviment d'alliberament nacional ha iniciat una nova època encara no definida ideològicament però manifesta, sobretot, mitjançant els termes utilitzats: Poder central, dependència de la burocràcia estatal, contestació popular, autodeterminació, autogovern, poble (abandonant regió), etc... Per altra banda s'ha adoptat de nou l'expressió Pàtria del Friül utilitzada per primera vegada l'any 1500. **Informe oct. 1977 (Ed. la Magrana).** Ω

L l e n g ü e s v i v e s

Plurilingüisme de reserva

Com fa dos anys s'ha tornat a celebrar el debat sobre l'estat de les autonomies al Senat espanyol. També com aleshores s'ha permès als diversos presidents de fer servir les llengües pròpies de llurs territoris de procedència. Així Manuel Fraga (el president de Galiza) va fer el seu parlament en gallec; Jordi Pujol, Jaume Mates i a estones Eduardo Zaplana (els presidents de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià respectivament, en català; Miquel Sanz (president de Navarra) a estones en basc. En canvi Santiago Lanzuela (president d'Aragón), Sergio Marqués (president d'Asturies) i Juan José Lucas (president de Castella i de Lleón ni un borral d'aragonés, ni de català, ni d'astur-lleonès. L'occità de la Val d'Aran també va ésser oblidat.

Un cop s'acaben les jornades, el Senat Espanyol desa "las demás lenguas aficiales" en un calaix. D'aquí a dos anys en tornarà a permetre l'exhibició folklòrica durant unes hores a la "capital del reino". Un Estat que es nega a reconèixer la unitat d'alguna de les llengües que es parlen dins les seves fronteres, que no en reconeix d'altres i que després de segles de repressió encara avui continua fent la guitza a llurs processos normalitzadors no cal que s'escarrassi a maquillar el seu afany homogeneïtzador una volta a l'any amb unes jornades de to gairebé burlesc per a aquestes llengües i els seus parlants. I la resta de l'any què? Que potser hi ha llengües que poden ser utilitzades sempre i n'hi ha que solament de tant en tant o mai? On és el tracte d'igualtat real entre llengües -amb estat o sense, oficials o no- que defensa la Declaració Universal dels Drets Lingüístics i que diu que "Totes les comunitats lingüístiques són igual en dret"?

D'altra banda el "Comité européen pour le respect des cultures et langues en Europe", que comparteix seu amb l'associació "Avenir la langue Française", ha fet una crida, mitjançant un manifest, a la diversitat lingüística europea. Però, compte! El text no és res més que un crit en defensa de la llengua francesa davant l'implacable avenç de l'anglès (que no s'atura ni davant de "langues regionales ni langues d'État") i l'enèsima agressió a les llengües minoritzades de l'hexàgon i de la resta d'Europa. Reconeixen que l'Europa pot esfondrar-se per dos motius: o bé per un plurilingüisme "integral", que abraçaria una trentena de llen-

gües (solament trenta?), o bé per la tendència a l'ús d'una sola llengua. D'aquesta manera proposen limitar a un nombre "raisonnable" la quantitat de llengües que garantirien aquesta Europa "humaniste, plurilingue et riche de sa diversité culturelle" que defensen. Quines llengües rebrien el seu vist i plau de salvació? Doncs tan sols les que fossin oficials a cada Estat. Les coneixeu? L'espanyol, el francès, l'italià, l'anglès..., per a les quals reclamen, això sí, un tracte d'igualtat real.

Cal que de tots els racons d'Europa fem sentir la nostra veu. Escrivim-los i manifestem-los la nostra indignació. Fem-ho en les nostres llengües! Tel (33) (0)1 47 79 29 59, fax (33) (0)1 47 70 69, <http://www.refer.fra/alf>

Català Garrotades a la llengua

Des de l'ambaixada de França a Madrid es va titllar la llengua catalana de dialecte. L'ambaixador francès a Andorra va cuitar a lamentar aquest nou atemptat a l'única llengua oficial al Principat. Al Senat espanyol el PP va votar en contra d'una moció que defensava la unitat del català. D'altra banda el Parlament Balear va donar la raó al notari Luís Maceda, que va negar-se a fer una acte redactada en català-, advertint que les actes notariales no es poden presentar redactades tan sols en aquesta llengua (!!!) sinó que han d'estar redactades bilingües català/espanyol.

Coneixements i usos lingüístics andorrans

El primer estudi sociolingüístic de la població d'Andorra -impulsat pel servei de política Lingüística del Govern andorrà- conclou que el nivell de coneixement de l'espanyol en tots els nivells (entén, llegeix, parla, escriu) és superior al català.

S'equipararà l'ús del català i l'espanyol a l'ensenyament balear

Un decret de la conselleria d'E-

ducació i Cultura del Govern Balear implantarà progressivament l'ús del català a les escoles, garantint que al final de l'educació obligatòria els alumnes s'expressaran oralment i per escrit en totes dues llengües. Als mestres se'ls n'exigirà un correcte coneixement.

Normalitzant al sud

Al Baix Vinalopó, la comarca més meridional de les terres de llengua catalana, ja hi ha quatre associacions que treballen per la normalització del català: El Raig, a Crevillent; El Tempir, a Elx; L'Antina a santa Pola i La Gola a Guardamar.

Judici en català a Alacant

El 22 de gener tingué lloc a la ciutat d'Alacant el juí a uns funcionaris de la biblioteca local que van agredir l'estiu de 1995 al jove alacantí Lluís Xavier Flores i Abat per haver-se'ls adreçat en català. El juí, desenvolupat davant un traductor, era el primer que es celebrava en llengua catalana a Alacant. Un dels funcionaris ha estat acusat d'haver humiliat i vexat al jove i ha hagut de pagar-li la irrisòria quantitat de cinc mil pessetes.

Prensa en català a la Catalunya del Nord

"El Gra de sal", publicació bimestral d'informació nord-catalana: Unitat catalana, 13, plaça dels Peluts, 66000 Perpinyà (El Rosselló). "Salvaterra", publicació catalanista del Nord: 52 carrer de la Fusteria, 66000 Perpinyà (El Rosselló). "El Figó", publicació satírica nord catalana: 18, carrer dels Horts, 66540 Baó (El Rosselló).

Normalització a Perpinyà

Els cartells del "8è. centenari de la Carta de Llibertats de la vila de Perpinyà" i de "Sant Jordi Festa del Llibre i de la Rosa" editat per l'Ajuntament de la capital del Rosselló -es feren en català/francès. D'altra banda el Tribunal Administratiu de Montpelhièr ha dit que la revisió del cadastre de Perpinyà no vulnera la Constitució francesa.

Defensen el català

Dins la campanya "Volem viure plenament en català", la Plataforma per la Llengua està fent un seguit d'actes per tal de reclamar l'impuls del català en els àmbits on el seu ús és més minoritari: noves tecnologies, Justícia, ... L'Associació per la Llengua ha impulsat el manifest "Volem el cinema en català. per a adhesions: Ass, per la Llengua, Ate-neu Barcelonès, carrer Canuda, 6, 08002 Barcelona. Tel. 93 455 81 94, Fax 93 588 65 87. La CAL ha impulsat la Mesa Nacional per la Llengua -amb participació d'Acció Cultural del País Valencià, Joves de Mallorca per la Llengua i Arrels-i, amb la UAB durà a terme una recollida de llibres en català per a les escoles de la Catalunya del Nord.

"L'Alguer" fa deu anys

Aquesta revista ha arribat al número 50 i als 10 anys d'activitat. Escrita en català i sempre ha estat lligada a la identitat cultural lingüística de l'Alguer: "L'Alguer", carrer de la Màrmora, 60, I-07041 L'Alguer (SS) Sardenya.

Voluntaris lingüístics

Participen en el procés de normalització lingüística a la universitat Autònoma de Barcelona. Per a més informació: Ganivet de Llengua Catalana, Edifici A (Rectorat), 08193 Bellaterra (El Vallès Occidental).

La llengua catalana a Europa

El català és usat per la Unió Europea en dues campanyes informatives. Juntament amb el Noruec representen un cas únic, ja que fins ara la UE sols usava les llengües oficials dels seus estat membres.

Occitan Campanha pels pòsters de professor d'occitan

Lo Ministèri de l'Educacion ha

decidit de mommar que dètz professors d'occitan aquesta an l'òc de catòrce de l'an passat. Es una illustracion de la voluntat de l'Estat francès de far desaparéisser l'ensenhament de la lenga d'Oc. L'an passat tamben, lo Ministèri a volgut far baissar lo nombre de pòstes de professors de catòrce a sèt. Mas una ersa de protèsta a fach remolar lo ministre.

Accions comunes per l'occitan

Lo rescontre del 7/II/1997 a Ais de Provença a acampat lo CROC, lo PNO e Unitat d'Oc. L'escambi, enginhat a l'iniciativa del CROC, a menat a montar d'accions comunes: campanya per la signatura per l'Estat francès de la Carta europèna de les lengas minorisades, ...

Molta gent a Clarmant d'Auvernha

Una granda manifestacion fou organitzada a Clarmont d'Auvernha lo 5 d'abril per la presència de l'occitan suls programes de television regionala d'Auvernha. L'eveniment fou important ja que fou la primera manifestacion pan-occitana dempuèi de temps.

"Arenòsi"

Es lo nom del bulletin mesadièr que publica a res-non-còst lo Conselh Generau d'Aran. Se lo volèts recebre, adreçatz-vos al "Centre de Normalitzacion Lingüística dera Val d'Aran": Çò de Safocada, s/n, 25530 Vielha (Aran). Tel. 973 64 00 92, telecòpia: 973 64 17 69.

21ena Universitat Occitana d'Estiu

Es organizada per lo M.A.R.P.O.C.-I.E.O., ongan amb de talhiers sus Arc latin, cultura e la civilisacion, literatura, amb un cicle de conferéncias, un coloqui sus l'ensenhament (programa lingüisticocultural per los estudiants d'Europa e d'endacom mai), ... Se debanarà del 25 al 29 d'agost. Per mai d'entresenhas, escriure o telefonar a: M.A.R.P.O.C.-I.E.O., 5, carrièra Nacionala, 30000 Nimes (Occitània).

Sant Jordi en occitan

Lo dimècres 23 d'abril, Sant

Jordi, festa de la ròsa e lo libre, a l'institut d'Estudi Secundari "Angeleta Ferrer i Sensat" de Sant Cugat del Vallès (Valles Occidental) se feu una jornada occitana amb occitans e catalans en occitan.

Conselh de la lenga Occitana

La Conselh de la Lengua Occitana es nascut lo estiu del 1996 per recampar los mai grands especialistas de l'occitan per tal de reglar las questions de codificacion, tant en occitan regional coma en occitan estàndard. L'Institut d'Estudis Occitans e lo GIDILπC (Grop d'iniciativa per un diccionari informatizat de la lenga occitana) an permès aquel acòrdi que permetrà de resòlver los desòrdres ortografics de l'occitan.

Forum català-occità

Es estat creat per enfortir los ligams culturals, econòmics e socials entre Catalunya e Occitània.

Aragonés Arredol de la 1ª Trobada

A 1ª Trobada d'estudios y Rechiras arredol de a Luenga aragonesa tenié una participaciòn de gúeitanas presonas. Calacobaltar a estada i ponenzias de José Enrique Gargallo Gil (Unibersidá de Barcelona) Artur Quintana i Font (Unibersidá de Heilberg) y Francisco Fernandez Rei (Unibersidá de Santiago de Compostela) y as nàs de cuarenta comunicacions en os tres diyas que duró a Trobada. Amás de a estada de gallegos, balenzians y catalans, que i tenieron parti autiba en bellas comunicacions.

Espardidura de l'aragonés

Aproveitando a bastida de la 1ª Trobada, a comisiòn de as Cortes que estudea ra situaziòn ren a que se i troba l'aragonés prometié que os cursos reglatos en zentros pirienicos enzetarban el mes de marzo. Pero antimás continuen os cursos que o Consello d'a Fabla Aragonesa fa con l'aduy de os conzellos, ista añada en Almudébar, Ayerbe, Benás, Belber, Binéfar, Boltaña, Calatayú, Castilló, Chaca, Fañares, Graus, N.Monzon, Robres, Samianigo y Uesca. En o que pertoca á Calatayú, ziadá prou aluenata de a zona aragonesofablán, enguán ye a primer begata que se i fan, teniendo una sobrebuena acullita.

Naxió l'AETA

L'Asoziación d'Escritores i Traductors en Aragonés estió establita iste zaguer mes de febrero con a instinziòn de colaborar en o mobimiento por a esfensa de a luenga aragonesa, enantar en o suyo porzeso de normalizaciòn, amillarar as condizions de treballo de os suyos asoziatos, da ra conoxer obras á trabiés de a suya publicaciòn y estar foro de debate y trobada cutiana ta os creyadors y/u traductors en aragonés. A suya siede soczial ye: carrera Ramon y Cajal, 7, dreita, 22080 Uesca, Aragon.

"Luenga i Fablas"

Se presentó ista publicaciòn añal de rechiras, treballos y documentaziòn arredol de l'aragonés y a suya literatura. Demandas á "Publicaciones d'o Consello d'a Fabla Aragonesa", Trestallo Postal 147, 22080 Uesca, Aragon.

Monzon i l'aragonés

O Consello de Monzón reaylizará un zenso sobre o conoiximiento de l'aragonés entre os suyos bezins. L'oxertibo ye que os conzellos continuen con o proyeuto ta poder recullir datos platers sobre o lumero de aragonesofablans.

"O Lupo"

Si quiers recullir "O Lupo", o nuevo fanzine eletrónico bilingüe d'a Colla Unibersitaria por l'Aragonés, nomàs tiens que demanarlo en l'adresa 181991@cienz.unizar.es

5enas Chornadas de as Falblas d'Aragon

Atra añada más l'Asoziacion Cultural Nogarà ferá istas chornadas con o oxetibo "de poder informar arredol de a custion lingüística y poder creyar-ne un debate dinámico". As d'enguán son dedicatas a l'amostranza y recuperaziòn de as luengas aragonesa i catalana. A inscriziòn en as Chornadas cal ferla en a Escuela d'Aragonés: carrera Palafox, s/lum (chunto a S. Bizén de Paúl). Tel. 976 39 07 08.

Notizias breus

* En a estaziòn d'esquí de Formigal amanixeba dica ista añada o cartel de "Bienplegata en aragonés". Por qué agora ya no se i troba?

* Libros "Os Fustez". Tetulo de a coleziòn que enzera con a publicaciòn de "Triga breu" 1949-1995) d'Angel Crespo, con introduziòn,

triga i tradiziòn de Franco Nago-re.

* Libros: "Guia turística d'a ziadada de Uesca y a suya redolada". Turismo en aragonés. Demandas á "Prames S.A.", carrera Santa Cruz de Tenerife, 5, 50007 Zaragoza, Aragon.

Astur-lleonés

Reforma del Estatutu y oficialidá

La situaziòn nos últimos meses céntrase n'Asturies no reforma del Estatutu d'Autonomia. El puntu básico de discrepancia ente los partíos con representaciòn na Xunta Xeneral del Principáu ye la Oficialidá de la llingua asturiana.

El aptu pola Oficialidá y l'Autogobiernu y los coleutivos que lu formen tan faciendo una campanya de concienciación ente la xente asturiano que inclúi dende cuñes radiofóniques nes principales emisoras d'Asturies a concentraciones, mitines y recoyíos de firmes.

D'otru llau, el movimientu de vindicaciòn llingüística q'encabeza la Xunta pola Defensa de la Llingua Asturiana ta entamando a plante-gase les posibles nuevas estrate-xes de llucha polos drexos llingüísticos de los asturianos si la oficialidá nun se recueye finalmente nel Estatutu. Convién afitar que según les encuestes feches pol propiu gobiernu asturianu el 69% de los asturianos tan pola oficialidá de la llingua asturiana.

Alcuerdu Ortográficu Mirandés

Pa mediaos de 1997 el Centro de Linguística da Universidade de Lisboa asoleyará les normes ortográfiques del mirandés, col oxetiu d'establecer criterios nidfos, sistemáticos y economicos pa escribir, llelo y enseñalo.

Cursos d'astur-lleonés

Nos pasaos meses de Payares, Avientu y Xineru, "Conseyu Xoven" desendolcó na ciudá de Lleón al so l cursu de lingua astur-lleonés. D'otru llau Andecha Astur entamó n'Avilés otu cursín básicu d'asturianu, impartiu de baldre y siguiendo criterios normalizadores de l'Academia de al Llingua. Desendólcase nel C.S. Gaviluetu, tolos miércoles a les 8 de la tarde "pa suplir el desdexamientu de l'alministración autonómica y municipal, que refugen de la demandes culturales y llingüístiques de les avilesinos y avilesines".

El MOPU entama a retirar la señalización Bilingüe

Los cartelos bilingües que, nun número pequenü, taben esparcidos peles carreteres asturianas tan entamado a retirarse: Un nuevu pasu atrás nel procesu de normalizaciòn d'Asturies.

Galego-Portugués Seat Arosa? Boicote!

A decisiòn de SEAT, de comercializar un novo modelu de carro, baptizado con o topónimo castelhanizado "AROSA" provocou a reacciòn dos grupos normalizadores na Galiza.

No último mês de Março, A Mesa conseguira o colapso de telefone gratuíto de Atención ao Cliente da SEAT (900/210619) con chamadas de protesto. Aliás, mais de 21.000 tarjetas reivindicativas chegaram à Direcção de SEAT.

O Movimento Defesa da Língua, pola sua parte, pediu da sociedade o boicote. Diversas organizações, como Comités Abertos de Faculdade ou a Plataforma polo Galego na Informática, apoiaram esta medida. Umha campanha nacional e outra internacional, que pretende estender a boicoteagem por toda a Union Europeia solicitando a solidariedade de asociaciones culturais de Portugal, Países Catalans, Euskal Herria, Occitania, Breizh (Bretanya), Cymru (Gales), Córscica,... Roga-se-lhes que fagham público este apoio enviando cartas à imprensa e, nomenadamente, à Direcção da SEAT, escrevendo para: carrer Tarragona, 149-157, 08014 Barcelona (El Barcelonès), Países Catalans.

As campanhas de A Mesa e do MDL já deram um primeiro fruto; o anuncio por parte da companhia de que o automóvel será comercializado na Galiza como "AROU-SA". Mas, A Mesa e o MDL decidiram nom modificar a sua postura, entanto a SEAT nom internacionalice o uso do único topónimo legal correcto.

Telepizza

A primeiros de Dezembro de 1996 umha moça corunhesa, Sabela Costoia, vira rejeitada a sua solicitude de traballo em Telepizza por ir o escrito redigido en galego, sendo informada pola empresa da obligatoriedade do uso exclusivo de castelhano nos seus estabelecimentos.

Des e diversos âmbitos iniciou-

se umha campanha de boicoteagem à Telepizza. Assim, no liceu Maria Solinha de cangas o alunado recolheu assinaturas entre à imensa maioria de Comunidade Escolar (somando-se 426 pessoas de um total de 500). O "MDL" também desenvolveu actividades a prol da boicotagem em diversas localidades.

Alcaide alega desconhecimento d'o galego

Xosé Castro, presidente da Câmara Municipal de Ponte-Areias (já desde la dictadura), alegou perante um tribunal desconhecimento do galego com el fim de retardar um juízo.

Este polémico alcaide, paradoxalmente, galego-falante de nascimento é un inimigo confesso do galego, defensor ainda hoje do topónimo castelhanizado "Ponte Areas" e contrário a qualquer medida normalizadora no "seu" conselho. Mais umha vítima do auto-ódio.

Lacón Gallego"

A Conselheria de Agricultura e o Conselho da Denominação de Origen decidira, usar o nome "Lacón Gallego" para comercializar este Producto Galego de Qualidade. O Conselheiro Peres Vidal argumentara possíveis confusões com Gales e umha melhor venda no exterior, para justificar a denominação castelhana frente à galega. Um bon Conselheiro de Agricultura.

Só o 70% dos funcionários estatais saben galego

Este colectivo nom cumpre la lei, pois des de 1990 os funcionários têm a obriga de conhecer a língua própria de Galiza se trabalham en naçon galega.

Filologia Galega na Universidade da Corunha

Os comités Abertos de Faculdade da Corunha desenvolverom durante o mes de março umha campanha para reivindicarem o plano de estudos na Faculdade de Filologia.

Notícias breves

* Os colégios O Peleteiro (Compostela) e O Altamira e o Público de Friám (Vigo) têm sido denunciados per incumprirem o Decreto do Ensino Galego. De la revista bimestral "Llenguas Vives" Ω

**Dotze narracions, que serien
ahora dotze denúncies contra
altres tants manaments socials**

Vaig conèixer Miquel López Crespí fa una vintena d'anys i aleshores, encara no havia arribat el desencís. Ell i jo, actualment, coincidim amb moltes coses i una d'elles és la de no renunciar mai a una certa posició que mantenim i mantenim altre temps. Es una posició ideològica, de regles molt generals i generalitzats, que suporten en el seu rerafons l'única paraula i concepte que ens resta després del naufragi de les idees i les persones. Aquesta paraula és "solidaritat", el sentit de la "solidaritat" humana que ara mateix, tan sovint, s'enfronta amb desavantatge amb un menfotisme creixent. Això, tal volta, ens fa veure les coses amb una certa calma, sense perill de depressions i neurastènies... Però el desencís hi és. Vaja si hi és! Ací i allà, els que ahir eren hàbils capdavanters socials han esdevingut avui fatxendes que pinxegen amb el seu cotxe d'últim model o la seva querida de luxe. Es, amics meus, el desencís. Un desencís que López Crespí ens mostra a través d'un recull de narracions, dotze narracions, que serien ahora dotze denúncies contra altres tants manaments socials.

Per a dur a terme el missatge d'aquest aplec de contes amarats de ràbia i nostàlgia, López Crespí utilitza el llenguatge espontani, la vena més planera del seu lèxic, tot fent una literatura que es troba propera a les claus expressives del carrer...

**Ara mateix, quasi tothom, s'ha
llevat la careta**

Una segona nota remarcable d'aquest tipus de narrativa és la fidelitat personal de l'escriptor envers dels seus personatges, que són, ni més ni manco, els símbols del que estima i del que rebutja, ahir com avui, però amb una gran i greu diferència. Ara mateix, quasi tothom, s'ha llevat la careta. Uns, la

LLIBRES QUE CAL LLEGIR

Editorial Moll, *Històries del desencís i la narrativa mallorquina contemporània*

MIQUEL FERRÀ I MARTORELL, ESCRIPTOR

majoria, han perdut, definitivament, la vergonya i entre sofismes i tergiversacions, gosen encara justificar-se. Altres, tot fent un mutis, s'amaguen per a traïr a tots els seus companys de viatge.

El llibre d'En López Crespí, l'escriptor que compta amb més enemics que amics, és un conjunt de textos que comencen pel magnífic relat de *La Casa Gran*, la història d'un home que ha mort la seva consciència de dia, amb la claror del

re que la història, ja sigui des de l'angle de qualsevol ètica, cristiana o agnòstica o de qualsevol altra creença solidària, ja sigui des de la fam d'una mínima justícia, que aquest ésser racional, no ha pogut dur endavant els seus crims sense que el cuc d'un cert empenediment li fitori, d'alguna manera, els seus sentits endormissats. El conte és viu, jo crec que el més viu i cop-sador que ha escrit López Crespí, un conte que ens duu a pensar que

cia, aquest avi, que procedeix de la part més endurida d'un règim totalitari, no es cregui rera la roca sinó damunt d'ella, amb una actitud de desafiament que conservarà, sens dubte, fins a la mort.

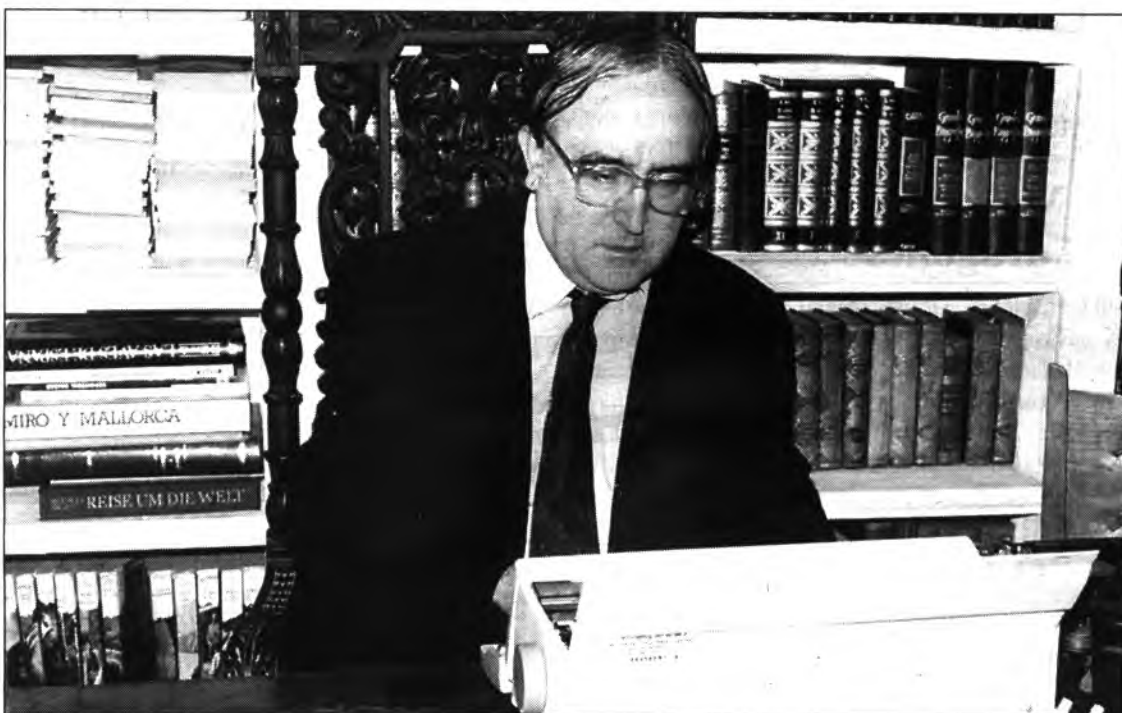
**En Miquel fa la seva guerra
particular, una guerra que no
només va contra les armes dels
injustos sinó també contra les
paraules que fan mal als justos**

Són tantes i tantes les formes

cular es troba entre la claror i la fosca, el somni i la vetllada, la realitat i la il·lusió. D'alguna manera, però, només els bojos que han fugit del món que ens envolta poden viure dins la zona crepuscular. Els que cada dia trepitjam el carrer per a córrer a guanyar el pa no hi tenim accés a la zona crepuscular. Tampoc López Crespí, obrer de la ploma a un país on els obrers de la ploma gairebé no existeixen. I guanyant-se el pa, alhora que es guanya el pa, en Miquel fa la seva guerra particular, una guerra que no només va contra les armes dels injustos sinó també contra les paraules que fan mal als justos.

Tornem a Rod Sterling quan diu: "Les eines de la conquesta no necessàriament es limiten a les bombes, els esclats dels explosius o les precipitacions radioactives. Hi ha armes que són, tot simplement, pensaments, actituds i prejudicis". I la guerra de López Crespí, consisteix, al llarg de tantes i tantes pàgines d'escriptura, en atacar aquests pensaments, actituds i prejudicis que són fonament de tantes i tantes injustícies socials. Per això, aquests relats, clamen també contra les tortures que països que es diuen d'antiga civilització, practiquen en els fons de qualsevol soterrani sobre la carn dels seus presoners polítics. Clamen contra la impunitat dels dictadors enderrocats que viuen a un oasi privat sobre un llot d'immerescuda riquesa. Clamen contra tantes i tantes pressions psicològiques que ha de patir l'home del carrer...

Sí. Aquestes històries del desencís, certament, obliguen el lector a pensar. I pensarà maleïnt potser en Miquel, doncs remou coses que molts voldrien veure soterrades. Altres, en canvi, podran llegir amb plaer aquest gènere de literatura "agraviada" i miraran amb nostàlgia, a la seva esquena, tot allò que hagués pogut ésser i que encara no és. Ω

sol, entre les bellumes encegadores de la seva illa amb pau, després de la guerra. Però per ell, aquesta és una pau hipotecada. Cada vespre, quan arriba la fosca, quan s'endinsa en la nit, el subconscient el traïx i torna a veure la sang vessada durant la guerra civil, mig segle enrera. Aquí, ens agradaria de creu-

els fantasmes dels morts fan de seguici al seu assassí, un octogenari que ha pogut menjar, dormir i fer l'amor amb la més absoluta impunitat i encara creient ésser, per art de les seves malifetes, un "salvador" de la pàtria.

El desencís és que en arribar la transició política vers la democrà-

de desencís que ens aclaparen actualment que un no sap on mirar sense veure a cada cantó i a cada punt quelcom de les denúncies que López Crespí formula en els seus agraviats, mai plorinyosos, contes de la vida real.

Deia l'escriptor nord-americà Rod Sterling que la zona crepus-

Campanya Roberto Carlos

Quatre cap rapats apallissen a un grup d'amics

MADRID

La policia nacional va detenir a la localitat madrilenya de Coslada a quatre caps rapats per agredir a un grup d'amics. La prefectura superior de policia informà que tots ja havien estat detinguts en altres ocasions malgrat que dos eren menors d'edat.

Sobre les dotze de la nit, un d'aquests skins se va acostar a un grup d'amics que xerraven al carrer per demanar-los foc. A continuació va començar a fer-los preguntes sobre la seva ideologia política, però no va rebre contesta. Això va irritar al cap rapat que començà a pegar-los puntades de peu i cops de puny, mentre que els seus companys

s'acostaven per a sumar-se a la pallissa. Una volta satisfets sortiren corrent i les víctimes denunciaren l'agressió a la policia. La Policia judicial de Coslada va localitzar i detenir als agressors, i va comprovar que tenien relacions amb tres narcotraficants amb domicili al barri de la Elipa.

Campanya de cartes

Retal·leu notícies d'agressions racistes, skins i fatxes a Madrid i enviau-les a fi que se n'assabenti en Roberto Carlos. Adreça: Roberto Carlos da Silva-defensa del Reial Madrid-Estadio Santiago Bernabeu-Concha Espina, 1 Madrid 28036. Ω

Dedicat a Roberto Carlos

La tasa de criminalitat de Barcelona és un terç inferior a la de Madrid

La tasa de criminalitat que se registrà durant l'any 1996 a la ciutat de Madrid supera proporcionalment en un terç a la comptabilitzada a Barcelona, segons estadístiques de la Direcció General de la Policia. D'acord amb els denúncies efectuades, a la capital de l'Estat se produïren 82 delictes per 1000 habitants, mentre que a Barcelona foren 57. La mitjana estatal se situa en 55 actes delictius per cada mil·lenar de població.

A més de Madrid, la ciutat de l'estat capdavantera en delictes, els índex de criminalitat d'altres grans poblacions com Sevilla i València se troben per davant de la capital dels Països Catalans.

L'estadística posa de manifest que es a Catalunya on la policia aclareix el major nombre de delictes, al contrari, l'eficàcia de la policia madrilenya és la més baixa de l'estat espanyol. El nombre de delictes resolt a la comunitat catalana va pujar el 1996 a 36.317, xifra que suposa un 28% del total de delictes denunciats. En el capítol d'eficàcia de la policia catalana (on hi ha mossos d'esquadra) va sobresortir l'apartat d'homicidis. El percentatge d'homicidis resolt fou d'un 98'8%. Vuit de cada deu violacions denunciades foren aclarides i una proporció similar se dona en l'apartat d'atracaments bancaris. Ω

LES MANS AL FOC (III)

Projectes ambiciosos

PER PERE GRI

En aquella sessió del 7 de març de 1936 que celebrà la comissió gestora de Porreres, presidida per Climent Garau, encara no es va tractar sobre l'assumpte de l'ensenyament, però a la primera sessió ordinària del dia 9 de març, s'informà d'una propera visita de l'inspector provincial, Joan Capó, per dur a terme la substitució de l'ensenyament religiós, habilitant set aules al poble. Al mateix temps, es decidia arrancar els ametllers del solar on estava previst edificar-hi l'escola, feina que fou adjudicada a obrers en atur. El mateix dia es decidia convocar a l'arquitecte Enric Juncosa perquè dirigís els treballs preliminars per a la construcció de l'edifici escolar. La periodicitat de les sessions ordinàries va quedar fixada com a setmanal.

El 16 de març, data de la celebració de la segona sessió ordinària de la corporació del front popular, el batle Climent Garau ja havia rebut contestació dels telegrams enviats a Manuel Azaña i a altres representants del govern republicà de Madrid. Era una de les raons per les que se sentia legitimat per dur endavant la tasca principal que s'havia proposat; la substitució a Porreres de l'ensenyament religiós pel laic. Per la meua part, el problema era que a mi me podien afectar greument aquesta classe de decisions, però degut a la meua amistat amb en Climent Garau i amb la resta dels integrants de la corporació municipal, em vaig mantenir al marge de l'assumpte. En aquella plenària s'aprova obrir un concurs perquè en el termini de deu dies els particulars oferissin edificis capaços per a la instal·lació de set aules escolars. A més, es decidia eixamplar el camí de la Pedrera a la part on s'havia de construir l'escola graduada.

Un altre projecte ambiciós que també es posava en marxa, fou la urbanització de la Plaça de la República (actual Plaça d'Espanya), per la qual cosa es facultava al batle a

encarregar a l'arquitecte Enric Juncosa el planell i el pressupost de l'obra. Altres acords d'aquella sessió foren el d'enviar un altre telegrama a Madrid interessant-se per l'anul·lació de les eleccions a diputats a Corts per Balears, revocar l'acord de l'anterior Corporació pel qual es nomenava ciutadà d'honor de Porreres a n'Alejandro Lerroux, així com sol·licitar al governador civil una revisió de l'administració duta pels anteriors ajuntaments.

En les dues primeres sessions plenàries semblava que havien quedat perfilades les línies d'actuació del nou consistori. La prioritat era per a dos projectes: construcció de l'escola graduada i urbanització de la Plaça de la República. De l'examen de les primeres actes municipals he pogut deduir que la intenció inicial era d'exercir el poder amb relativa moderació, però un esdeveniment que mai he arribat a saber si estava previst, - la prohibició per part del batle de les celebracions religioses a la via pública, que adquirí ple vigor la Setmana Santa d'aquell any - va precipitar el desenvolupament dels assumptes municipals cap a un caire determinat d'anticlericalisme radical.

El trencament de les relacions entre en Climent Garau i l'Església a conseqüència de la prohibició de les processons de Setmana Santa, desembocà en una sèrie de mesures preses per la Comissió Gestora de Porreres que segurament escandalitzarien a la majoria conservadora del poble.

A la sessió plenària del dos de maig s'acordava interessar-se sobre si en el Registre de propietat hi figurava inscrita a favor del Bisbat, la rectoria de la vila. També s'acordava retirar de l'entrada del Cementiri Municipal del rètol de catòlic.

Però l'assumpte de la construcció de l'escola no es deixava de banda. El 9 de març s'adjudicaven provisionalment les obres a n'en Climent Serra, per la quantitat de 238.000 pesetes, i s'ordenava el començament de les obres. El 20 de maig, va tenir lloc una sessió extraordinària, amb l'assistència de l'inspector de primera ensenyança Joan Capó. En aquest ple, la corporació assenyalava a l'inspector la impossibilitat de trobar locals per a la substitució de l'ensenyament religiós; "en primer lloc per no tenir disponibilitats econòmiques per fer front a n'aquestes despeses. Així i tot, en acabar la sessió, els participants se dirigiren a visitar una casa del carrer Florida que un particular havia ofert per a tal fi. Ω

B R E U S

Joc, sexe, feina, consum i televisió generen addiccions

Les drogues de disseny més modernes són les malalties del desig o passions, com les addiccions al joc, a la feina, al sexe, al consum, a la televisió o a l'esport que han desenvolupat noves patologies. Els experts afirmen que molts hàbits de conducta que imposa la societat contemporània tenen molts d'elements en comú amb les dependències de drogues. Ω

Alcohol? no, gràcies
Però si has de beure,
"aprèn a beure"

Beu a glopets. Està ocupat, distret amb alguna cosa mentre beus. Beu pel sabor. No beguis cerveses i licors plegats o prendràs l'alcohol molts més ràpid. Si beus licors, mescla'ls amb refrescos. No tenguis sempre el tassó a la mà. Alerta a les rondes. Prova una espaiador (=Beguda sense alcohol entre begudes alcohòliques). Imita al bevedor lent. I no t'ho prenguis a broma. Ω

El consum d'èxtasis
crearà una generació de depressius

L'especialista britànic John Henry catedràtic de la Secció d'Urgències de l'Hospital Sant Mary ha advertit que "podríem estar assistint a una generació de malalts mentals i depressius crònics" com a conseqüència del con-

sum d'èxtasis i de drogues de síntesis. El consum continuat al llarg dels anys provoca quadres neurodegeneratius i és molt probable que en un futur tinguem un "augment de casos de malalts depressius". A més, va afegir que serà molt difícil rehabilitar aquests malalts degut a que els components de l'èxtasis destrueixen precisament les terminals neurotransmissores encarregades de combatre els estats depressius.

"Si actualment hi ha entre un 5 i un 10% de població afectada per la depressió, en el futur aquest percentatge se pot duplicar amb el que ens podem trobar amb una vertadera tragèdia". Ω

La Plataforma contra la
Delinqüència de s'Arenal
exigeix mesures davant les
molts robatoris

La Plataforma contra la delinqüència de s'Arenal està molt preocupada davant l'escalada de robatoris que se produeixen duran la nit a la zona de la platja. Se sap que hi ha escamots d'argelians i romanesos que s'ajunten per assaltar als turistes quan surten de les discoteques a la matinada. N'Aina Rodrigues, la portaveu, ha explicat que exigirà als representats de Cort que adobtin mesures policials davant l'increment de delictes ara que comença la temporada alta. També ha dit que la platja de s'Arenal és un dels llocs on se concentren més delinqüents de Mallorca i a on se cometen més delictes.

La proximitat dels barris marginals de Ciutat, fa que els lladres tinguin s'Arenal a dues passes per cometre robatoris, la qual cosa pot ser nefasta pel turisme a la barriada. Tanmateix, s'Arenal és conegut arreu de Mallorca per la seva conflictivitat. Ω

CD de música neonazi i
racista

Els mitjans neonazis alemanys distribueixen actualment de manera encoberta alguns discs compactes que apelen obertament a l'assassinat d'estrangers i membres de l'estrema esquerra, segons l'Oficina encarregada de la Protecció de la Constitució. El portaveu de l'oficina, Hans-Gert Lange indicà que no havia vist res mai "tan directe", confirmant d'aquesta manera les informacions de la cadena de televisió pública ZDF que foren presentades la setmana passada en un programa d'aquesta emissora. Afegeix que "aquests tetxs repugnants són combinats amb músiques de vells èxits dels 70 i 80", fet que els fa molt perillosos perquè "el públic podria cantar-los fàcilment". Ω

A Mallorca la cara bruta del nazisme se pot veure cada dia que hi ha partit al Camp de Futbol, Lluís Sitjar, i més concretament al gol sud. Mirau la cara dels nazis mallorquins amb els seus símbols i la seva mala llet. I la delegada del Govern espanyol, na Catalina Cirer, tan mallorquinista ella, fa com si no velés res. Ara que el Mallorca ha pujat a primera, és imprescindible foragitar els nazis del Lluís Sitjar si no volem que a tot arreu sàpiguen d'aquesta vergonya.

ABC, amic de n'Hitler

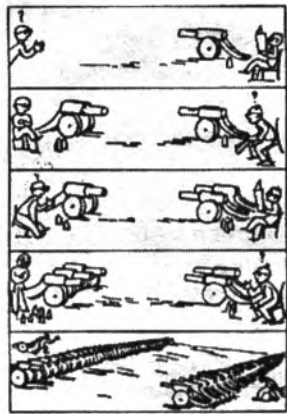
Sabíeu que el 19-7-1936 el Marqués de Luca de Tena, de l'ABC, volà en el "Dragon Rapide" (amb que en Franco havia arribat a Ceuta) fins a Berlín i Roma per a comprar avions a n'Hitler i en Mussolini amb l'espanyolíssim fi de bombardejar la població civil republicana?

I que Juan de Borbon, el pare del rei, tan lloat per n'Anson com

a demòcrata, es presentà com a voluntari per a combatre en l'Exèrcit franquista contra l'Exèrcit republicà el 5 d'agost de 1936?

Tot això ve en els llibres d'història de la guerra civil que qualsevol pot llegir. **Jaume Tallaferro.** Ω

Alianza Atlántica és...

...negoci... de futur molt incert.

Premis literaris Vall de Sóller 1997

Han estat convocats els premis literaris Vall de Sóller d'enguany amb grans premis per als guanyadors. El premi Vall d'Or de poesia dotat amb 75.000 pel guanyador, el Guillem Colom amb 25.000 ptes. El Joan Marqués Arbona de narració curta a, b 75.000 ptes. El Pau Noguera de glosa amb 10.000 ptes. Els qui vulguit mes aclarissis d'aquests premis poden telefonar al 630902-630865. Ω

ES GALL

Insubmissió lingüística

Moltes de cares té un prisma, no és ara igual com abans?; però amb això del turisme molts són que hi perden la crisma ben eixancats als forans.

Fins hi perden sa xaveta per aglapir uns quants doblers; sa merda i tot troben neta i, cercant-hi una pesseta, reneguen de cavallers.

El que em passa a Palmanova o a Ciutat vos contaré; vos pot ser una bona prova per no xerrar en foraster.

No tenc ous a la gelera, vaig a comprar-ne: "Hi ha ous?" "¿Qué es esto?", em diu la caixa.

"No m'enteneu, botiguera? Vaig al costat, n'hi ha de nous." "Què menjaràs, si no't mous?", pens i sense més raons vaig al costat: "Teniu ous?" "¿Quèèè?...?", com si escoltassin renous! Faig senyes als meus collons...

"Ah, huevos!", diu la serventa, ulls badats cap al pardal... Mentre em cobra ben rabenta, li dic: "En català, val?" "En mallorquí", me comenta. Sí, dona, tot és igual.

I MAFRE, l'assegurança, m'ha cridat en castellà; que deixin tota esperança els qui volen fer balança menyspreant el català.

"Parli", jo li repetia (La veu) "¿Es usted o son errores?" (Es Gall) "No, som jo". No m'entenia. (La veu) "Aquí España!", bé insistia (Es Gall) "¿España? Dominadores!"

Cal córrer els cent metres llisos i reprendre aquest costum: Ser de castellà insumisos i no quedar indecisos i ofegats dins aquest fum.

Bons amics, com "els tres savis" de Llull, parlau mallorquí; la llengua dels nostres avis besin sempre els vostres llavis i arreu feis-la resplendir. Ω

I N F O R M A T I O N I N F O R M A T I O N I N F O R M A T I O N

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....

Adreça.....

C.P.....

Població.....

C.I.F..... Tel.....

M'interessa una subscripció

ANUAL 3.500 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....

Adreça.....

Núm. entitat.....Núm. sucursal.....

Compte núm.....

Firma

**Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca**

El ministro de Defensa asegura que la mitad de los españoles daría la vida por la patria

L'ESTEL de Mallorca

EL DIARI DELS MALLORQUINS

SUBSCRIVIU-VOS-HI !!
ANUNCIAU-VOS-HI !!

SR. ZAPLANA: LE PEDIMOS AYUDA INSTITUCIONAL PARA PROTESTAR EN DEFENSA DEL VALENCIANO SEMIANALFABETO LLENO DE CASTELLANISMOS QUE NO HABLAMOS NINGUNO DE LOS QUE LO DEFENDEMOS.

